

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029

KAUPUNGINJOHTAJA 20.10.2026

PORVOO BORGÅ

SISÄLLYS

Kaupunginjohtajan katsaus	2
Porvoon talousarvio 2027 pähkinänkuoressa	4
Strategiset tavoitteet	5
Yleisperustelut	7
<i>Kuntatalouden tila.....</i>	<i>7</i>
<i>Kaupungin toimintaympäristö</i>	<i>8</i>
<i>Verotulot ja valtionosuudet</i>	<i>10</i>
<i>Kaupungin rahoitustarpeet ja lainanotto</i>	<i>15</i>
Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma	16
Toimialakohtaiset perustelut	20
<i>KONSERNIPALVELUJEN TOIMIALA</i>	<i>20</i>
Kaupunginvaltuusto ja -hallitus	21
Viestintä, asiakaspalvelu ja yhteiskuntasuhteet	21
Henkilöstö, demokratia ja kehitys	21
Rahoitus ja strategia	23
Toimitilat	23
Vaalit	24
Tarkastustoimi	24
<i>KAUPUNKIKEHITYKSEN TOIMIALA</i>	<i>25</i>
Kaupunkikehityksen johto	26
Maapolitiikka	26
Kaupunkisuunnittelu	26
Kaupunki-infra	27
Rakennusvalvonta	29
Ympäristönsuojelu	29
Ympäristöterveydenhuolto	29
<i>KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALA</i>	<i>31</i>
Kasvun ja oppimisen johto	32
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	32
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	33
Varhaiskasvatuspalvelut	34
<i>ELINVOIMAN TOIMIALA</i>	<i>36</i>
Elinvoiman toimialan johto	37
Visit Porvoo ja markkinointipalvelut	37
Vapaa-aikapalvelut	37
Taideoppilaitos	39
Porvoon kansalaisopisto	39
Elinkeinot, työllisyys ja kotoutuminen	40
<i>PORVOON TYÖLLISYYSSALUE, LASKENNALLINEN TASEYKSIKKÖ</i>	<i>42</i>
Henkilöstösuunnitelma ja -kehys	43
Investoinnit	48
Liikelaitos PORVOON VESI	53
Kuntakonserni	54
Talousarvion ja -suunnitelman perustelut sekä sitovuus	56
Liitteet	57

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Porvoon kaupungin toimintavuotta 2026 voidaan perustellusti pitää suurten päätösten vuotena. Maaliskuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian ”Muutosvoimainen ja myönteinen Porvoo”. Talouden näkökulmasta uuden strategian keskeinen viesti on talouden vakauden ja tasapainon vahvistaminen sekä investointikyvyn ylläpito. Korkeaa nettomenojen tasoa tulee saada lähemmäksi verrokkikaupunkien keskiarvoa ja riippuvuutta yhteisöveron tuotosta tulee vähentää. Tämä mahdollistaa jatkossakin hyvät palvelut, kaupungin kehittämisen ja toimintaympäristön muutoksiin vastaamisen ilman liiallista velkaantumista ja painetta veronkorotuksiin.

Kesäkuussa valtuusto hyväksyi talouden vakauttamisohjelman ja sen mukana noin 9 miljoonan euron tasapainotuspaketin. Ohjelman yhteydessä käytiin koko kaupunkia koskevat yhteistoimintaneuvottelut, joiden lopputuloksena päätettiin henkilöstöön liittyvistä, noin 70 henkilötyövuoden suuruisista tehostamistoimista kuitenkin niin, että ketään ei jouduttu suoraan irtisanomaan. Vakauttamisohjelman yhteydessä päätettiin myös lähivuosien investointitasosta, yhteisöveroa koskevasta vakaussäännöstä sekä henkilöstökehityksen tiukentamisesta.

Kuluvan vuoden kehitys on sujunut odotetusti. Kaupungin palvelutuotanto on ollut monipuolista ja sujuvaa, keskeiset kehityshankkeet ovat edistyneet ja talouden kehitys on ollut aavistuksen ennakoitua parempaa. Suurista investoinneista Kokkonniemen liikuntakeskuksen infratyöt ovat jo pitkällä, ja näillä näkymin ensimmäisen vaiheen rakentaminen alkaa vuoden 2026 puolella. Uuden Peipon koulun rakentaminen on myös edennyt suunnitelmien mukaan. Pitkän aikavälin hankkeiden osalta Itäradan suunnittelu on edennyt aikataulussaan. Kilpilahden teollisuusalueeseen ja uusiin asuinalueisiin liittyviä merkittäviä asemakaavoja on saatu hyväksyttyä. Tärkeitä infra-investointeja ovat olleet muun muassa Aleksanterinkadun sillan ja itäisen rantamuurin korjaukset. Ilahduttavaa on ollut myös se, että panostukset joukkoliikenteeseen ovat onnistuneet: huomattavasti ennakoitua suurempi joukko on löytänyt tiensä Porvoon bussiin.

Vuoden 2026 tilinpäätös tulee osavuosisraporttien perusteella olemaan ylijäämäinen. Yhteisöveron selkeä heikentyminen oli etukäteen tiedossa, mutta kunnallisveron kehitys on ollut heikon työllisyystilanteen vuoksi ennakoitua vaisumpaa. Menojen kasvua on kuitenkin saatu hillittyä jo vuonna 2025 ja edelleen tänä vuonna, kun kaupunkiorganisaation tietoisuus tulokehityksen heikkenemisestä on johtanut pidättyväisempään toimintaan.

Tämä kevensi myös vakauttamisohjelman sopeutustaakkaa. Vaikka tänä vuonna on pitkästä aikaa jouduttu nostamaan lainaa, kaupungin lainakanta on edelleen verrokkikuntien matalin, mikä osaltaan helpottaa talouden tasapainotusta ja investointien läpivientiä.

Talousarviovuosi 2027: Verotulot putoavat – vakauttamistoimet pysäyttävät menojen kasvun

Vuoteen 2027 lähdetään haastavista, mutta kuitenkin paremmista taloudellisista lähtökohdista kuin miltä vielä vuotta aiemmin näytti. Vuoden 2027 talousarvion lähtökohtana on uuden kaupunkistrategian mukaisesti talouden vakauttaminen ja kääntäminen takaisin kohti tasapainoa.

Vuonna 2027 kaupungin verotulojen arvioidaan vähenvän vuoden 2026 tasosta noin 10 miljoonalla eurolla ja valtionosuuksien noin 3 miljoonalla eurolla. Verotulojen vähenemä johtuu pääosin yhteisöveron noin 15 miljoonan alenemasta. Muutos on dramaattinen, mutta ennakoitu. Kunnallisveron sen sijaan arvioidaan kasvavan verrattain hyvin, noin 4,5 prosenttia. Samoin kiinteistöveron odotetaan kasvavan hieman.

Kaupungin vuoden 2027 toimintakulujen ennakoidaan pysyvän samalla tasolla verrattuna vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen. Kaikki toimialat toteuttavat vakauttamisohjelman toimenpiteitä, joista suurin osa on erilaisia toiminnan tehostamistoimia. Myös kaupungin palveluihin ja palveluverkkoon kohdistuu säästöjä tuovia vakauttamistoimenpiteitä, joskin edelleen varsin maltillisesti, kun otetaan huomioon kaupungin palveluiden laatu ja määrä sekä se, että kansallisessa vertailussa Porvoo sijoittuu edelleen kustannusrakenteeltaan kalleimpien kuntien joukkoon. Henkilöstöön liittyviä sopeuttamistoimenpiteitä talousarvioehdotus sisältää vuoden 2027 osalta noin 70 henkilötyövuoden verran.

Ennakoidulla tulokehityksellä ja vakauttamisohjelman mukaisilla tasapainotustoimenpiteillä kaupungin talous tulee olemaan 7 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2027.

Kaupungin tärkeimpiä kärkihankkeita edistetään ensi vuoden aikana johdonmukaisesti. Vuoden 2027 investointitasoksi on esitetty noin 55 miljoonaa euroa. Tästä Kokkonniemen liikuntakeskushankkeen ja uuden Peipon koulun kustannukset ovat yhteensä noin kaksi kolmasosaa. Samalla pyritään panostamaan riittävästi kaupungin toimitilojen ja infran kunnossapitotoimiin, jotta kaupungin tilat ja ympäristö pysyvät kunnossa eikä korjausvelka kasvaisi.

Arvioidut käyttötalouden alijäämä ja investointitaso huomoiden kaupungin nettolainanotto tarve vuodelle 2027 on noin 40 miljoonaa euroa, ja lainakanta vuoden 2027 lopussa noin 96 miljoonaa euroa, mikä on edelleen huomattavasti alle kuntakentän keskiarvon.

Edellä kuvattuun kehitykseen pohjautuen kaupungin tuloveroprosenttia vuodelle 2027 ei ole tarpeen muuttaa nykyisestä 7,1 prosentista. Kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä korotuksia, lukuun ottamatta vakauttamisohjelman mukainen muutos rakentamattomien rakennuspaikkojen korotettuun kiinteistöveroon.

Talouden lähivuosien kokonaiskuva: erisuuntaisia epävarmuuksia

Taloussuunnitteluvuosien osalta toimintaympäristön näkymät ovat kaksijakoiset. Kehitykseen liittyy sekä myönteisiä että kielteisiä riskejä. Vakauttamisohjelman toimenpiteet kääntävät kaupungin talouden terveemmälle uralle, mutta ennakoidulla tulokehityksellä talous jäisi vuosina 2028 ja 2029 edelleen hieman alijäämäiseksi. Samalla vaalikauden noin 200 miljoonan euron investointisuunnitelman toteutus edellyttää vahvaa talouden suorituskykyä. Lähivuosia koskevia lisäsopeutustoimia ei voida tässä kohtaa sulkea pois.

Kunnallisveronäkymät ovat positiiviset talouskasvun pirstymisen vuoksi. Pidempiaikainen näkymä riippuu erityisesti työllisyyden kehityksestä, joka ei ainakaan vielä ole toipunut samassa suhteessa talouskasvuun. Yhteisöveron tuoton osalta ennustetaan maltillista nousua vuoden 2027 tasosta. Tältä osin on olemassa myös mahdollisuus ennakoitua parempaan kehitykseen, mutta tilityksissä on pitkä viive myös silloin, kun kehitys on kääntynyt parempaan. Yhteisöverokehityksen ennustaminen luotettavasti pitkälle eteenpäin ei ole mahdollista. Osana vakauttamisohjelmaa riippuvuutta yhteisöveron tuotosta vähennetään mitoittamalla talousarviovuoden käyttötalousmenot tulevina vuosina enintään

20 miljoonan euron yhteisöverotuoton muodostamaan kehukseen.

Valtionosuuksien osalta riskejä heikompaan aiheuttaa sekä valtiontalouden tasapainotustarve jo vuonna 2028 että tulevan hallituksen valtionosuusuudistus, jossa erityisesti ns. sote-erien käsittely muodostaa Porvoon tulokehitykselle riskin. Uudistus tulisivat toteuttaa oikeudenmukaisesti Porvoon kaltaisten kuntien näkökulmasta, sillä ne olivat jo sote-uudistuksessa nettomaksajia.

Tulevan hallitusohjelman mahdolliset toimenpiteet, jotka liittyvät kuntarakenteen vahvistamiseen, rahoitukseen sekä valtio-kunta-suhteen taakanjakoon ovat tässä vaiheessa vielä vaikeasti ennakoitavissa. Samoin tietyt globaaliin kehitykseen liittyvät epävarmuudet, joita on valitettavasti viime vuosina ollut enemmän kuin tarpeeksi.

Kun oma tulorakenteemme on vaikeasti ennakoitava ja valtakunnan tason politiikkaan liittyvät ratkaisut täsmenntyvät kevään 2027 vaalien jälkeen, on kaupungin talouden mahdollisia lisäsopeutustarpeita perusteltua tarkastella seuraavan kerran vuosien 2028 sekä 2029 talousarviota laadittaessa.

Kaupungin talousnäkymät ovat kuitenkin lähivuosien haastavista näkymistä huolimatta kokonaiskuvassa kestävä, mikäli menojen kasvu saadaan pidettyä kurissa. Taloudellisen liikkumavaran perustekijät ovat kunnossa: väestö kasvaa, elinvoimaindikaattorit ovat vahvat, palvelut laadukkaita, veroprosentti kilpailukykyinen ja velkataso maltillinen.

Jani Pitkäniemi

kaupunginjohtaja

PORVOON TALOUSARVIO 2027 PÄHKINÄNKUORESSA

ASUKASMÄÄRÄ 52 444 (ENNUSTE)	TULOVERO- PROSENTTI 7,1 %	HENKILÖSTÖ- MÄÄRÄ 2141,5	TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ 7 MILJOONAA EUROA
TOIMINTATUOTOT* 98 MILJOONAA EUROA (+ 16 %)	TOIMINTAMENOT* 272 MILJOONAA EUROA (+ 5 %)	VEROTULOT 136 MILJOONAA EUROA (- 7 %)	VALTIONOSUUDET 48 MILJOONAA EUROA (- 7 %)
NETTO- INVESTOINNIT 55 MILJOONAA EUROA	LAINAKANTA 96 MILJOONAA EUROA	VUOSIKATE/ POISTOT 66 %	INVESTOINTIEN TULORAHOITUS 30 %

*Toimintatuotot ja -menot sisältävät ateria- ja puhtauspalvelujen osuuden, joka siirtyvät liikelaitokselta konsernipalveluihin.

Muutosprosentit on laskettu vuoden 2026 tilinpäätösennusteen ja talousarvion 2027 erotuksena.

STRATEGISET TAVOITTEET

Talousarvio ja taloussuunnitelma toteuttavat kaupunginvaltuustossa keväällä 2026 vahvistettua kaupunkistrategiaa. Kaupunkistrategia kuvaa Porvoon yhteisesti hyväksytyn kehityssuunnan, ja se ohjaa kaupungin päätöksentekoa ja resurssien käyttöä. Uusi strategia perustuu ajatukseen muutosvoimaisesta ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin tarttuvasta kaupungista, jolle vahva omaleimaisuus on voimavara.

Keskeisiksi painopisteiksi on nostettu huolenpito elinympäristöstä, kestävän kasvun ja elinvoiman rakentaminen, lasten ja nuorten oppiminen ja tulevaisuususkon vahvistaminen sekä ihmisen mahdollisuus kotiutua, viihtyä ja kytkeytyä yhteisöihin.

Strategiassa on määritelty myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta 31 erilaisen mittarin kautta. Mittarien aihealueittain tiivistetyt ovat:

- Tulevaisuuteen uskovat, vahvojen perustaitojen lapset ja nuoret
- Kaupunki, johon kotiudutaan
- Puhdas, kaunis ja kutsuva elinympäristö
- Vaikuttavuutta elinvoiman edistämiseen
- Myönteinen, kuunteleva ja ystävällinen kaupunki

- Uudistuskyykyinen henkilöstö ja kyvykäs johtaminen
- Vakaa ja kestävä talous
- Kärkihankkeiden määrätietoinen edistäminen

Strategian 31 mittarille on asetettu suuntaavat osatavoitteet vuosille 2027–2029 kuitenkin siten että strategiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia vuoden 2029 tavoitetasoa osalta. Suuntaavat osatavoitteet muodostavat vaiheittaisen etenemispolun kohti strategiakauden tavoitetasoja ja muuttavat strategiset tavoitteet teoiksi ja tehtäviksi kaupungin jokapäiväisessä toiminnassa. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain osana talousraportointia ja strategian toimeenpano vastuutahojen tuottamien mittaritietojen perusteella. Strategisille tavoitteille määriteltyjen vuosikohtaisten osatavoitteiden mittaritieto on saatavilla valtaosaan mittareista jo vuonna 2027, jolloin mahdollisiin poikkeamiin voidaan reagoida osana toiminnan ja talouden suunnittelua jo ennen strategiakauden päättymistä. Strategisten tavoitteiden lisäksi toimialoilla ja liikelaitoksella on muita tavoitteita, jotka eivät ole sitovia valtuustoon nähden.

➤ Strategiset tavoitteet

Porvoon kaupunkistrategia 2026–2029

Tulevaisuuteen uskovat, vahvojen perustaitojen lapset ja nuoret

Varhaiskasvatuksen korkeakoulutetun henkilöstön kelpoisuusaste nousee
Opetuksen oppimistulokset paranevat (matematiikka sekä äidinkieli)
Oppilaiden huolta herättävät poissaolot vähenevät
Hyte-kerroin säilyy keskiarvon yläpuolella, Suomen parhaiden kuntien joukossa

Kaupunki, johon kotiudutaan

Vieraskielisten 18–64-vuotiaiden työttömyysaste laskee
Saavutettu kielitaitotaso kotoutumiskoulutuksissa paranee
EVP-indeksi (elinvoima, vetovoima, pitovoimaindeksi) paranee veto- ja pitovoimatulosten osalta

Puhdas, kaunis ja kutsuva elinympäristö

Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät
Vesien tila paranee, viemäriverkostoon vuotavien sade-, sulamis- ja pohjavesien määrä (vuotovesimäärä) pienenee
Kaupungin omien suojeltujen metsien osuus kasvaa
Puurakentamisen edellytyksiä lisätään

Vaikuttavuutta elinvoiman edistämiseen

Yli yhden miljoonan euron liikevaihdon yritysmäärä kasvaa
Työttömien henkilöiden määrä, joista maksetaan työmarkkinaetuuksien kuntaosuutta (ns. sakkomaksut, €) laskee
Luovutetut yritystontit vähintään viisi kappaletta vuosittain
Matkailutulot kasvavat

Myönteinen, kuunteleva ja ystävällinen kaupunki

Kaupunkiorganisaation maine paranee vuorovaikutuksen ja hallinnon osalta (asukaspalaute)
E-Porvo, asiakkaiden tyytyväisyys asiointiin: kolme tähteä / neljä tähteä
E-Porvo, asiointin nopeus: kaikkiin palautteisiin vastataan tavoiteajassa (palvelulupaus seitsemän päivää)

Uudistuskyykyinen henkilöstö ja kyvykäs johtaminen

Terveysperusteiset henkilöstön poissaolot pysyvät noin neljässä prosentissa
Henkilöstön suosittelevuus pysyy korkeana

Vakaa ja kestävä talous

Kaupungin talous pysyy tasapainossa
Toimintakate asukasta kohden lähenee vertailukuntien keskiarvoa
Lainakanta säilyy kuntien keskiarvon alapuolella
C-salkussa olevien rakennusten määrä vähenee

Kärkihankkeiden määrätietoinen edistäminen

Kokonniemen liikuntakeskus
Puistokatu
Joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvavat joka vuosi
Länsirannan eteläosa
Gammelbackan keskus
Uusi sairaala ja hyvinvointikeskus
Meritulli

YLEISPERUSTELUT

Kuntatalouden tila

Kuntien toimintaympäristö on edelleen voimakkaassa muutoksessa. Vaikka Suomen talouden ennakoitaan kasvavan lähivuosina, kuntatalouden näkymät pysyvät haastavina menojen kasvun, väestörakenteen muutosten ja kuntien eriytyvän kehityksen vuoksi. Syntyvyyden lasku, muuttoliike, väestön ikääntyminen sekä muutokset valtion rahoituksessa vaikuttavat kuntien taloudellisiin edellytyksiin ja palvelutarpeisiin eri tavoin eri puolilla maata.

Menojen kasvu jatkuu, rahoitus kiristyy

Kuntatalouden keskeisenä haasteena säilyy tulojen ja menojen välinen epätasapaino. Valtiovarainministeriön syyskuussa 2026 julkaiseman vuoden 2027 kuntatalousohjelman mukaan kuntien toimintakulut kasvavat vuonna 2027 noin 2,9 prosenttia, kun henkilöstömenot lisääntyvät kunta-alan palkkaratkaisujen seurauksena, kun taas toimintatulot kasvavat vain 0,2 prosenttia. Kuntien toimintakate heikkenee 4,2 prosenttia painuen vuonna 2027 noin 16,6 miljardia euroa negatiiviseksi. Vaikka verotulojen ennustetaan kasvavan 15,3 miljardiin euroon eli noin 4,1 prosenttia edellisvuodesta, ei tulokehitys riitä kattamaan menojen kasvua.

Valtionosuudet puolestaan pienenevät arviolta 4,3 miljardista eurosta noin 4,2 miljardiin euroon vuonna 2027. Valtionosuuksia heikentävät erityisesti sote-uudistuksen siirtoaskelmiin liittyvät määräaikaisten vähennykset, valtionosuuden indeksijarru sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjakaja.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan olevan vuonna 2027 ennustejakson heikoimmalla tasolla, noin 1,4 miljardia euroa alijäämäinen. Kuntaliiton syksyn 2026 talousbarometrin mukaan jopa kolmannes vastaajista arvioi kunnassaan olevan huomattava tarve uusille sopeutustoimille, ja yli 40 prosenttia vastaajista tunnistaa kunnallisveron korotuspaineita vuodelle 2027.

Kuntien lainakannan ennustetaan kasvavan 22,4 miljardista eurosta 23,7 miljardiin euroon vuoden 2027 aikana. Valtiovarainministeriön ennusteissa inflaatio- ja korkotasoon ei odoteta suurempia muutoksia. Korkokehitykseen liittyy kuitenkin edelleen epävarmuutta, sillä geopolittiset jännitteet ja energiamarkkinoiden mahdolliset häiriöt voivat lisätä inflaatiopaineita ja hidastaa korkojen

laskua. Tällaiset muutokset heijastuisivat kuntiin erityisesti investointien rahoituskustannusten, rakentamisen kustannustason sekä yleisen talouskehityksen kautta.

Talouskasvun vaikutukset näkyvät viiveellä

Suomen talouden näkymät ovat aiempia vuosia myönteisemmät. Valtiovarainministeriö ennustaa bruttokansantuotteen kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2026 ja 1,8 prosenttia vuonna 2027. Työttömyysasteen arvioidaan olevan vuonna 2026 edelleen 10,3 prosenttia ja alenevan vasta vuonna 2027, jolloin työllisten määrä kasvaa 1,1 prosenttia.

Talouskasvun myönteiset vaikutukset näkyvät kuitenkin kuntataloudessa viiveellä. Työttömyys pysyy edelleen korkealla tasolla, mikä kasvattaa kunnille TE-uudistuksen myötä siirtyneitä työttömyysetuuksien kustannuksia. Samaan aikaan kuntataloudesta on tullut aiempaa suhdanneherkempi, koska heikko työllisyyskehitys vaikuttaa sekä verotuloihin että menoihin.

Väestökehitys lisää kuntien eriytymistä

Väestörakenteen muutos on edelleen kuntatalouden merkittävimpiä pitkän aikavälin haasteita ja muutos vaikuttaa oleellisesti kuntien väliseen eriytymiseen. Pienissä muuttotappiokunnissa veropohjan heikkeneminen, väestön ikääntyminen ja palveluiden korkeat yksikkökustannukset vaikeuttavat talouden tasapainottamista. Kasvukeskuksissa puolestaan väestönkasvu ylläpitää suuria investointitarpeita esimerkiksi kouluihin, päiväkoteihin ja liikenneinfraan.

Kuntien palveluiden painopiste säilyy jatkossakin sivistys-, koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluissa. Väestörakenteen muutoksen lisäksi, kaupungistuminen, muuttoliike, maahanmuutto ja työmarkkinoiden rakennemuutos muuttavat kuntien toimintaympäristöä. Talouden tasapainottaminen edellyttää useissa kunnissa palveluverkon tarkastelua, investointien priorisointia sekä toimintatapojen uudistamista.

Vaikka talousnäkömien arvioidaan paranevan hieman vuosikymmenen loppua kohden määräaikaisten valtionosuusvähennysten päättyessä, arvioi Valtiovarainministeriö, ettei kuntien vuosikate riitä kattamaan nettoinvestointeja koko ennustejakson aikana. Kuntatalouden näkymät pysyvät siten lähivuosina kireinä, ja monissa kunnissa joudutaan edelleen tekemään talouden tasapainottamiseen liittyviä vaikeita päätöksiä.

Kaupungin toimintaympäristö

Vuoden 2026 tilinpäätöksessä kaupungin talouden enustetaan olevan ylijäämäinen, mutta talous on painumassa vuodesta 2027 alkaen alijäämäiseksi, kun yhteisöverotuoton viime vuosien poikkeuksellisen korkea taso laskee.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa 2026 talouden vakauttamisohjelman vuosille 2027–2029. Ohjelman tavoitteena on tasapainottaa kaupungin (ilman liikelaitoksia) taloutta noin 8,2 miljoonalla eurolla, josta noin 7,0 miljoonaa euroa kohdistuu vuodelle 2027. Euromäärältään merkittävimmät vakauttamistoimet liittyvät toiminnan ja hallinnon tehostamiseen, palveluverkon tiivistämiseen ja palvelujen karsimiseen.

Kaupungin talouden tasapainottaminen edellyttää käyttötalousmenojen sopeuttamista, sillä palveluihin käytetään edelleen noin 400–500 euroa asukasta kohden enemmän kuin C21-kaupungeissa keskimäärin kahdesta viime vuosina toteutetusta talousohjelmasta huolimatta. Osana vakauttamisohjelmaa ja sen sopeuttamistoimenpiteitä kaupungin talous saatetaan tasapainoon kuluvalta valtuustokauden aikana. Kestävällä pohjalla oleva talous pitää velkaantumisen ja verotuksen kohtuullisina sekä turvaa palvelut, kaupungin kehittämisen ja investoinnit kärkihankkeisiin.

Menojen kehitystä hillittävä

Kaupungin tuottamien palvelujen nettokulujen vertailussa suuri osa Porvoon tuottamista palveluista on keskimääräistä kalliimpia verrattuna muihin samankaltaisiin kaupunkeihin. Tulojen heikentyessä, palvelujen nettokustannustasoa on alennettava. Tavoitteiden asettamisessa ja toimenpiteiden suunnittelussa tulee huomioida, että myös verokikkunnissa tehdään sopeuttamistoimia, joiden tavoitteena on alentaa palvelujen kustannuksia.

Henkilöstökulut ovat kaupungin suurin kuluerä. Kuntalan palkkakehitys kasvattaa kaupungin henkilöstökuluja edelleen, mikä luo haasteita talouden vakauttamiselle. Uusia vakansseja perustetaan vain lakien tai muiden velvoittavien normien vaatiessa ja täyttölupamenettelyä on uudistettu. Toimenpiteiden tavoitteena on varmistaa henkilöstöresurssien hallittu kasvu ja sovittujen vakauttamistoimenpiteiden toteutuminen.

Valtionosuudet ja verotulot pienenevät

Kaupungin yhteenlasketut verotulot vähenevät erityisesti yhteisöveron tuoton alenemisen vuoksi. Yhteisöveron suuruuteen vaikuttaa sekä kaupungin yritysten että koko maan yhteisöverokertymän määrä, jonka vuoksi kaupungille tilitettävän yhteisöveron määrä on vaikea ennustaa. Kunnallisveron ja kiinteistöveron odotetaan kehittyvän

maltillisesti. Kunnallisveron kehitykseen vaikuttaa erityisesti taloussuhdanne, jonka odotetaan kääntyvän parempaan vuonna 2027.

Porvoon saamien valtionosuuksien arvioidaan ennakkotietojen perusteella pienenevän vuodelle 2027. Valtionosuudet koostuvat useasta erästä, jonka vuoksi esimerkiksi julkisen sektorin säästötavoitteiden suoria ja välillisiä vaikutuksia on vaikea ennustaa tuleville vuosille. Mahdollinen valtionosuusuudistus olisi kuitenkin todennäköisesti epäedullinen Porvoole, koska kaupungin valtionosuuksiin sisältyy suuri erä kompensaatiota sote-uudistukseen liittyen.

Investoinnit ja lainakanta kasvussa

Investointimenot kasvavat vuonna 2027 ja suunnitelma vuosina merkittävästi erityisesti Kokkonniemen liikuntakeskuksen ja alueen toimintoihin liittyvien investointien vuoksi.

Heikkenevä tuloskehitys yhdistettynä korkeaan investointitasoon johtaa siihen, että kaupunki tulee nostamaan lisää lainaa tulevina vuosina. Kaupungin lainakanta on edelleen kuntien vertailussa alhaisella tasolla, mutta korkokulut tulevat nousemaan merkittävästi uusien lainojen myötä. Korkojen lähdettyä uuteen nousuun vuonna 2026, tulee korkotason kehityksellä olemaan suuri merkitys kaupungin tulevien vuosien lainanhoitokuluihin.

Kaupungin asukasjakauma muuttuu

Porvoossa oli vuoden 2025 lopussa 51 863 asukasta, mikä oli 126 asukasta enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kaupungin oman, Tilastokeskuksen vuoden 2025 tietoihin ja Porvoon ominaispiirteisiin perustuvan väestöennusteen mukaan Porvoon väkiluku olisi vuonna 2030 yhteensä 52 614 asukasta ja vuonna 2040 yhteensä 52 927 asukasta.

Vuoteen 2040 mennessä yli 75-vuotiaiden osuus Porvoon väestöstä nousee noin 12,4 prosentista 17,1 prosenttiin. Muut ikäluokat pienevät ja erityisesti alle 15-vuotiaiden osuus laskee noin 15,2 prosentista 12,3 prosenttiin vuoteen 2040 mennessä. Ikäryhmän määrä laskee ennusteen mukaan nopeinten 2020-luvun aikana. Työikäisen väestön osuus alenee ennusteen mukaan 57,9 prosentista 56,1 prosenttiin. Kaupungin talouden näkökulmasta on tärkeää huomioida väestöpohjan muutoksen vaikutus palvelutarpeeseen ja palvelujen rahoitukseen.

Tulot ja työpaikat

Uudenmaan alueella työllisyys on Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaiseman työllisyyskatsauksen

perusteella noussut vuoden takaisesta. Uudenmaan työttömyysaste oli elokuussa 2026 12,4 prosenttia, mikä on 0,3 prosenttiyksikköä edellisvuotta enemmän.

Porvoon työpaikkarakenne on palvelu- ja jalostusvaltainen. Palvelujen osuus on reilu kaksi kolmasosaa ja jalos-

tuksen osuus noin yksi kolmasosa. Porvoon työpaikkaomavaraisuus on yli 90 prosenttia. Porvoon työttömyysaste oli 2026 elokuussa 10,1 prosenttia.

Työllisyyspalvelujen siirryttyä kunnille, vastuu työttömyyteen liittyvistä kustannuksista on laajentunut, mikä lisää kaupungin suhdanneherkkyyttä. Työllisyyden kehitys vaikuttaa myös suoraan kaupungin saamiin kunnallisverotuloihin.

Verotulot ja valtionosuudet

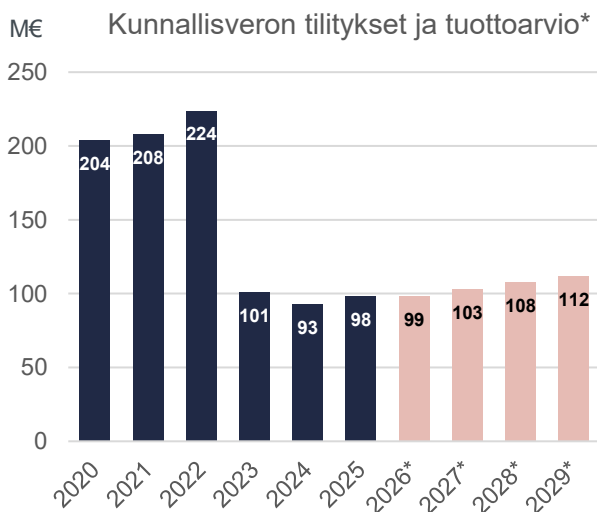
Verotulot muodostuvat kunnan tuloverosta eli kunnallisverosta, kiinteistöverosta sekä kaupungin osuudesta yhteisöveron tuottoon. Verorahoitukseen luetaan edellisten lisäksi valtionosuudet. Kaupungin päätösvalta koskee kunnallisveroa ja kiinteistöveroa, joiden verokannat päätetään vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Kaupungin verorahoituksen määrä on vuonna 2027 yhteensä noin 185 miljoonaa euroa. Kunnallisveron osuus kokonaisuudesta on merkittävin, noin 56 prosenttia. Valtionosuuksien osuus kaupungin verorahoituksesta on noin 26 prosenttia ja yhteisöveron osuus noin 8 prosenttia. Kiinteistöveron osuus on noin 10 prosenttia.

Kunnallisveroprosentti ennallaan

Kunnallisveron tuotto määräytyy luonnollisen henkilön ja kuolinpesän ansiotulon perusteella. Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista. Kaupungin kunnallisverotuoton kertymään kaupungin tuloveroprosentin lisäksi vaikuttavat kunnallisveron veropohjan kehitys ja ansiotuloista tehtävät vähennykset sekä hallituksen päättämät veroperustemuutokset.

Porvoon kaupungin tuloveroprosenttiin vuodelle 2027 ei esitetä korotuksia ja veroprosentti on edelleen 7,1 prosenttia. Kunnallisveron tuoton arvioidaan nousevan 4 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna ja olevan vuonna 2027 noin 103 miljoonaa euroa.

Vuonna 2026 koko maassa kunnallisveroprosenttien vaihteluväli oli 4,7–10,9 prosenttia kun Uudenmaan kuntien veroprosentin vaihteluväli asettuu puolestaan 4,7–10,4 prosentin välille. Uudenmaan kuntien veroprosentin keskiarvo on 6,08 vuonna 2026.

UUDENMAAN KUNTIEN TULOVEROPROSENTIT 2026

Kauniainen	4,7	Nurmijärvi	7,9
Espoo	5,3	Loviisa	8,1
Helsinki	5,3	Mäntsälä	8,3
Vantaa	6,4	Pornainen	8,3
Sipoo	6,8	Siuntio	8,6
Kirkkonummi	7,1	Inkoo	8,9
Porvoo	7,1	Lapinjärvi	8,9
Kerava	7,3	Hanko	9,1
Tuusula	7,3	Karkkila	9,1
Hyvinkää	7,7	Askola	9,2
Järvenpää	7,8	Raasepori	9,3
Vihti	7,8	Myrskylä	9,9
Lohja	7,9	Pukkila	10,4

Kiinteistöverosta tasaista tuottoa

Kiinteistövero on vuosittain maksettava, kiinteistön omistamiseen perustuva vero. Kiinteistövero koskee kaikkia kiinteistöjä lukuun ottamatta metsiä, maatalousmaita ja eräitä yleisiä alueita. Kiinteistövero maksetaan kiinteistön sijaintikunnalle. Vero on kaupunginvaltuuston vahvistamien prosenttien mukainen määrä kiinteistön verotusarvosta.

Kiinteistöveroprosenteille on kiinteistöverolaissa säädetty ylä- ja alarajat. Kuntien tulee määrätä veroprosentit vuosittain lain määrittämän vaihteluvälin rajoissa. Vakituisen asuinrakennuksen veroprosenttia sovelletaan myös vakituisen asuinrakennuksen pihapiirissä oleviin rakennuksiin. Muiden asuinrakennusten veroprosenttia sovelletaan esimerkiksi vapaa-ajan asuntoihin ja sen tontilla sijaitseviin muihin rakennuksiin. Rakennusten yleistä kiinteistöveroprosenttia käytetään muun muassa tuotanto- ja teollisuusrakennuksiin.

Kunta voi määrätä erikseen kiinteistöveroprosentin rakentamattomalle rakennuspaikalle, voimalaitoksille ja yleishyödylliselle yhteisölle. Yleishyödylliselle yhteisölle voidaan määritellä kiinteistöveroksi 0,00 prosenttia. Mikäli kunta ei erikseen määrää edellä mainittuja veroprosentteja, sovelletaan niihin kunnan yleistä kiinteistöveroprosenttia.

Valtuusto hyväksyi osana vakauttamisohjelmaa toimenpiteen, jossa rakentamattomien rakennuspaikkojen osalta määrätään kiinteistöveroksi käyttöön 4 %. Korotetulla kiinteistöverolla pyritään edistämään rakennetun infran varrella sijaitsevien rakennuspaikkojen käyttöön-ottoa ja tonttien rakentumista. Rakentamisen myötä kaupungin verotulot kasvavat pitkällä aikavälillä. Muilta osin Porvoon kaupungin kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä muutoksia vuodelle 2027. Kiinteistöveron arvioidaan tuottavan kaupungille noin 19,4 miljoonaa euroa.

Kiinteistöveroprosentit, jotka kunnan tulee määrätä

Maapohjan yleinen veroprosentti

Vaihteluväli: 1,30 - 2,00 %

Porvoo 2027: 1,30 %

Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti

Vaihteluväli: 0,41 - 1,00 %

Porvoo 2027: 0,50 %

Muiden asuinrakennusten veroprosentti

Vaihteluväli: 0,93 - 2,00 %

Porvoo 2027: 1,30 %

Rakennusten yleinen veroprosentti

Vaihteluväli: 0,93 - 2,00 %

Porvoo 2027: 1,30 %

Kiinteistöveroprosentit, jotka kunta voi määrätä erikseen

Yleishyödyllinen yhteisö

Vaihteluväli: 0,00–2,00 %

Porvoo 2027: 0,00 %

Rakentamaton rakennuspaikka

Vaihteluväli: 2,00–6,00 %

Porvoo 2027: 4,00 %

Voimalaitos

Vaihteluväli: 0,00–3,10 %

Porvoo 2027: 3,10 %

Yhteisöveron määrä alenee edelleen

Yhteisöveroa kertyy, kun yhteisöt maksavat tuloveroa niiden veronalaisten tulojen ja menojen erotuksena laskettavasta voitosta voimassa olevan verokannan mukaan. Kunnat eivät voi suoraan vaikuttaa saamaansa yhteisöveron määrään tai yhteisöverokannan määrään. Suurin osa yhteisöveron tuotosta ohjautuu valtiolle ja kuntien ryhmäosuus yhteisöveron tuotosta on karkeasti laskettuna noin neljännes. Hallituksen esityksen mukaisesti yhteisöveroprosenttia alennetaan 20 prosentista 18 prosenttiin vuoden 2027 alusta. Verotulojen menetykset yhteisöverotuloprosentin alentamisesta kompensoidaan kunnille täysimääräisesti kuntien suhteellista jako-osuutta korottamalla.

Koko maassa maksettavan yhteisöveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2027 noin 7,5 miljardia euroa. Kuntaryhmän jako-osuus on vuonna 2027 n. 26 prosenttia. Kuntaryhmän jako-osuuden mukainen osuus yhteisöverosta jakaantuu edelleen kuntien kesken vuosittain etukäteen vahvistettavien kuntakohtaisten jako-osuuksien perusteella, joka muodostuu edelleen kahden viimeksi valmistuneen verotuksen tietojen perusteella.

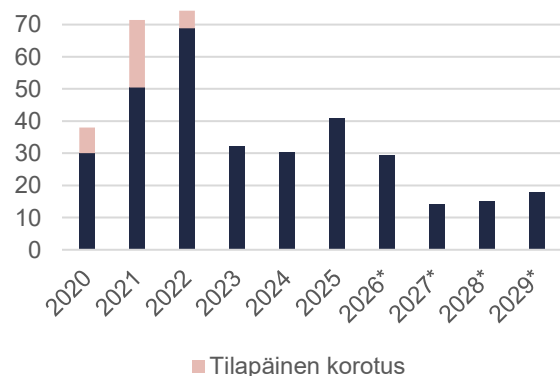
Yhteisövero tulolähteenä on herkkä suhdanne- ja rakennemuutoksille ja kaupungin jako-osuus on hyvin riippuvainen Kilpilahden yritysklusterin tuloskehityksestä ja maksamista yhteisöveroista, koska klusteri muodostaa suurimman osan Porvoon alueen yhteisöverotuotosta.

Verohallinto vahvistaa kuntien yhteisöveron jako-osuudet vuodelle 2027 vasta saman vuoden alkupuolella. Ennakkotietojen perusteella kaupungin oman jako-osuuden arvioidaan laskevan vuodelle 2027 n. 58 prosenttia, jolloin kaupungin yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 14

miljoonaa euroa, joka on noin 15 miljoonaa euroa kulu-
van vuoden yhteisöveroennustetta alhaisempi.

Vuonna 2028 yhteisöveron jako-osuus muodostuu vuosien 2025 sekä 2026 verotustietojen perusteella, jolloin yhteisöverotuotto pysyy lähes vuoden 2027 tasolla. Mahdollinen suhdanteiden paranemisesta aiheutuva yhteisöverotulojen kertymän kasvu voi näkyä vasta vuonna 2029. Vuosien 2028–2029 vuosittaiseksi yhteisöverotuotoksi arvioidaan noin 15–18 miljoonaa euroa. Osana kaupungin hyväksymää vakauttamisohjelmaa kaupunki vähentää riippuvuutta yhteisöveron tuotosta siten että jatkossa kustannusten kasvua hillitään siten että talousarviovuoden käyttötalousmenojen mitoituksessa huomioidaan korkeintaan 20 miljoonan euron yhteisöverotuotto. Veron tuoton ollessa korkeampi, tulee 20 miljoonan euron ylittävä osa jäädä ylijäämäksi tai esimerkiksi perustellusti kohdentaa investointivarauxiin.

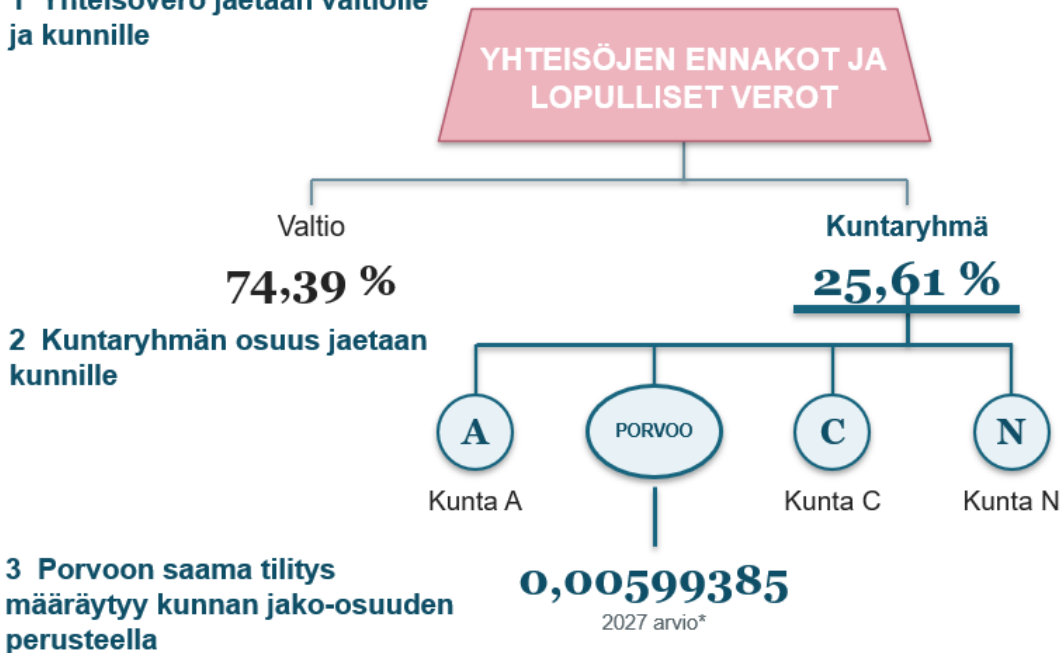
Kaupungin yhteisöveron tuotto ja ennuste

* Vuosien 2026–2029 tiedot perustuvat ennakkolisiin tietoihin

Yhteisöveron kertymä jakautuu valtiolle ja kunnille

1 Yhteisövero jaetaan valtiolle ja kunnille

2 Kuntaryhmän osuus jaetaan kunnille

3 Porvoon saama tilitys määräytyy kunnan jako-osuuden perusteella

Verovuosisikohtaiset ja kuntakohtaiset jako-osuudet vahvistetaan verovuoden alussa

Yhteisöveron jako-osuuden määräytyminen

2024	2025	2026	2027	2028	2029
Kaupungin jako-osuus 2027 = verovuosien 2024 ja 2025 verotustietojen keskiarvo			Kaupungin yhteisövero		
	Kaupungin jako-osuus 2028 = verovuosien 2025 ja 2026 verotustietojen keskiarvo			Kaupungin yhteisövero	
		Kaupungin jako-osuus 2029 = verovuosien 2026 ja 2027 verotustietojen keskiarvo			Kaupungin yhteisövero

Valtionosuus muodostuu useasta erästä

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat kunnille täysin yleiskatteellinen tuloerä, jonka käytöstä kunnat päättävät itsenäisesti. Kunnan järjestäessä palvelunsa kustannustehokkaasti kunta hyötyy valtionosuuksista taloudellisesti, sillä valtionosuudet määräytyvät kaikille kunnille laskennallisin perustein.

Valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta. Peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyy kuntien kustannuserojen ja tulopohjan tausausmekanismeja. Kuntien asukasmäärien ja ikärakenteen lisäksi laskentatekijöissä huomioidaan myös muita pienempiä olosuhdetekijöitä.

Varsinaisesta peruspalvelujen valtionosuudesta eriytetyn veromenetysten korvausten kautta kunnille kompensoidaan esimerkiksi eduskunnan päättämien veroperusmuutosten vaikutuksia eli verotuloihin kohdistuvia menetyksiä.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus sisältää puolestaan rahoituksen sellaiseen esi- ja perusopetuksen toimintaan, jota valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien peruspalvelujen valtionosuus ei kata sekä lisäksi mm. opetustuntimäärien perusteella rahoitettavaan taiteen perusopetukseen ja kansalaisopistotoimintaan. Opetus- ja kulttuuritoimessa rahoitus muodostuu koulutusmuodittain rahoituksen perusteena olevien suoritteiden ja laskennallisten yksikköhintojen tulosta. Suoritteita ovat tyypillisesti opiskelijamäärät, opetustunnit, opiskelijavuorokaudet tai -viikot ja kulttuuritoimessa kunnan asukasmäärä tai henkilötyövuodet.

Lisäksi kunnat osallistuvat opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän kautta lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoitukseen, sillä kuntien saamasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta vähennetään asukaskohtainen omarahoitusosuus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Ammatillinen koulutus on pääosin koulutuskuntayhtymien tai erillisten osakeyhtiöiden hoitamaa ja rahoitus kohdentuu suoraan koulutuksen järjestäjille, jolloin useimpien kuntien kohdalla opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus näyttäytyy valtionosuuslaskelmissa negatiivisena.

Vuoden 2027 valtionosuusleikkaukset kiristävät kuntataloutta

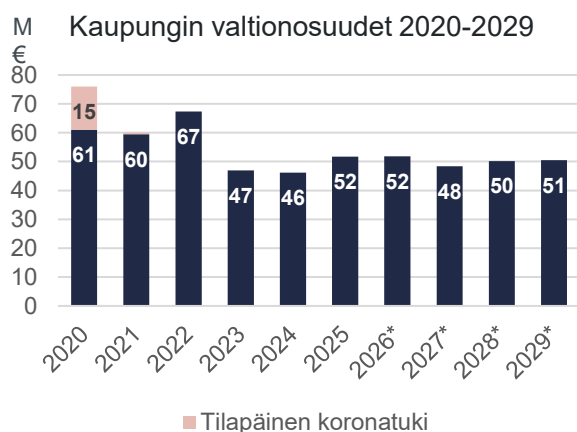
Valtiovarainministeriön julkaiseman kuntatalousohjelman mukaan vuoden 2027 ennakkollisessa peruspalvelujen valtionosuuslaskelmassa valtionosuusprosentti on 25,05, eli 0,67 prosenttiyksikköä edellisvuotta alempi.

Peruspalvelujen hintaindeksin arvioidaan olevan 3,5 prosenttia, mikä kuvastaa kuntien lakisääteisten palvelujen kustannustason nousua ja kasvattaisi valtionosuutta noin 117 milj. eurolla. Valtionosuuksien indeksikorotukseen kohdistuva jarrua kuitenkin nostetaan vuonna 2027 2,8 prosenttiyksikköön, mikä vähentää valtionosuutta 93 milj. eurolla. Näin kustannustason nousua kompensoiva korotus leikkautuisi lähes kokonaan tilanteessa, jossa kuntien menot edelleen kasvavat. Valtionosuutta vähentävät lisäksi valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistus noin 56 milj. eurolla sekä hallituksen kasvutoimien rahoitukseen liittyvä prosenttiperusteisesti pysyvänä toteutettava 75 milj. euron säästö, jonka oli määrä olla voimassa kertaluonteisesti vain vuonna 2026.

Muutosten yhteisvaikutus kiristää kuntien rahoitusta ja voi kohdistua kuntiin hyvin eri tavoin, koska osa vähennyksistä toteutetaan valtionosuusprosentin kautta eikä asukasluvun perusteella. Porvoossa prosenttiperusteinen leikkaus merkitsee suhteellisesti voimakasta valtionosuuden menetystä. Pidemmällä aikavälillä valtionosuuksien epävarmuutta lisää muutokset kaupungin ikärakenteessa, valtiontalouden tulevat sopeutustoimet ja jopa valtionosuusuudistus.

Taloussuunnitelmakauden valtionosuudet

Valtionosuutta hallinnoivissa ministeriöissä lopulliset valtionosuuspäätökset vuotta 2027 koskien tehdään vasta aivan vuoden 2026 lopussa, jolloin talousarviossa 2027 käytetään ennakkotietoihin perustuvaa arviota kaupungin valtionosuudesta. Ennakkotietojen mukaan kaupungin saamat valtionosuudet tulevat olemaan 48,4 miljoonaa euroa vuonna 2027. Valtionosuuksien kokonaismäärä laskee n. 3,4 miljoonaa euroa vuodesta 2026. Vuoden 2028 valtionosuuksien määräksi arvioidaan 50,2 miljoonaa euroa ja vuodelle 2029 50,5 miljoonaa euroa.

Vuonna 2027 maksettavasta valtionosuudesta noin 34,4 miljoonaa euroa on peruspalvelujen valtionosuutta ilman sosiaali- ja terveystoimen uudistukseen liittyviä eriä, verotulojen tasausta sekä veromenetysten kompensatioita.

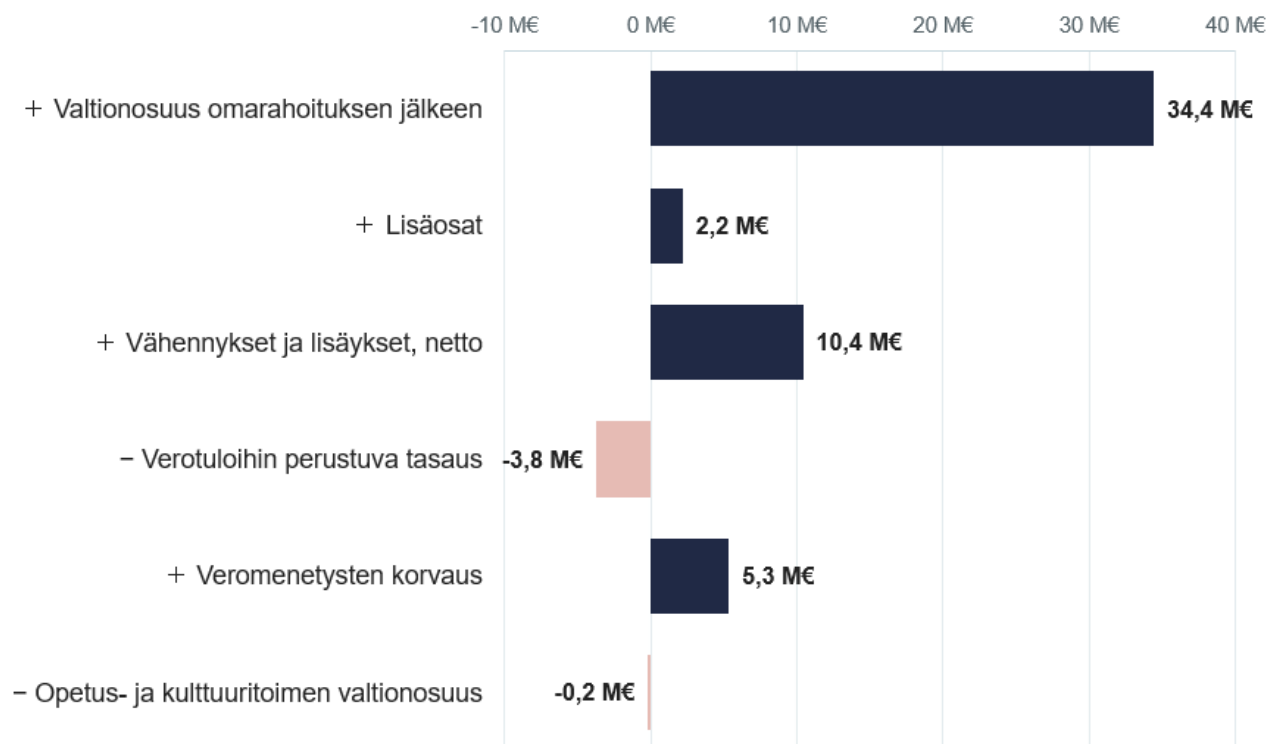
Sote-uudistuksen muutosrajoittimen ja järjestelmämuutoksen tasaus lisäävät vuonna 2027 valtionosuutta noin 15,2 miljoonaa euroa, kun vuonna 2026 sote-eriä saatiin vielä 16,0 miljoonaa euroa. Verotuloihin pohjautuva tulopohjan tasaus vähentää Porvoon saamia valtionosuuksia vuonna 2027 3,8 miljoonaa euroa, kaupungin keskimääräistä parempien verotulojen myötä. Verotuloihin perustuvan valtionosuuden vähennyksen määrän arvioidaan pienenevän kuitenkin vuodesta 2028 alkaen,

kun kaupungin yhteisöverotulot vähenevät vaikuttaen tuleviin tulopohjan tasauslaskelmiin. Veromenetysten kompensatiot lisäävät valtionosuuksia vuonna 2027 5,3 miljoonaa euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ei julkaise ennakkotietoja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksista, mutta valtionosuuksien määrän arvioidaan olevan noin 0,2 M€ negatiivinen vuonna 2027. Opetus- ja kulttuuritoimen suoritteiden ja yksikköhintojen määrät vaikuttavat valtionosuuksiin viiveellä ja vuoden 2027 rahoitukseen vaikuttavat osin vuoden 2025 toteumatiedot oppilasmäärissä ja opetustunneissa.

Porvoon valtionosuus muodostuu useasta erästä

Vuoden 2027 ennakkolliset erät, yhteensä 48,4 miljoonaa euroa

Kaupungin rahoitustarpeet ja lainanotto

Kaupungin vuotuinen lainarahoitustarve tai lainanlyhennysvara muodostuu vuosikatteen ja nettoinvestointien välisestä erotuksesta. Tasapainossa olevassa taloudessa vuosikatteella voidaan rahoittaa nettoinvestoinnit. Pitkällä aikavälillä vuosikatteella tulee rahoittaa myös lainan lyhennykset.

Kaupungin tavoitteena on, että kaupungin lainakanta pysy kuntien keskiarvon alapuolella ja taloudellisesti hyvinä vuosina lainakantaa pyritään alentamaan tai vaihtoehtoisesti panostetaan enemmän investointeihin.

Talousarvio ja taloussuunnitelma sisältää vuosille 2027–2029 investointeja yhteensä noin 150 miljoonalla eurolla. Keskimääräinen investointitaso on näin ollen noin 50 miljoonaa euroa vuosittain. Suunnitelmakaudella kertyväksi arvioitu vuosikatetaso ei kuitenkaan mahdollista näin korkeaa investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Kaupungin investointisuunnitelma sisältää talousarviovuodelle 2027 yhteensä 55 miljoonan euron investoinnit, joista talonrakennusinvestointien osuus on 37 miljoonaa euroa ja kaupunki-infran investointien osuus noin 13 miljoonaa euroa.

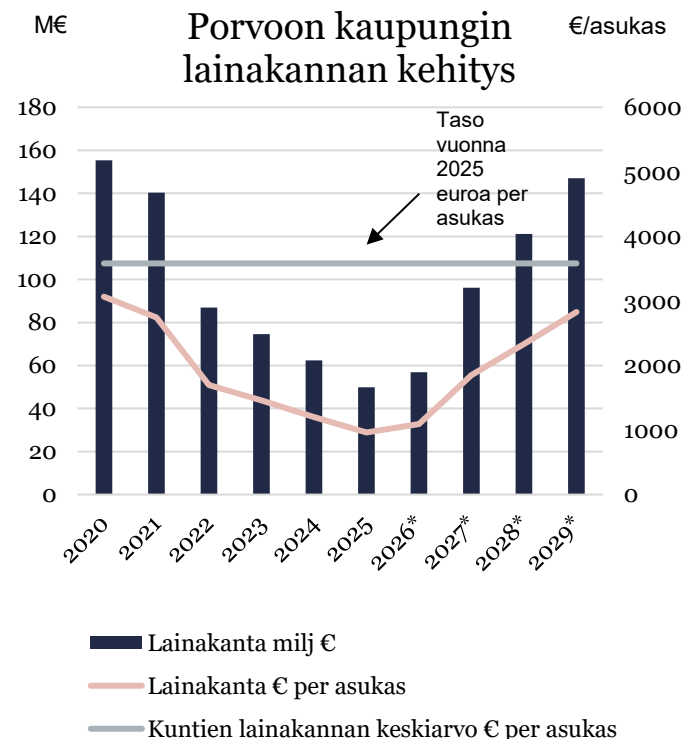
Investointitaso pysyy korkeana tulevina vuosina, kun vuodelle 2028 on suunniteltu kohdistuvan 47 miljoonan euron investoinnit, vuodelle 2029 investointeja noin 48 miljoonan euron edestä ja vuodelle 2030 yhteensä noin 60 miljoonan euron investoinnit. Kokonniemen liikuntakeskus ja alueeseen liittyvät toiminnot muodostavat kaupungin suurimman investointikokonaisuuden.

Kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on vuonna 2027 negatiivinen, joka tarkoittaa, että tulorahoitus ei riitä kattamaan vuonna 2027 investointimenoista kuin noin 30 prosenttia. Loppuosa kaupungin investoinneista rahoitetaan pääosin ottamalla uutta talousarviolainaa.

Kaupungin lainakanta kääntyi kasvuun vuonna 2026, kun kaupunki nosti uutta lainaa usean vuoden tauon jälkeen. Arvion mukaan lainakanta kasvaa vuonna 2027 noin 40 miljoonalla eurolla yhteensä 96 miljoonaan euroon. Asukaskohtainen lainakanta olisi näin ollen noin 1 834 euroa, kun kuntien keskiarvo vuonna 2025 oli 3 582 euroa asukasta kohden. Lainakanta kasvaa edelleen

121 miljoonaan euroon vuonna 2028 ja 147 miljoonaan euroon vuonna 2029. Kokonniemen liikuntakeskuksen investoinnin ollessa kokoluokaltaan merkittävä koko kaupungin mittakaavassa, on hankkeen etenemisellä vaikutusta myös lainatarpeeseen.

Kaupungin vanhat lainat on sidottu kiinteäkorkoisii lainoihin, joiden korkokulut ovat erittäin alhaisia. Kaupungin keskikoron arvioidaan olevan noin 1,11 prosenttia vuoden 2026 lopussa. Uusien lainojen korot tulevat olemaan huomattavasti korkeampia ja korkomarkkinoiden epävarmuus tulee heijastumaan kaupungin talouteen aiempaa korkeampina korkokuluina. Korkotason lisäksi myös korkosidonnaisuudella tulee olemaan suuri merkitys kaupungin korkokulujen kehitykselle.

* Vuosien 2026–2029 tiedot perustuvat ennakkolisiin tietoihin

TULOSLASKELMA JA RAHOITUSLASKELMA

Kaupungin alijäämä vuonna 2027 on 7,2 miljoonaa euroa ja vuosikate on 16,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintakate säilyy vuoden 2026 tilinpäätösennusteen tasolla, noin 174 miljoonassa eurossa. Kaupungin käyttötalouden tuotot ja kulut kasvavat edellisvuodesta talousarviossa, sillä ne sisältävät vuoden 2027 alusta myös lakkautettavan liikelaitos ateria- ja puhtauspalvelujen toimintatuottojen ja -kulujen määrät. Liikelaitoksen lakkautuksen vaikutus toimintakatteeseen on kuitenkin neutraali, tuottojen ja kulujen siirtymän ollessa samansuuruiset.

Kaupungin toimintakulut kasvavat kokonaisuudessaan 5,0 prosenttia vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen verrattuna. Vertailukelpoiset toimintakulut sen sijaan ilman ateria- ja puhtauspalvelujen siirtoa pysyvät vuoden 2026 tasolla.

Kaupungin toimintakuluista isoin yksittäinen osa muodostuu henkilöstökuluista, joita vuonna 2027 kertyy 126 miljoonaa euroa eli noin 46 prosenttia kaikista toimintakuluista. Henkilöstökulut kasvavat liikelaitokselta siirtyvät toiminnot huomioiden vuonna 2027 7,5 prosenttia verrattuna tilinpäätösennusteeseen 2026 ja ilman siirtyviä toimintoja 1,6 prosenttia. Seuraavaksi isoin kulujen menoerä, joka on palvelujen ostot, on yhteensä 67,5 miljoonaa euroa.

Vuoteen 2027 kohdistuvat työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset sekä yleiseen kustannustasoon liittyvät kasvupaineet on kyetty talousarvioehdotuksessa pääosin sopeuttamaan talouden vakauttamisohjelman toimenpiteiden sekä kulurakenteen tarkastelun avulla. Suunnitelmavuosien taloustilanteen heikkeneminen vaatii kaupungin palvelujen kulurakenteen kriittistä tarkastelua myös jatkossa.

Vuosien 2026–2029 yhteenlaskettu kumulatiivinen alijäämä on noin 12 miljoonaa euroa, kun summaan huomioidaan mukaan vuonna 2026 kertyväksi arvioitu ylijäämä.

Toimialojen käyttötalous

Kasvun ja oppimisen toimiala sisältää määrärahat perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä varhaiskasvatuksen palvelutoimintaan. Kasvun ja oppimisen toimialan menot ovat 131,1 miljoonaa euroa, mikä on 0,3 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2026 tilinpäätösennusteessa. Lasten ja nuorten ikäluokkien pieneneminen jatkuu, mutta vaikutukset palvelutarpeeseen ja ryhmärakenteisiin näkyvät toiminnassa asteittain. Samanaikaisesti oppimisen tuen uudistus ja muut lainsäädännöstä aiheutuvat velvoitteet ylläpitävät toimialan kustannuspaineita. Toimialan kulut painottuvat edelleen henkilöstöku-

luihin, joiden osuus toimintakuluista on merkittävä. Työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset kasvattavat henkilöstökuluja, mutta kokonaismenojen kasvu on pysytty pitämään hallinnassa oppilas- ja lapsimäärien kehitystä, vakauttamisohjelman toimenpiteitä sekä toiminnan sopeuttamista hyödyntämällä. Kasvun ja oppimisen toimialan toimintatuotot ovat 5,3 miljoonaa euroa vuonna 2027. Toimintatuotot pysyvät edellisvuoden tasolla, vaikka hankerahoituksen määrä vähenee.

Elinvoiman toimiala sisältää määrärahat liikunta-, kirjasto-, nuoriso- ja kulttuuripalveluihin, taiteen perusopetukseen, kansalaisopistotoimintaan, markkinointiin ja matkailuun sekä elinkeinojen, työllisyyden ja kotoutumisen edistämiseen. Toimialan menoihin sisältyy lisäksi vihreän siirtymän rahaston kautta rahoitettavia hankkeita. Elinvoiman toimialan toimintakulut ovat vuonna 2027 yhteensä 48,3 miljoonaa euroa, mikä on 1,2 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 tilinpäätösennusteessa. Menojen kasvua selittävät erityisesti työttömyysetuuksien rahoitusosuuksiin liittyvien avustusten kasvu sekä kaupungin työllisyyden ja kotoutumisen palveluihin kohdistuvat kustannukset. Toimintatuotot ovat 7,4 miljoonaa euroa, mikä on 16 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2026 tilinpäätösennusteessa. Tuottojen lasku johtuu erityisesti kotoutumiseen liittyvien ja toimialan muiden tukien vähenemisestä.

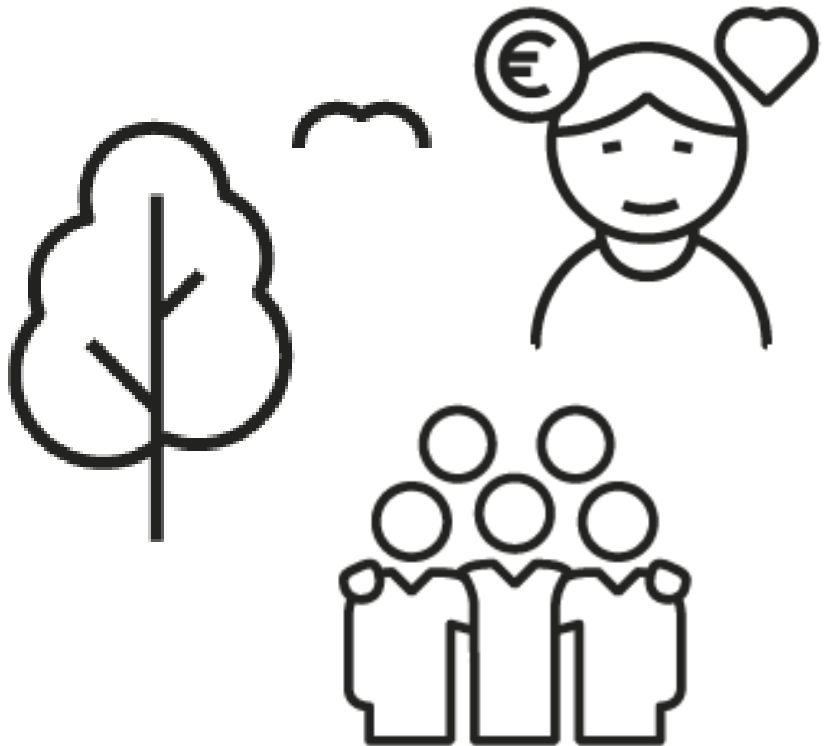
Porvoon työllisyysalue toimii vastuukuntana julkisten työvoimapalveluiden järjestämisessä kaupungin sekä sopimuskuntien alueilla. Työllisyysalueen toiminnan keskiössä vuonna 2027 on palvelujen vakiinnuttaminen ja kehittäminen sekä vaikuttavien palvelupolkujen rakentaminen työnhakijoille ja työnantajille. Työllisyysalueen toimintamenot ovat vuonna 2027 yhteensä 7,7 miljoonaa euroa, mikä on 8,9 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 tilinpäätösennusteessa. Menojen kasvua selittävät erityisesti lainsäädäntömuutoksista aiheutuvat uudet velvoitteet sekä työllistymistä tukeviin palveluihin ja avustuksiin liittyvät kustannukset. Lisäksi kuluihin sisältyy noin 0,5 miljoonaa euroa yhteistoimintasopimuksen ulkopuolisia kustannuksia, joihin saadaan täysi rahoitus valtion tai muun julkisen rahoittajan kautta.

Kaupunkikehityksen toimiala sisältää määrärahat maapolitiikkaan, kaupunkisuunnitteluun, kaupunki-infraan, rakennusvalvontaan sekä ympäristöterveydenhuoltoon ja -suojeluun. Kaupunkikehityksen toimialan toimintakulut ovat vuonna 2027 yhteensä 31,6 miljoonaa euroa, mikä on 1,7 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2026 tilinpäätösennusteessa. Toimintakulujen vähenemiseen vaikuttavat erityisesti henkilöstö-, materiaali- ja muut toimintakulut. Toimintatuotot kasvavat 8,4 prosenttia vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen verrattuna erityisesti

avustustuottojen kasvun seurauksena. Toimialan toimintatuotoista merkittävä osa muodostuu maanmyyntituloista sekä maa-alueiden vuokratuloista.

Konsernipalvelujen toimiala sisältää yleishallinnon sekä koko kaupunkia koskevat hallinto-, viestintä-, henkilöstö-, rahoitus-, strategia-, kehitys- ja tietohallintopalvelut sekä keskitetyn toimitilapalvelun. Toimialan määrärahoihin sisältyvät lisäksi koko kaupunkia koskevat jäsenmaksut ja jäsenkuntaosuudet sekä osuus verotuskustannuksista. Konsernipalvelujen toimintakulut ovat vuonna 2027 yhteensä 53,5 miljoonaa euroa, mikä on 30 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 tilinpäätösnusteessa. Ilman liikelaitokselta siirtyviä vertailukelpoisia kuluja tarkasteltaessa konsernipalvelujen kulut sen

sijaan vähenevät 1,4 prosenttia. Kulujen vähenemiseen vaikuttavat erityisesti vakauttamisohjelmaan sisältyvät sopeutustoimenpiteet sekä toimitilapalvelujen kustannusten aleneminen. Toimintatuottoja kertyy yhteensä 57,9 miljoonaa euroa. Tuotot muodostuvat pääosin kaupungin omaan toimintaan liittyvien toimitilojen sisäisistä vuokratuotoista.

Tulos- ja rahoituslaskelma

TULOSLASKELMA	TP2025	TA2026+m	TP26 enn.*	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINTATUOTOT	86 084 247	84 135 325	84 135 325	97 677 681	97 919 760	98 533 502
Myyntituotot	14 592 991	15 347 048	15 347 048	28 986 768	29 169 943	29 339 401
Maksutuotot	8 905 106	8 018 400	8 018 400	7 932 000	7 947 864	7 987 603
Tuet ja avustukset	7 170 671	4 951 954	5 951 954	4 872 377	4 791 642	4 905 479
Muut toimintatuotot	55 415 478	55 817 923	55 817 923	55 886 536	56 010 311	56 301 019
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	782 817	712 000	712 000	642 000	642 000	642 000
TOIMINTAKULUT	-252 507 385	-264 085 154	-259 185 154	-272 159 982	-277 811 174	-281 934 581
Henkilöstökulut	-111 938 523	-118 566 240	-117 166 240	-126 006 360	-128 581 469	-130 499 868
Palvelujen ostot	-65 687 623	-66 923 142	-66 223 142	-67 489 338	-69 058 925	-70 165 718
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 754 624	-13 580 676	-11 980 676	-15 417 803	-15 683 018	-15 887 858
Avustukset	-13 942 610	-12 494 660	-14 094 660	-14 222 231	-14 457 271	-14 703 043
Muut toimintakulut	-48 184 005	-52 520 436	-49 720 436	-49 024 250	-50 030 491	-50 678 094
TOIMINTAKATE	-165 640 321	-179 237 829	-174 337 829	-173 840 301	-179 249 414	-182 759 079
VEROTULOT	158 300 245	147 300 000	146 000 000	136 400 000	142 500 000	149 600 000
Kunnan tulovero	98 116 853	102 000 000	98 600 000	103 000 000	108 000 000	112 000 000
Kiinteistövero	19 385 715	19 300 000	18 000 000	19 400 000	19 500 000	19 600 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	40 797 677	26 000 000	29 400 000	14 000 000	15 000 000	18 000 000
VALTIONOSUUDET	51 727 947	51 800 000	51 800 000	48 400 000	50 200 000	50 500 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	6 826 023	5 270 000	5 350 000	5 310 000	3 824 000	2 980 000
Korkotuotot	1 056 990	620 000	700 000	850 000	914 000	920 000
Muut rahoitustuotot	6 012 421	5 350 000	5 350 000	5 760 000	5 710 000	5 660 000
Korkokulut	-171 320	-600 000	-600 000	-1 200 000	-2 700 000	-3 500 000
Muut rahoituskulut	-72 068	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
VUOSIKATE	51 213 894	25 132 171	28 812 171	16 269 699	17 274 586	20 320 921
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-27 785 500	-24 500 000	-23 500 000	-24 500 000	-25 500 000	-26 000 000
TILIKAUDEN TULOS	23 428 395	632 171	5 312 171	-8 230 301	-8 225 414	-5 679 079
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	403 647	1 000 000	2 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	23 832 042	1 632 171	7 312 171	-7 230 301	-7 225 414	-4 679 079

*Tilinpäätösennuste 2026 pohjautuu syksyn 2026 tilannekuvaan kaupungin kokonaistuottojen ja -kulujen arvioidusta määrästä.

RAHOITUSLASKELMA	TP2025	TA2026+m	TP26 enn*	TA2027	TS2028	TS2029
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate	51 213 894	25 132 171	28 812 171	16 269 699	17 274 586	20 320 921
Tulorahoituksen korjauserät	-7 057 203	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Toiminnan rahavirta yhteensä	44 156 691	20 132 171	23 812 171	11 269 699	12 274 586	15 320 921
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-49 258 292	-55 595 000	-50 985 000	-54 650 000	-47 165 000	-47 940 000
Rahoitusosuudet investointeihin	32 569					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 382 436	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Investointien rahavirta yhteensä	-43 843 287	-50 595 000	-45 985 000	-49 650 000	-42 165 000	-42 940 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	313 404	-30 462 829	-22 172 829	-38 380 301	-29 890 414	-27 619 079
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainauksen lisäykset	-250 000	-3 000 000	-3 000 000	-4 000 000		
Antolainauksen vähennykset	1 868 450	1 880 000	1 880 000	2 100 000	2 100 000	1 500 000
Antolainauksen muutokset yhteensä	1 618 450	-1 120 000	-1 120 000	-1 900 000	2 100 000	1 500 000
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		27 000 000	20 000 000	54 000 000	42 000 000	41 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 330 527	-12 400 000	-13 400 000	-14 300 000	-17 000 000	-15 100 000
Lainakannan muutokset yhteensä	-12 330 527	14 600 000	6 600 000	39 700 000	25 000 000	25 900 000
Oman pääoman muutokset	296 263					
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 205 907					
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-8 209 907	13 480 000	5 480 000	37 800 000	27 100 000	27 400 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	-7 896 503	-16 982 829	-16 692 829	-580 301	-2 790 414	-219 079

TOIMIALAKOHTAISET PERUSTELUT

KONSERNIPALVELUJEN TOIMIALA

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Toimiala yhteensä	53,5	57,9	274,5
Kaupungin johto*	2,4	0,1	1
Viestintä, asiakaspalvelu ja yhteiskuntasuhteet	1,6	0	11,5
Henkilöstö, demokratia ja kehitys	9,6	1,1	36
Rahoitus ja strategia	1,9	0,1	10
Toimitilat**	37,9	56,6	216

* sisältää vaalilautakunnan, kaupunginvaltuuston, tarkastuslautakunnan, kaupungin johdon, kaupunginhallituksen, kaupunginhallituksen muun toiminnan)

** sisältää vuoden 2027 alusta toimitiloihin siirtyneen ateria- ja puhtauspalvelujen luvut

Kaupunginvaltuusto ja -hallitus

Kaupunginvaltuuston – ja hallituksen toiminta jatkuu pääasiassa normaalisti. Talouden vakauttamisohjelmassa päätetyt sopeuttamistoimet huomioidaan vähentämällä kokousten ja kokouksiin osallistuvien viranhaltijoiden määrää.

Viestintä, asiakaspalvelu ja yhteiskuntasuhteet

Palvelualue vastaa viestinnästä, yhteiskuntasuhteista, asiakaspalvelusta ja neuvonnasta, kansainvälisistä asioista ja vierailuista, kaupunginjohtajan assistenttipalvelusta sekä käännöspalveluiden ohjaamisesta.

Viestintäyksikkö tukee ja ohjaa kaupungin toimialoja monikanavaisessa palvelu- ja valmisteluviestinnässä kaupungin asukkaille, henkilöstölle ja muille sidosryhmille. Yksikkö vastaa myös siitä, että kaupunkiorganisaatiolla ja henkilöstöllä on käytössään toimivat viestintäalustat ja -käytännöt sekä viestintäosaamista tukevat koulutukset. Porvoo-info tarjoaa neuvontaa ja asiakaspalvelua kaupungin asukkaille ja matkailijoille monikanavaisesti, niin Porvoo-infon palvelupisteessä, puhelimitse kuin digitaalisia kanavia hyödyntäen useilla eri kielillä.

Vuonna 2027 palvelualue keskittyy erityisesti Muutosvoimainen ja myönteinen Porvoo -kaupunkistrategian sekä talouden vakauttamisohjelman toimeenpanoon. Kaikki talouden vakauttamisohjelman yhteydessä päätetyt sopeuttamistoimet sisältyvät palvelualueen talousarvioon. Näitä ovat käännöskulujen vähentäminen tekoälyä hyödyntäen, matkailuneuvonnan tehostaminen sekä postitus-, paino- ja järjestelmäkulujen leikkaaminen

Avoin, kaksikielinen, selkeä ja saavutettava viestintä, asiakaspalvelu ja vuorovaikutus lisäävät luottamusta kaupungin toimintaan. Erityispainopisteenä vuonna 2027 on koko organisaation osaamisen kehittäminen sujuvan asiakaspalvelun ja hyvän asiakaskokemuksen, toimivien vuorovaikutuskeinojen ja kohtaamisten, päätöksenteon läpinäkyvyyden sekä valmistelu- ja päätös- viestinnän, selkeän ja saavutettavan palveluviestinnän, monikielisyyden ja selkokielen huomioimisen sekä häiriöviestinnän toimintakäytäntöjen osalta.

Lisäksi palvelualueen omassa toiminnassa painottuvat johdon tukeminen muutos- ja johtamisviestinnän kehittämisessä, kärkihankkeiden ja strategisten teemojen viestinnän suunnittelu ja sisällöntuotanto sekä toimivien ja kustannustehokkaiden viestintä- ja asiakaspalvelualueiden kehittäminen ja ylläpitäminen.

Käännöspalveluita tehostaan tekoälytyökaluja hyödyntäen samalla käännösten laadusta huolehtien. Matkailuneuvontaa parannetaan ja tehostetaan tiivistämällä yhteistyötä Porvoon museon kanssa. Lisäksi järjestetään

laadukkaita, mutta kustannustehokkaiden tilaisuuksia kaupungin myönteisen mielikuvan vahvistamiseksi ja kaupungin johdon sidosryhmäverkostojen tueksi.

Henkilöstö, demokratia ja kehitys

Henkilöstö-, demokratia- ja kehitysyksiköt muodostavat oman palvelualueen, jonka sisällä kehitetään yhteisiä toimintamalleja organisaation sisäisten tukipalvelujen tuottamiseksi.

Henkilöstö

Uuden kaupunkistrategian hyväksymisen myötä myös henkilöstöohjelma ja työsuojelun toimintaohjelma päivitetään vastaamaan strategian kärkiä. Henkilöstöohjelma tukee strategisten tavoitteiden toteutumista vahvistamalla osaamisen johtamista, henkilöstö- ja työkykyjohtamista sekä työyhteisöjen hyvinvointia. Se kokoaa kehittämiskohteet ja toimenpiteet keskeisistä henkilöstö- ja työympäristötietolähteistä sekä tukee niiden suunnitelmallista seurantaa. Henkilöstöohjelma laaditaan yhdessä henkilöstön edustajien, henkilöstön ja toimialojen edustajien kanssa ja se sisältää myös työsuojelun toimintaohjelman Henkilöstöyksikkö vastaa kaupunkitason seurannan koordinoinnista ja raportoinnista. Vakauttamisohjelmaa toteutetaan järjestelemällä henkilöstöyksikön tehtäviä sisäisesti uudelleen eläköitymisen myötä. Vakauttamistoimenpiteinä luovutaan aiemmasta työvuorosunnittelujärjestelmästä ja siirrytään kevyempään ja edullisempaan järjestelmään. Lisäksi luovutaan muistakin käyttäjien määrään suhteutettuna kalliista järjestelmistä kuten sijaisrekrytointin tekstiviesteistä.

Järjestelmämuutosten takia kaupungin osaamisen kehittämiseen, perehdyttämiseen ja lähijohtajatyöhön tulee muutoksia. Uusi koulutusten hallintajärjestelmä otetaan käyttöön syksyllä 2026 ja sen juurruttamista jatketaan koko vuoden 2027. Samaa järjestelmää kehitetään myös perehdyttämiseen ja perehdyttämisen seurantaan Intro-järjestelmän poistuttua. Työvuorosunnittelujärjestelmän uudistaminen etenee ja vuoden 2027 aikana voidaan vihdoin luopua aiemmasta Titania-järjestelmästä. HPK Palvelut Oy uudistaa HR-järjestelmänsä, jolla se tuottaa palkka- ja hr-palveluita asiakkailleen. Porvoo on suurena asiakkaana mukana määrittelemässä tarpeita uudelle HR-järjestelmälle. Järjestelmähanke on laaja ja pitkäkestoinen ja vaatii myös henkilöstöyksikön säännöllistä työpanosta.

Keskitettyssä koulutuksessa on painopisteenä muutoksen kohtaaminen ja resilienssin kasvattaminen. Muutosvalmius, joustavuus ja sopeutumiskyky pohjautuvat toimiviin ja psykologisesti turvallisiin työyhteisöihin, jossa esihenkilön rooli on tärkeä. Henkilöstöyksikkö kehittää lähijohtajainfoja perehdyttämistilaisuuksista myös verkottumis- ja vertaistukitilaisuuksiksi. Careerian kanssa

järjestettyä tutkintoon johtavaa esihenkilökoulutusta kehitetään rullaavaksi mahdollistamalla osallistuminen myös yksittäisiin moduuleihin.

Työsuojelun ja -turvallisuuden painopisteenä on edelleen perusasioiden vahvistaminen, vaaratilanteiden aktiivisempi ilmoittaminen ja väkivallan uhkatilanteiden ennaltaehkäisy. Henkilöstöä ja esihenkilöitä kehoitetaan ja valmennetaan työympäristön havainnointiin ja vaaratilanteiden ilmoittamiseen, jotta tapaturmia voidaan ennaltaehkäistä.

Ulkoisen turvallisuuden osalta valmius ja varautuminen perustuu ajantasaisen tilannekuvan ylläpitämiseen ja säännölliseen harjoitteluun. Tilannekuvaa ylläpidetään kaupungin omassa turvallisuustoimikunnassa ja sen kokoonpanoa tarkastellaan ja päivitetään joustavasti. Sidosryhmäyhteistyötä kehitetään sisäisesti, paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti viranomaisen, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa.

Keskeinen strateginen tavoite on seurata henkilöstökehityksen toteutumista ja täyttölupia. Rekrytoinnit perustuvat kaupunginhallituksen hyväksymiin täyttölupiin varhaiskasvatuksen päiväkotien henkilöstöä ja koulujen opetushenkilöstöä lukuun ottamatta. Täyttölupamenetelyllä halutaan varmistaa, että rekrytoinnit tehdään harkiten ja että eläköityminen sekä vaihtuvuus hyödynnetään mahdollisimman kattavasti. Vakinaistamalla määräraikaista kausityötä tekevää henkilöstöä saadaan vähennettyä rekrytointien määrää ja vakiinnutettua toimintaa.

Kaupungin työterveyspalvelut on kilpailutettu syksyllä 2026 ja palvelut ostetaan hankintalain muutoksen takia jatkossa markkinaehtoisesti. Uuden kumppanin kanssa kehitetään yhteistyömalleja henkilöstön työkyvyn tukemiseksi sovitulla tavalla. Osku-järjestelmässä aiemmin sijainneet työkykyjohtamisen ytimeen kuuluvat lähijohdaja-työntekijä keskustelut ohjeistetaan Intrassa, kun Osku-järjestelmästä poistuu käytöstä. Työkykyjohtamisen painopisteitä ovat lyhyiden terveysperusteisten poissaolojen hallinta, mielenterveyttä tukeva työn uudistaminen ja valmentaminen haastavien keskustelujen käymiseen.

Porvoon kaupungilla on perinteisesti ollut aktiivinen ja avoin yhteistoiminta ammattijärjestöjen kanssa. Säännöllisiä tapaamisia ja jatkuvaa yhteistoimintaa jatketaan entiseen malliin. Kynnys yhteistoiminnassa käsiteltäville asioille on matalalla.

Palkkajärjestelmiä kehitetään edelleen ja valmistaudutaan palkka-avoimuuteen liittyvien lainsäädäntömuutoksiin. Yleisen kunnallisen työ- ja virkaehtosopimuksen osalta päivitetään ja parannetaan tasopalkkajärjestelmiä ja samalla valmistaudutaan myös teknisen ja tuntipalkkaisen henkilöstön osalta siirtymään tasopalkkamalliin

vuonna 2028. Opettajien palkkajärjestelmässä kehitetään henkilökohtaiseen suoriutumisen arviointia ja huomioimista palkkajärjestelmissä ja selkiytetään tehtävän vaativuuteen perustuvaa järjestelmää.

Henkilöstöä kannustetaan huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan tarjoamalla muun muassa vapaa-ajan mökkejä ja henkilöstöliikuntaa. Lisäksi Kela on myöntänyt Porvoon kaupungin ja Sipoon kunnan opetushenkilöstölle ryhmämuotoisen KIILA-kuntoutuksen. KIILA-kuntoutukseen osallistuminen on palkallista aikaa. Lounas- ja virkistysedut säilyvät ennallaan. Verovapauden poistuttua työsuhteydörien kysyntä laski huomattavasti. Palveluntuottajan vaihduttua uusia työsuhtepolkupyöriä ei enää myönnetä.

Demokratia ja hallinto

Osana talouden vakauttamisohjelmaa hallinnon tukipalveluita keskitetään vahvistamalla demokratiayksikköä kolmella henkilötyövuodella. Muutos on kaupunkitasolla kustannusneutraali, koska resurssit siirretään muilta toimialoilta. Keskittämisen tavoitteena on yhdenmukaistaa toimintatapoja, vähentää päällekkäistä työtä ja parantaa palvelujen laatua. Muutos tukee kaupungin strategisia tavoitteita johtamisen, hyvän hallinnon, päätöksenteon tuen sekä palveluprosessien kehittämisen näkökulmasta ja vahvistaa kaupungin kykyä vastata hallinnollisiin, juridisiin ja päätöksenteon valmisteluun liittyviin tarpeisiin kustannustehokkaasti ja yhdenmukaisesti. Tehtävien keskittämisen myötä vapautuviin vakansseja ei ole tarve täyttää, vaan tehtävät jaetaan muiden työntekijöiden kesken.

Erilliseksi kustannuspaikaksi muodostettu asiakirjahallinnon tiimi aloitti toimintansa syksyllä 2026. Tiimi vastaa asiakirjahallinnon johtamisesta ja ohjauksesta sekä asianhallinnasta, kirjaamotoiminnasta, tiedonohjaustietojen ylläpidosta sekä kaupungin arkistoitavista aineistoista. Suurimpana kehityskohteena on asianhallintajärjestelmäkokonaisuuden sekä arkiston kilpailutus ja uuden asianhallintajärjestelmän käyttöönotto. Kirjaamotointia vahvistetaan ja kehitetään yksinkertaistamalla ja yhtenäistämällä prosesseja.

Osallistamista kehitetään uudistamalla osallistuvaa budjetointia niin, että prosessiin käytetään aikaisempaa vähemmän kaupungin henkilöstöresursseja.

Kehitys ja digitalisaatio

Yksikkö vastaa kaupungin työn tekemisen palveluista, asiakas- ja asiointipalveluiden digitalisoinnista, kehittämisen ja muutoksen tuesta sekä ICT-ohjauksesta ja tietoturvasta.

Vuonna 2027 toiminnan painopisteenä on vakauttamisohjelman toteuttaminen. Tavoitteena on tehostaa toimintaa ottamalla käyttöön keskitetty IT-toimintamalli, jonka avulla voidaan optimoida hankintoja ja lisenssien hallintaa, vähentää päällekkäistä työtä sekä yhtenäistää toimintatapoja koko kaupungissa. Kustannustehokkuutta parannetaan myös kehittämällä laitehallintaa, vähentämällä ulkopuolelta ostettavaa ylläpitotyötä sekä tuemalla sähköisen laskutuksen laajempaa käyttöönottoa ja paperipostin vähentämistä.

Samalla jatketaan pilvisiirtymän toteuttamista, mahdollistetaan tekoälyn turvallinen hyödyntäminen kaupungin toiminnassa sekä valmistellaan uudet digitalisaatiota ohjaavat linjaukset päätöksentekoon. Talousarviomenoista 49 prosenttia käytetään palveluostoihin. Lisenssikustannusten osuus on 23 prosenttia, henkilöstökulujen 17 prosenttia ja ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden 11 prosenttia.

Rahoitus ja strategia

Kaupungin rahoitus ja strategia -palvelualueeseen kuuluvat rahoitusyksikkö, hankintapalvelut sekä strategiayksikkö (sisältäen toiminnot: strategia, kestävä kehitys ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strateginen koordinointi).

Rahoitusyksikön toiminnan painopiste talousarviovuonna on kaupungin talouden vakauttamisohjelman toimeenpanon seuranta osana osavuosi- ja tilinpäätösraportointia. Rahoitusyksikön rooli heikkenevässä taloustilanteessa korostuu kassanhallinnan ja maksuvalmiuden ylläpitämisessä. Lisäksi talousohjelmissa pyritään hyödyntämään edelleen jatkuvasti digitalisaation ja tekoälyn tuomia mahdollisuuksia.

Hankintapalvelujen toiminta pyritään normalisoimaan vuonna 2027 resurssipulan jälkeen, jolloin päästään jatkamaan kaupungin hankintaprosessia sekä hankintojen kustannustietoisuuden kehittämistä.

Strategiayksikkö jatkaa talousarviovuonna kaupunkistrategian toimeenpanoa ja strategian mittareiden toteutumisen seuraamista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään laajasti kaupungin eri toimialoilla ja strategiayksikössä koordinoidaan toimintaa eri sidosryhmien suuntaan. Kestävän kehityksen osalta edistetään kaupungin ilmasto- ja ympäristöohjelman mukaisia toimia yhdessä kaupungin toimialojen, asukkaiden ja elinkeinoelämän kanssa.

Palvelualueen palvelujen ostomäärärahaa karsitaan osana vakauttamisohjelmaa. Erillisiä selvityksiä ja dokumenttien taittopalveluja ei hankita ulkopuolisena palveluna ja tarvittavat ja välttämättömät työt pyritään hoitamaan itse tuotettuina.

Toimitilat

Toimitilat palvelualue tarjoaa kaikille kaupungin työntekijöille, asiakkaille ja yhteistyökumppaneille sekä kaupunkilaisille terveelliset, turvalliset, toimintaa ja palveluita tukevat toimitilat.

Toiminnan painopiste keskittyy omien tilojen ja kiinteistöjen ennakoivaan kunnossapitoon ja ylläpitokorjauksiin. Kaupungin palvelutuotannon kannalta merkittävimmille tiloille ja kiinteistöille laadittua pitkän tähtäimen korjaus- ja ylläpito-ohjelmaa (PTS) ylläpidetään ja kehitetään jatkuvasti. Ohjelmalla varmistetaan tilojen ja kiinteistöjen käyttötarkoituksen mukainen kunto ja arvon säilyminen. Kaupungin tilat ja kiinteistöt on salkutettu kolmeen pääkategoriaan: pidettävät (A), kehitettävät (B) ja luovuttavat (C). A-luokan tilat ja kiinteistöt ovat toiminnallisuudeltaan, sijainniltaan ja tekniseltä kunnoltaan parhaimpia. B-luokka vaatii kehittämistoimenpiteitä noustakseen A-luokkaan tai jos niitä ei pidetä tarkoituksenmukaisina, ne siirretään hallitusti C-luokkaan. C-luokan tilat ja kiinteistöt eivät sovellu kaupungin omaan palvelutuotantoon. Niistä pyritään eroon joko myymällä, ulos vuokraamalla tai viimeisenä keinona purkamalla ne.

Kaupunkikehityksen, kaavoituksen ja maankäytön kanssa pidetään säännöllisiä kokouksia, joissa sovitaan yhdessä merkittävimpien kohteiden kaava- ja/tai käyttötarkoituksen muutoksista, joilla mahdollistetaan C-kohteiden jatkojalostaminen myyntiin. Vuonna 2027 edistetään KomBitalon, Kaarenkylän päiväkodin ja Linnankoskenkadun puutalojen myyntiä. Myyntitulot ja ylläpidosta säästytävät kulut on huomioitu talousarviossa vakauttamisohjelman mukaisesti.

Porvoon kaupunki on sitoutunut julkisen alan energiatehokkuussopimukseen, jonka tavoitteena on vähentää energiankulutusta 6 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja 10 prosenttia vuoteen 2035 mennessä. Toimitilojen hallussa olevien kiinteistöjen energiankulutus on yli puolet kaupunkikonsernin kiinteistömassan energiankulutuksesta, joten sillä on suurin vastuu tavoitteen saavuttamisessa. Edellytyksenä on lisäksi, että konserniyhtiöt noudattavat yhteisesti sovittuja säästötavoitteita. Tulevalla talousarviovuodella jatketaan aurinkoenergian hyödyntämistä ja jatketaan kiinteistöautomaation kautta lämpötilan ja valaistuksen optimointeja. Maalämpöä ja ilmalämpöpumppuja hyödynnetään kohteissa, joissa sille saadaan järkevä ja kannattava takaisinmaksuaika. Uutena toimenpiteenä kokeillaan muutamissa C-salkun kohteissa kuivasäilytystä. Menetelmässä rakennusten sisäilman suhteellinen kosteus lasketaan alle mikrobien kasvurajan, jolloin lämmitys voidaan kokonaan sulkea. Kuivasäilytyksellä ja muilla energiansäästötoimenpiteillä säästetään lämmityskustannuksia.

Osana vakauttamisohjelman tavoitteita neuvotellaan Taidetehtaan vuokrasopimuksesta, jolla tavoitellaan säästöjä ulkoisiin vuokramenoihin.

Kaupunginvaltuusto päätti osana vakauttamisohjelmaa liikelaitos ateria- ja puhtauspalvelujen lakkauttamisesta. Ateria- ja puhtauspalvelujen toiminta, tehtävät, henkilöstö ja sopimukset siirtyvät 31.12.2026 jälkeen toimitilapalvelujen alle perustettavaan uuteen yksikköön. Toiminta jatkuu siirron jälkeen normaalisti ja vakauttamisohjelmaan sisältyviä sopeutustoimia toteutetaan osana toimintaa.

- **Määrärahataulukot**
- **Henkilöstö**

	TP2025	TA2026+m	TP26 ennuste	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	44 650 293	44 788 823	45 238 823	57 856 004	57 857 139	58 176 061
Toimintakulut	-39 990 719	-44 532 863	-41 022 863	-53 459 732	-54 585 149	-55 440 820
Toimintakate	4 659 574	255 960	4 215 960	4 396 272	3 271 990	2 735 241

Vaalit

Vuonna 2027 pidetään eduskuntavaalit, joiden kuluista valtio korvaa merkittävän osan äänioikeutettujen lukumäärän perusteella. Vaalijärjestelyihin ei ole tulossa muutoksia edellisiin vaaleihin verrattuna.

Tarkastustoimi

Tarkastustoimi suorittaa lakisääteisiä tarkastustoimia tarkastussuunnitelman mukaisesti. Talousarvio sisältää tarkastustoimelle määrärahan käyttää tarvittaessa ulkopuolista tukea toiminnassaan.

KAUPUNKIKEHITYKSEN TOIMIALA

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Toimiala yhteensä	31,6	19,4	192,1
Kaupunkikehityksen johto	0,9	0	3
Maapolitiikka	2,3	8,7	25,5
Kaupunkisuunnittelu	2,0	0,1	16
Kaupunki-infra	21,1	7,8	93
Rakennusvalvonta	1,3	0,5	14
Ympäristönsuojelu	0,7	0	8
Ympäristönterveystenhuolto	3,1	2,2	32,6

Kaupunkikehityksen johto

Maankäytön toteuttamissuunnitelma toimii kaupunkikehityksen toimialan toiminnan ja talouden suunnittelun keskeisenä työvälineenä. Toteuttamissuunnitelmalla ohjataan koko asuntotuotannon ja työpaikkarakentamisen mahdollistavaa maankäytön toteuttamisketjua. Päätetyt talouden vakauttamistoimenpiteet edellyttävät toimintatapojen kehittämistä edelleen, jotta strategiset tavoitteet voidaan saavuttaa pienenevällä henkilöstömäärällä osaavan ja uudistuskäykyisen henkilöstön turvin. Johtamisessa painotetaan poikkihallinnollista yhdessä tekemistä, tiedolla johtamista, esisuunnittelun merkitystä, automatisoinnin mahdollisuuksia, talousosaamista sekä myönteistä ja ratkaisukeskeistä toimintatapaa.

Asuntorakentamisen markkinatilanne on edelleen haastava, vaikka merkkejä kysynnän vähittäisestä elpymisestä on nähtävissä. Porvoon vetovoima asuin- ja yritysympäristönä on kuitenkin säilynyt vahvana, mikä luo hyvät edellytykset pitkäjänteiselle kaupunkikehitykselle. Kaupungin tavoitteena on turvata kestävä kasvun edellytykset yhteensovittamalla maapolitiikan, kaupunkisuunnittelun ja kaupunki-infran tavoitteita sekä varmistamalla investointien taloudellinen kestävyys. Taloudellisesti merkittävien kärkihankkeiden kaavataloudelliset mallinnukset ovat keskeisiä johtamisen työkaluja.

Toimialan keskeisenä tehtävänä on edistää kasvua taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla. Kaikkea toimintaa ohjaavat erityisesti kaupunki-strategian tavoitteet, kaupungin ilmasto- ja ympäristötavoitteet sekä elinvoiman vahvistamiseen liittyvät tarpeet. Yhteistyötä eri toimialojen, asukkaiden, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa jatketaan, jotta Porvoon kilpailukyky, vetovoima ja hyvä elinympäristö voidaan turvata myös muuttuvassa toimintaympäristössä. Toimiala toteuttaa valtuuston päättämää vakauttamisohjelmaa, jonka tavoitteena on vahvistaa kaupungin taloudellista kestävyyttä, tehostaa toimintaa ja hillitä kustannusten kasvua pitkällä aikavälillä.

Maapolitiikka

Maapolitiikan palvelualue hoitaa kaupungin maaomaisuutta, ostaa, vuokraa ja myy tontteja sekä muita maa-alueita, vastaa maankäyttöön liittyvistä sopimuksista, tuottaa kartta- ja paikkatietoaineistoja, ylläpitää kiinteistörekisteriä sekä vastaa tontinmuodostamisesta asemakaava-alueilla. Palvelualue koostuu kaupunkimittauksesta, kiinteistönmuodostuksesta sekä maanhankinnasta ja -luovutuksesta.

Kysyntä tonteille, joille saa rakentaa kerrostaloja on Porvoossakin edelleen vähäistä. Tonttikaupoista käydään kuitenkin neuvotteluja rakennusliikkeiden kanssa muun muassa Länsirannalla. Neuvotteluja jatketaan vuoden

2027 aikana. Keskustan alueella neuvotellaan muun muassa Teletalon ja Lundinkadun päätteen asemakaavan mukaisesta toteuttamisesta.

Omakotitonttien kysyntä on ollut maltillista, joskin vuoteen 2025 verrattuna on tapahtunut pientä piristymistä. Eniten tontteja on luovutettu Kevätklaaksosta ja Haikkoon alueelta. Yksittäisiä tontteja on luovutettu myös muilta alueilta. Syksyllä 2026 markkinoidaan pääasiassa Haikkoonrinne II -kaava-alueelta yhteensä 13 uutta tonttia. Näiden lisäksi markkinointiin tulee palautuneita tontteja Kevätklaaksosta.

Yritystonttien kysyntää on jonkin verran. Kilpilahden yritysalueella arvioidaan myytävän nykyisen asemakaavan mukaisia tontteja. Yritystontteja on lisäksi varattu ja myynissä Ölstensin, Kaupunginhaan ja Kuninkaanportin alueilla.

Vuoden 2027 tontinmyyntituloiksi arvioidaan noin 5 miljoonaa euroa.

Kaupunki on viime vuosina onnistunut hankkimaan hyvin maata yksityisiltä maanomistajilta. Esimerkiksi vuonna 2025 maata hankittiin noin 176 hehtaaria. Neuvotteluja raakamaiden hankkimiseksi jatketaan maanhankintasuunnitelman mukaisesti. Maankäyttösopimuksista neuvotellaan muun muassa Vanhan Veckjärventien alueella.

Vuonna 2027 pidetään väli vuosi ilmakuvausksesta ja laserkeilauksesta. Vuoden aikana pohjakaartaa päivitetään vain pienissä yksittäisissä kohteissa, esimerkiksi asemakaavahankkeiden yhteydessä.

Kaupunki on saanut ympäristöministeriöltä rahoitusta käyttämiensä tietojärjestelmien kehittämiseen ja niiden liittämiseen Ryhti-järjestelmään eli valtakunnalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Kaupunki toimii hankkeen päähakijana, minkä vuoksi myönnetty tuki maksetaan kaupungin kautta.

Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkisuunnittelu vastaa asema- ja yleiskaavoista, rakentamisen ohjauksesta ja kaupunkikuvasta. Vuonna 2027 kaavavarantoa kasvatetaan edelleen siten, että se vastaa kaupungin strategisia tavoitteita.

Kaupunkisuunnittelussa panostetaan erityisesti rakennetun ympäristön esteettömyyteen ja viihtyisyyteen sekä ilmastomuutokseen sopeutumiseen. Uusien alueiden kaavataloutta tarkastellaan järjestelmällisesti jo luonnosvaiheessa muun muassa eri vaihtoehtojen avulla. Keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaava on tulevaisuuden kaupunkikehityksen kannalta erittäin tärkeä hanke.

Osayleiskaava on ehdotusvaiheessa, ja ehdotus valmistuu vuodenvaihteessa 2026–2027. Tämän jälkeen kaava etenee hyväksymiskäsittelyyn.

Valtakunnallisen Itärata-hankkeen suunnittelutyö otetaan huomioon osana yleiskaavatyötä. Itärata luo uusia mahdollisuuksia maankäytölle ja merkitsee pidemmällä aikavälillä muutoksia kaupunkirakenteeseen.

Kaupunkisuunnittelu jatkaa täydennysrakentamisen edistämistä. Samalla valtakunnalliset laajat muutokset asumisen tukijärjestelmissä ovat muuttaneet toimintaympäristöä merkittävästi. Kaupungin asuntotuotantoa ja asumisen kehittämistä ohjaavien periaatteiden päivittäminen on aloitettu kaupungin uuden strategiatyön edetessä.

Keskustan kaavamuutoksilla mahdollistetaan uusien asuinkerrostalojen rakentaminen olemassa olevaa infrastruktuuria hyödyntäen. Myös keskustan tärkeää yksittäistä Kunnantalo-hanketta edistetään kaavamuutoksen ja aktiivisen kumppanihaun avulla. Länsiranta ja Puistokatu ovat edelleen asemakaavoituksen painopistealueita. Uuden sairaalan ja hyvinvointikeskuksen asemakaavatyö jatkuu vuonna 2027.

Länsirannan kehittäminen alkoi laadukkaalla puurakentamisella, ja tätä kehityssuuntaa jatketaan. Myös Gamelbackan laaja-alainen kehittäminen edellyttää kokonaisvaltaista, monialaista ja vuorovaikutteista yhteistyötä, jonka toimiva asukasraati on osoittanut tulokselliseksi.

Uusista omakotitaloista vähintään 75 prosenttia rakennetaan kaava-alueille, mikä edellyttää huomattavaa suunnittelupanosta pientalokaavojen valmistelussa. Myös vanhojen omakotitaloalueiden asemakaavojen tarkistamiseen panostetaan. Kaavoituksessa ja tontinmyynnissä otetaan huomioon kylien sekä maaseutu- ja saaristoalueiden kehittämisohjelman, joka päivitetään välittömästi osayleiskaavan valmistuttua. Kaupunki edistää osaltaan yhteisöllisen asumisen mahdollistamista kaavoituksessa ja pyrkii löytämään toimijoita toteuttamaan uusia yhteisöllisen asumisen kohteita Porvooon.

Yritystonttien kaavavarantoa parannetaan nykyisillä yritysalueilla. Vuonna 2027 suunnittelun painopisteitä ovat Kilpilahden alueen laaja-alainen kehittäminen ja vihreän siirtymän hankkeet. Kilpilahdessa vastataan muun muassa suuryritysten muuttuneisiin kasvutarpeisiin, markkinoidaan aluetta uusille yrityksille ja pyritään yritysyhteistyön avulla varmistamaan tarkoituksenmukaiset ratkaisut.

Kaupunkisuunnittelun tehtävänä on ottaa alueiden suunnittelussa huomioon palvelutarpeet, palvelutarjonnan

riittävyys ja tarkoituksenmukainen tonttitarjonta. Ajantaisaiset varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoa koskevat selvitykset toimivat tarvittavan kaavoituksen lähtökohtana. Kasvun ja oppimisen toimialan tehtävänä on määritellä tarpeet yhteistyössä kaupunkisuunnittelun kanssa.

Uuden rakentamislain, alueidenkäyttölain ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmälain aiheuttamat muutokset kaupungin toimintaan ja tietojärjestelmiin ovat kokonaisuutena huomattavia. Lupakäsittelyjen muuttuneita prosesseja kehitetään edelleen vuoden 2027 aikana. Uudet lait edellyttävät myös, että asema- ja yleiskaavat sekä tonttijaot tuotetaan jatkossa kansallisten tietomallien mukaisesti. Kaavoitus- ja tonttijakoprosesseissa syntyvät tietomallit ja päätökset tulee julkaista rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä viimeistään 1.1.2029. Kaupunkisuunnittelu jatkaa yhdessä maapolitiikan kanssa tietomallipohjaisen kaavoituksen valmistelua tulevaksi toimintatavaksi vuonna 2027.

Kaupunki-infra

Toimintatuottoihin liittyy useita epävarmuustekijöitä, minkä vuoksi talousarvio on laadittu varovaisen tuottojen kasvuarvion pohjalta vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Arviointia vaikeuttaa muun muassa joukkoliikenteelle myönnettävien valtionavustusten määrä, kun otetaan huomioon valtiontalouden sopeuttamistarpeet. Avustuksia on haettu aiempien vuosien kriteerien perusteella, mutta avustusten lopullinen määrä selviää vasta talousarviovuoden aikana.

Myös EU-tukien arvioidaan nykyisten tietojen perusteella päättyvän BATS-hankkeen päättymisen jälkeen. Pysäköintimaksuista ja pysäköintivirhemaksuista saatavat tulot ovat tasaantuneet, eivätkä ne ole viime vuosina kasvaneet maksullisten pysäköintialueiden lisääntymisestä huolimatta. Hulevesimaksujen määrätymisperusteiden muutoksen vuoksi tulot saattavat hieman kasvaa, mutta muutoksen kokonaisvaikutukset selviävät vasta vuoden lopussa. Porvoon Vedelle maksettava korvaus on talousarviossa pidetty vuoden 2026 tasolla. Joukkoliikenteen lipputulojen arvioidaan kasvavan hieman.

Vuokratuottojen määrän arvioidaan säilyvän ennallaan. Muiden toimintatuottojen osalta tulojen suuruusluokan arvioidaan säilyvän ennallaan. Kokonaisuudessaan toimintatuottojen arvioidaan kasvavan noin 7 prosenttia vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Valmistuksen omaan käyttöön arvioidaan säilyvän vuoden 2026 tasolla.

Toimintakulujen kokonaismäärää ei voida määrittää ennen Sikosaaren kulkuyhteyden toteuttamistapaa koskevaa päätöstä. Kulkuyhteyden kustannukset riippuvat siitä, rakennetaanko saareen ajoneuvoliikenteen silta tai

jalankulun ja pyöräliikenteen silta vai järjestetäänkö kulkuyhteys vesitse, mikä edellyttäisi mm. laitureiden rakentamista. Eri vaihtoehdoista kaupungille aiheutuvat kustannukset riippuvat myös siitä, kuinka paljon kaupunki avustaa tiekuntia. Kun tiekunta aikanaan päättää kulkuyhteyden parannuksesta, yhteyden toteutustapa, rakentamisaikataulu ja vaiheistus vaikuttavat toimintakuluihin kaupungin tiekuntaosuuden mukaisesti. Valtiolta tai Euroopan unionilta ei ole saatavilla avustuksia.

Henkilöstökulujen arvioidaan laskevan noin 5 prosenttia vuoden 2026 talousarvioon verrattuna henkilöstömäärän vähentymisen vuoksi. Henkilöstökulut muodostavat noin 27 prosenttia kaupunki-infran toimintakuluista, mikä on huomattavasti pienempi osuus kuin muilla palvelualueilla.

Palvelujen ostojen kustannusten arvioidaan kasvavan noin 1,5 prosenttia yleisen hintatason nousun ja vuosittain laajenevien kunnossapitovelvoitteiden vuoksi, vaikka organisaation toimintatapoja on tehostettu. Palvelujen ostoilla joudutaan lisäksi korvaamaan henkilöstön ja kaluston vähentymisestä johtuvaa resurssivajetta. Kunnossapitokustannusten arvioinnissa oletetaan talven sääolosuhteiden vastaavan tavanomaista talvea.

Toimintakulujen ennakoidaan olevan vuoden 2026 tasolla lisättynä uusien alueiden käyttöönotosta aiheutuvilla kustannuksilla ja yleisellä kustannustason nousulla. Uudisrakentaminen kasvattaa käyttötalousmenoja pysyvästi, mikä otetaan huomioon investointiohjelman valmistelussa osana investointien elinkaarivaikutusten arviointia. Katu-, viher- ja muun infrastruktuuriomaisuuden kasvu lisää kunnossapidon, hoidon, tarkastusten ja omaisuudenhallinnan vuosittaisia kustannuksia. Toimintamallien kehittämisellä, tiedolla johtamisella ja omaisuudenhallinnan digitaalisilla ratkaisuilla pyritään hallitsemaan käyttötalousvaikutuksia ja parantamaan tuottavuutta.

Katu- ja viheralueiden kunnossapidossa jatketaan työnjohto- ja tuotantomallin uudistamista. Tavoitteena on parantaa resurssien käyttöastetta, lisätä kaluston monikäyttöisyyttä ja yhtenäistää toimintatapoja eri kunnossapitotehtävissä. Muutoksilla pyritään vastaamaan kunnossapito- ja hoitovastuiden laajenemiseen ilman vastaavaa kustannusten kasvua sekä hillitsemään palvelujen ostotarpeen lisääntymistä. Lisäksi alueurakointia ja palvelutuotannon järjestämistä kehitetään siten, että kaupungin omien resurssien ja ostopalvelujen käyttö muodostaa tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden.

Omaisuudenhallinnan ja toiminnanohjauksen digitaalista kehittämistä jatketaan. Tavoitteena on parantaa tiedon laatua, ennakoivaa kunnossapitoa sekä investointi- ja käyttötalouden yhteensovittamista. Katu-, viher- ja muun infrastruktuuriomaisuuden elinkaaritietojen hyödyntämistä lisätään, jotta kunnossapito ja investoinnit

voidaan kohdentaa entistä vaikuttavammin ja taloudellisesti.

Viheralueiden, liikennealueiden, metsien ja muiden yleisten alueiden hoidossa painopisteenä on olemassa olevan omaisuuden arvon säilyttäminen sekä hoitotöiden kohdentaminen riskienhallinnan, turvallisuuden ja kaupunkikuvan kannalta merkittävimpiin kohteisiin. Viheralueilla toimintakuluja kohdistuu lisäksi vieraslajien torjuntaan.

Metsäsuunnittelua jatketaan ilmasto- ja ympäristöohjelman toteuttamiseksi. Kaupunkistrategian mukaisen suojelutavoitteen täytäntöönpanoon osallistutaan. Metsänhoidossa keskitytään taimikonhoitoon, ensiharvennukseen ja muihin hiilensidontaa edistäviin toimiin. Metsien terveydentilan seuranta jatketaan, ja havaittuihin tappeisiin reagoidaan tarvittaessa nopeasti.

Tarvikkeiden ja aineiden kustannusten arvioidaan laskevan noin 6 prosenttia. Valaistussopimuksen mahdollinen kustannusten lasku on otettu huomioon arviossa. Polttoaineiden kulutus on arvioitu tavanomaisten sääolosuhteiden ja vähentyneen kaluston perusteella, minkä vuoksi myös polttoainekustannusten arvioidaan laskevan.

Yhteisöille myönnettävien avustusten määrä on pidetty aiempien vuosien tasolla.

Muiden toimintakulujen arvioidaan laskevan noin 21 prosenttia. Suurimmat muutokset johtuvat koneiden ja laitteiden vuokrien sekä muiden vuokratulujen pienentymisestä. Muutos johtuu töiden uudelleenjärjestelystä, joiden ansiosta ajoneuvoja ja koneita tarvitsee vuokrata aiempaa vähemmän. Myös rakennusten ja huoneistojen vuokrien arvioidaan laskevan noin 19 prosenttia.

Mätäjärven kaatopaikan A-alueen rakennussuunnittelu saatetaan loppuun vuoden 2026 aikana. Vuonna 2027 haetaan rakentamislupa ja aloitetaan urakkahankinnan valmistelu. Vuonna 2027 saadaan Lupa- ja valvontavirastolta päätös itäisen Tolkkisen entisen teollisuusalueen jatkotoimenpiteistä. Meritullin kaava-alueen pilaantuneen maaperän ja jätteiden kunnostuksen suunnittelu jatketaan.

Liikenneturvallisuustyötä tehdään jatkuvasti osana katusuunnittelu- ja asemakaavoitusprosesseja. Lisäksi olemassa olevan ympäristön puutteita ja ongelmakohtia kartoitetaan maastohavaintojen ja asukaspalautteiden perusteella. Vuosittain toteutetaan liikenneturvallisuustoimenpiteitä 3–5 pienessä kohteessa.

Kaupungissa toimii monialainen liikenneturvallisuusryhmä, jossa ovat edustettuina kaupungin eri neuvostot, poliisi, pelastuslaitos, elinvoiman toimiala, Liikenneturva ja muut keskeiset toimijat. Tavoitteena on nostaa

infrastruktuurin turvallisuuden lisäksi esille myös tienkäyttäjien oman toiminnan vaikutus liikenneturvallisuuteen. Liikennevalojärjestelmän saneerausta ja kehittämistä jatketaan.

Kesällä 2026 käynnistettiin seuraavan joukkoliikenteen palvelutason valmistelu ja tarkoituksena on nyt rakentaa useita vuosia kestävä järjestelmä, joka nojaa vuosina 2025 ja 2026 saatuihin matkustajamäärätietoihin. Uudesta palvelutasosta on tarkoitus tehdä päätös vuoden 2027 alussa, jonka jälkeen kilpailutetaan liikennöitsijät. Uuden palvelutason mukainen liikenne tulee käynnistymään kesällä 2028.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta toimii rakennusvalvontaviranomaisena toimivan lupa- ja valvontalautakunnan alaisuudessa. Pääasiallinen tehtävä on rakentamisen ohjaus ja neuvonta sekä purkamis-, sijoittamis-, maisematyö- ja rakentamislupien ratkaiseminen sekä rakentamisen ja rakennetun ympäristön viranomaisvalvonta.

Rakennusvalvonta keskittyy rakentamisen ohjaamiseen ja neuvontaan. Ohjausta ja ennakko neuvontaa järjestetään kaikille luvan hakijoille. Walk- in asiakaspalvelu ai-koja tarjotaan Porvoo infossa joka viikko. Rakennusvalvonnan asiakaspalvelun tasoa tullaan mittaamaan keskeytyksettä koko vuoden 2027 hankkeiden eri vaiheissa.

Vuoden 2027 rakennusvalvonnassa jatkaa yksi määräaikainen projektityöntekijä. Projektityöntekijä tekee kiinteistöjen rakennustietojen ajantasaistamista.

Uusi rakennusjärjestys tulee voimaan 1.1.2027. Rakennusjärjestys on uudistettu vastaamaan vuonna 2025 voimaan tullutta rakentamislakia sekä muuttuneita rakentamisen ohjaustarpeita. Uudistus selkeyttää rakentamisen määräyksiä ja varmistaa että rakentamisen ohjaus vastaa ajantasaista lainsäädäntöä sekä tukee Porvoon kaupunkiympäristön hallittua kehittämistä paikalliset olosuhteet huomioiden.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu toimii lupa- ja valvontalautakunnan alaisuudessa. Se vastaa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä, kuten maa-aines- ja ympäristölupien, rekisteröintien ja ilmoitusten käsittelystä ja valmistelusta lupa- ja valvontalautakunnan päätettäväksi. Lisäksi tehtäviin kuuluu lupien ja lakien noudattamisen valvontaa. Lisäksi ympäristönsuojelulle kuuluu erilaisia lakisääteisiä ympäristönsuojelun edistämiseen, valistukseen, tiedottamiseen ja valvontaan liittyviä tehtäviä. Ympäristönsuojelu vastaa Porvoon Luontokoulun toiminnasta.

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojelu yhdistys r.y.:n vetämä Porvoonjoen kahdeksanvuotinen EU ACWA LIFE hanke käynnistyi vuonna 2026. Hankkeeseen osallistutaan yhdessä muiden Porvoonjoen valuma-alueen kuntien kanssa. Ilmansuojelun osalta jatketaan ilmanlaadun ja vaikutusten seurantaa Uudenmaan kuntien yhteistyönä.

Ympäristönsuojelu edistää nykyisten luonnonsuojelualueiden hoitoa ja uusien luonnonsuojelualueiden perustamista yhdessä muiden palvelualueiden kanssa. Lisäksi ympäristönsuojelu ylläpitää lintujen tarkkailupaikkoja ja sekä kaupungin mailla sijaitsevia luontopolkuja.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuolto (YTH) jakautuu terveydensuojelun, elintarvikevalvonnan, eläinlääkintähuollon palvelukokonaisuuksiin ja toimii lupa- ja valvontalautakunnan alaisuudessa. Lautakunnan ympäristöterveysjaosto toimii ylikunnallisena viranomaistoimielimenä ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvien valvontatehtävien osalta. YTH tuottaa palvelut yhteensä 8 kunnalle. Toimialueeseen kuuluvat Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pornainen, Porvoo, Pukkila ja Sipoo. YTH varautuu toiminnassaan yhteiskunnan häiriötilanteisiin, ylläpitää laatu-järjestelmää ja kehittää jatkuvasti toimintansa laatua. Strategiaan liittyvänä palvelualueen yhteisenä painopisteenä jatketaan valmiussuunnittelun edistämistä huoltovalmiuden kannalta kriittisissä kohteissa valvonnan ja eläinlääkintähuollon palvelujen yhteydessä.

Päivitetyn laatu-järjestelmän mukaiset laatumittarit otetaan käyttöön ja niille määritetään tavoitetasot. Talousarvioon vaikuttavat vuonna 2026 toteutettu toimistotilojen supistaminen, Loviisan eläinlääkärivastaanoton pääomavuokran päättymisen sekä vakauttamisohjelmaan sisältyvä tavoite lisätä terveydensuojelu- ja elintarvikevalvonnan tuottoja 11 % vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Laboratorion vuosittainen varautumismaksu n. 11 000 € on talousarviossa uutena kuluna hallinnon kustannuspaikalla. Kulu on jäänyt budjetoimatta vuosina 2025 ja 2026. Laboratorion terveydensuojeluvallontaan ja elintarvikevalvontaan liittyvät tutkimuskustannukset kasvavat optiovuosien 2027 ja 2028 käyttöönoton yhteydessä 6,5 %. Nämä kulut kuitenkin laskutetaan edelleen pääsääntöisesti valvontakohteilta. YTH:lla ei ole investointeja vuonna 2027.

Terveydensuojelu vastaa terveydensuojelulain viranomaistehtävistä kuten talous- ja uimavesiin, asuin – ja oleskelutiloihin, kauneushoitoloihin ja muihin ihon pintaa rikkoviin kuluttajapalveluihin sekä kansainvälisiin merialuksiin liittyvästä terveysvalvonnasta, neuvonnasta ja terveyshaittojen selvityksestä. Lisäksi terveydensuojelu vastaa tupakkalain mukaisten eräitä sisä- ja ulkotiloja koskeviin tupakointikieltoihin liittyvästä valvonnasta sekä tupakointikieltojen määräämisestä hakemuksesta

asuinyhteisöille. Yksikön toiminnassa varaudutaan terveydensuojelulain kokonaisuudistuksen voimaan tuloon. Ympäristöohjelmaan liittyvänä painopisteenä terveydensuojelu jatkaa ilmastomuutoksen etenemiseen liittyviä terveyshaittoja ehkäisevää valvontatyötä.

Elintarvikevalvonta vastaa elintarvikealan toimintaan liittyvien lupien ja ilmoitusten käsittelystä, toimijoiden säännöllisestä valvonnasta ja neuvonnasta sekä ruokamyrkytyssepidemioiden selvitystyöstä. Elintarvikevalvonta valvoo myös tupakka- ja nikotiinituotteiden myyntiä. EU:n pakkaus- ja pakkausjäteasetukseen pohjautuvan jätelain muutoksen vuoksi elintarvikevalvonnan voimavaroja kohdennetaan jatkossa myös toiseen hallinnonalaan liittyvään lainsäädäntöön perehtymiseen, tarkastustoimiin sekä koulutukseen.

Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkäripalveluista sekä lemmikki- ja tuotantoeläinten ympärivuorokautisesta päivystyksestä. Porvoon ympäristöterveydenhuolto tekee päivystysyhteistyötä Vantaan kaupungin

kanssa, joka virka-ajan ulkopuolella vastaa Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Pornaisten, Porvoon, Sipoon ja Vantaan pieneläinpäivystyksestä. Porvoon kaupunki vastaa saman alueen suurelainten eläinlääkäripäivystyksestä. Myrskylän ja Pukkilan peruseläinlääkäripalvelut ja ympärivuorokautinen päivystys ostetaan Helsingin yliopiston tuotantoeläinsairaalalta. Talousarviossa on lisäksi korjattu päivystyksestä maksettavia korvauksia ylöspäin virkaehtosopimuksen mukaisten korotusten vuoksi.

Eläinlääkintähuolto vastaa myös eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnasta koko ympäristöterveydenhuollon toimialueella. Talousarviossa on varaus tietojärjestelmän hankintaan valvontatyön tueksi. Valvonnan ja tietojärjestelmän suorat kustannukset sekä henkilöstökustannukset laskutetaan valtiolta kokonaisuudessaan.

➤ Määräraha- ja tulot

➤ Henkilöstö

➤ Tunnusluvut

	TP2025	TA2026+m	TP26 ennuste	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	21 271 119	19 169 084	18 519 084	20 077 300	20 116 171	20 213 535
Toimintakulut	-30 895 671	-32 801 102	-32 111 102	-31 579 461	-32 305 358	-32 854 051
Toimintakate	-9 624 552	-13 632 018	-13 592 018	-11 502 161	-12 189 187	-12 640 516

KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALA

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Toimiala yhteensä	131,1	5,3	1270,5
Kasvun ja oppimisen johto	3,3	0	7
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	55,5	2,2	490
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	26,2	0,5	250,5
Varhaiskasvatuspalvelut	46,1	2,6	523

Kasvun ja oppimisen johto

Väestöennusteiden mukaan lasten määrä laskee edelleen muutaman viime vuoden tapaan peruskouluikäisissä tulevana vuosina jopa sadoilla lapsilla muuttovoi-
tosta huolimatta. Suomenkielisessä perusopetuksessa muutos on noin 100 lasta ja ruotsinkielisessä muutamia kymmeniä lapsia vuosittain. Vähenevä lapsimäärä vaikuttaa valtionosuuksiin vähentäen niitä tulevana vuosina miljoonilla euroilla. Kouluissa oppilaiden määrän laske-
minen mahdollistaa henkilöstökulujen tarkastelun pit-
källä aikavälillä, mutta vasta kun ryhmiä voidaan yhdis-
tää. Varhaiskasvatuksessa lasten määrän väheneminen
vaikuttaa henkilöstökuluihin nopeammin, kun ryhmiä
avataan käyttöön vain tarvetta vastaavasti.

Toimialalla on investoitu uusiin koulu- ja päiväkotiraken-
nuksiin yli 200 miljoonaa euroa viimeisten 15 vuoden ai-
kana. Tällä hetkellä käynnissä on edelleen muutamia in-
vestointeja (mm. Hinthaaran koulun peruskorjaus, Borgå
Gymnasiumin liikuntasali sekä Peipon uusi koulu) ja ta-
lousarvion suunnittelukaudella vielä päiväkotirakenta-
mista (Meritullin päiväkoti) sekä peruskorjauksia käyt-
tökänsä päähän tulleeisiin kohteisiin. Kaiken kaikkiaan
Porvoon päiväkoti- ja kouluverkko on hyvässä kunnossa
ja voimme aidosti olla ylpeitä tiloistamme. Talouden nä-
kökulmasta on huomioitavaa, että uudet tilat ovat myös
hintavia ja olemme investointien myötä yksi kalleimman
kouluverkon omaavista kunnista Suomessa.

Vakauttamisohjelman mukainen hallinnon prosessien
keskittäminen yhtenäistää toimintatapoja ja varmistaa
niiltä osin resurssin riittävyyden kaikissa tilanteissa.
Henkilöstön vähentyessä tulee toimialan hallinnossa ja
johdossa pohtia omia toimintakokonaisuuksia eri näkö-
kulmat huomioiden, jotta olemassa tehtävät saadaan
hoidettua ja henkilöstön työnkuvat muotoiltua palvelui-
den kannalta sopiviksi kokonaisuuksiksi. Asioiden auto-
matisoinnilla voidaan myös osin vaikuttaa tapaan tehdä
työtä ja kehittää sitä edelleen.

Toimialan digikehitystä tehdään elinvoiman toimialan
kanssa yhteisen ICT-henkilöstön kesken, pääkäyttäjien ja
HPK-palveluiden kanssa yhteistyössä. Kehitystyön suu-
rimpana asiana on ollut Google-oppimisympäristöön siir-
tyminen ja uusien koneiden käyttöönotto. Työtä on tehty
portaittain perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa
sekä elinvoiman oppilaitoksissa. Lukuvuoden 2026–
2027 alusta siirrytään myös lukioissa Chrome-koneisiin
vuosiluokka kerrallaan. Myös opettajien osalta laitteiden
uusinnassa huomioidaan uuden oppimisympäristön mu-
kaiset tarpeet.

Toimialan henkilöstömäärä laskee vuoden 2026 talous-
arvioon verrattuna, vaikka vuodelle 2027 henkilöstö-
suunnitelmaan on lisätty muutamia uusia tehtäviä vas-
taamaan lähinnä oppimisen tuen lakiuudistukseen. Muu-
tokset toteutetaan osittain toimintakulttuurin muutoksella

sekä nykyisiä vakansseja muuntamalla. Korkeakoulute-
tun henkilöstön rekrytointihaasteet jatkuvat etenkin var-
haiskasvatuspalveluissa. Muuttuvassa toimintaympäris-
tössä tulee kiinnittää huomiota johtamisosaamiseen,
henkilöstön työhyvinvointiin ja panostaa resursseja koko
henkilöstön koulutukseen ja kehittämiseen. Myös päte-
vöitymiseen tähtääviä koulutusohjelmia hyödynnetään
eri koulutuksen järjestäjien kanssa.

Toimialan talousarviossa merkittävimmissä roolissa
ovat henkilöstökulut, sisäiset kustannukset (vuokrat,
ateria- ja puhtauspalvelut) sekä it-koneiden ja -laitteiden
leasing-kustannukset. Leasingkustannuksissa on saatu
merkittävä säästö siirryttäessä uuteen laitekantaan.
Koulukuljetusten sopimuskustannukset ovat tarkentu-
neet viime vuoden arviosta ja kuljetuskustannusten
määrä otetaan päivittyneen tiedon mukaisesti huomioon
talousarviossa.

Hankkeet, projektit ja ohjelmat sekä avustukset ovat
noin 780 000 euroa 20 prosentin omavastuuosuudella.
Hankerahoista suurin osa on kohdennettu henkilöstö-
kustannuksiin rahoittajan määräämänä. Projekteilla ja
hankkeilla mahdollistetaan paitsi uusien toimintojen ke-
hittämistä, myös lisäresursointia perustyyöhön. Hankkei-
den vähentyessä panostetaan uusien toimintatapojen
juurruttamiseen jo hankkeiden elinkaaren aikana.

Talouden tuottavuus- ja tasapaino-ohjelma vuonna 2024
sekä kesäkuussa 2026 päätetty talouden vakauttamis-
ohjelma ovat olleet ohjenuorana talousarvion laatimi-
seen viimeisien vuosien ajan. Lukuvuositavoilla on
huomioitava, että seuraavan vuoden säästöt koskevat
usein vasta uuden lukuvuoden alkua. Talouden tuotta-
vuus- ja tasapaino-ohjelman säästötavoitteet vuodelle
2027 on pystytty huomioimaan jo laatiessamme vuoden
2026 talousarviota. Vakauttamisohjelman valmisteltiin
lukuvuotta 2026–2027 suunnitellessa, joten siitäkin osa
on pystytty huomioimaan valmisteluvaiheessa jo luku-
vuoden 2026–2027 alusta lukien.

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Palveluiden piirissä on yhteensä noin 400 esiopetuksen
oppilasta, reilu 3600 perusopetuksen oppilasta, reilut
700 lukiokoulutuksen opiskelijaa sekä alueen toisen as-
teen opiskelijat. Lisäksi koordinoitaan 17 iltapäiväker-
hoa, joiden järjestäjinä toimii 6 eri palvelun tuottajaa ja
joissa on yhteensä noin 570 lasta. Oppilasmäärä on lie-
vässä laskussa verrattaessa koulutulokkaiden määrää
perusopetuksen päättävään ikäluokkaan. Opetusryh-
mien määrä pysyy samalla tasolla kuin vuonna 2026.
Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarpeen ennakoitaan hui-
kan kasvavaa varsinkin Tulliportin yksikössä.

Toimintaympäristön muutostrendit kuten lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvien haasteiden lisääntyminen, polarisaation kiihtyminen, oppimisen haasteiden lisääntyminen, yhteisöllisyyden puute ja monikulttuurisuuden lisääntyminen on muuttanut palvelutarpeita merkittävästi viime vuosina. Myös lukiossa on tarve järjestää sekä tukiopestusta että erityistä tukea. Edellä kuvattuihin haasteisiin vastataan vuoden 2027 talousarviossa siten, että tukitoimet ovat monipuolisia sekä riittävällä tasolla ja oppimisen tuki järjestetään riittävin resurssein.

Pitkäkestoinen strateginen kehittäminen perustuu niin kansallisiin kuin kansainvälisiin suuntaviivoihin ja toimintaa ohjaa lakien ja asetusten lisäksi valtakunnalliset opetussuunnitelmien perusteiden pohjalta tehdyt kaupungin opetussuunnitelmat sekä kaupunki strategian linjaukset. Toiminnan suuntaajana on lisäksi yhdessä laadittu perusopetuksen ja lukiokoulutuksen visio. Sen mukaan koulujen toiminnassa panostetaan hyvinvointiin, osallistumiseen, kasvuun ja perustietoihin- ja taitoihin. Lukuvuoden 2026–2027 pedagogisena painopisteenä on perustaitoihin eli lukemiseen, kirjoittamiseen ja laskeamiseen keskittyminen. Hyvinvointiin liittyvänä painopisteenä on tulevaisuususkon vahvistaminen kaikilla tasolla. Lukiokoulutuksessa painopisteenä on lisäksi opetuksen toteuttaminen hyväksytyn lukiokoulutuksen vision mukaan, jossa panostetaan arvostavaan toimintakulttuuriin, taitavaan oppimiseen, oppimiseen yhteisönä sekä elinikäiseen sivistykseen. Lukiokoulutuksessa jatketaan syksystä 2025 käynnistyneen matemaattis-luonnontieteellisen linjan kehittämistä.

Taloudelliset resurssit mahdollistavat opetuksen toteuttamisen laadukkaasti oppimisympäristössä, joka on turvallinen ja terveellinen niin oppilaille kuin henkilöstölle. Toimintakulttuurissa vahvistamme yhteisöllisyyttä, henkilöstön sekä oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta hyvinvoinnin, viihtyvyyden ja oppimisen edistämiseksi. Opetuksessa panostetaan perustaitoihin ja niiden vahvistamiseen erityisesti alkuopetuksessa riittävän lukutaidon saavuttamiseksi. Aloittavissa alakouluryhmissä on maksimissaan 21 oppilasta (+10 %). Monikulttuurisuuden sekä kielitietoiseen opetukseen panostetaan ja oppimisen tukea tehostetaan pyrkien konsultoivaan työotteeseen. Digitalisaation ja tekoälyn käyttö opetuksessa sekä digitaitojen systemaattinen opetus seuraa hyväksyttyä digipolkua.

Koulujen turvallisuutta ja siihen liittyviä prosesseja kehitetään yhdenmukaisilla käytänteillä ja riittävällä harjoittelulla. Arviointitietoon ja tutkimukseen perustuvassa johtamisessa hyödynnetään jatkuvasti oppilasrekisterin tietoja sekä laatujärjestelmän tuottamaa tietoa. Lukuvuosisuunnitelmat ohjaavat koulutason työtä ja arviointijärjestelmä edesauttaa yksilökohtaisen oppimisen suunnittelua luokassa. Strategista johtamista vakiinnutetaan sekä samalla myös koulutason pedagogiseen tukeen vapau-

tuu lisää aikaa. Koulujen toimintamalleja yhdenmukaistetaan, koulujen yhteistyötä, opetuksen tasalaatuisuutta sekä työhyvinvointia lisätään.

Vuoden 2027 aikana käynnistetään sairaalaopetus suomen- ja ruotsinkielisissä palveluissa hankerahoituksen turvin ja valmistellaan pysyvä toimintamalli yhteistyö hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa. Uimaopetuksen uudistamisen toimintamallit suunnitellaan, suomi toisena kielenä opetuksen järjestelyitä uudistetaan ja turvallisen koulupäivän kokonaisuuteen satsausta jatketaan. Albert Edelfeltin koulun vaativan tuen erityisluokkien ja siihen liittyvän aamu- ja iltapäivätoiminnan siirtämisestä uusiin ja tarkoituksenmukaisiin tiloihin valmistellaan. Keskuskoulun ja Linnajoen koulujen pihasuunnittelu yhdessä Pallokentän pukusuojien rakentamisinvestoinnin kanssa alkaa vuonna 2027 ja toteutuu vuonna 2028.

Käyttömenot vastaavat vakauttamisohjelman hyväksymisen yhteydessä päätettyjä menoleikkauksia ja säästötoimenpiteitä. Palvelualueella näitä olivat hallinnon uudistamiseen ja työtehtävien uudelleen järjestelyihin liittyneet toimet, joilla hallinnon henkilöstömäärä laski kolmella henkilötövuodella edelliseen talousarviovuoteen nähden. Työtehtävien ja johtamisrakenteiden uudistaminen on selkeyttänyt tehtäväalueen johtamista. Oppilasmäärän lievän laskun seurauksena myös tuntikehyksen kokonaismäärä on laskenut noin 150 opetustuntia edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Tämä vastaa laskennallisesti noin viiden opettajan työpanosta tai kahdeksan koulunkäynnin ohjaajan palkkakustannuksia. Kaikkiaan henkilöstön kokonaisvähennys on laskennallisesti yhteensä 13 henkilötövuotta. Kuitenkin todellisuudessa satsaukset oppimisen tukeen ja alueellisiin vaativan erityisen tuen luokkiin vaativat lisähenkilöstöä, jonka kustannukset laskutetaan osittain hyvinvointialueelta.

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Ruotsinkielisessä perusopetuksessa on noin 1 660 oppilasta ja lukiokoulutuksessa hieman yli 300 opiskelijaa. Oppilasmäärä on ollut melko vakaa, mutta sen ennakoidaan vähenevän perusopetuksessa muutamalla kymmenellä oppilaalla vuosittain. Pienenevät ikäluokat näkyvät vuosiluokilla 7–9 noin 6–7 vuoden kuluttua ja toisella asteella noin 10 vuoden kuluttua.

Ruotsinkielinen palveluverkko on hyvin mitoitettu tulevien vuosien ennustetulle oppilasmäärälle. Ruotsinkielisen koulutuspalveluverkon vahvuutena ovat lähikoulu, nykyaikaiset oppimisympäristöt sekä koulujen välinen yhteistyö. Ne luovat hyvät edellytykset laadukkaalle ja yhdenvertaiselle opetukselle sekä resurssien pitkäjänteisesti kestäväälle käytölle. Vuonna 2027 oppilaaksiottoalueiden kehittämistä jatketaan tavoitteena tasapainoinen oppilasjakauma ja tarkoituksenmukainen palvelu-

verkon käyttö. Kaupunginvaltuuston mahdolliset päätökset oppilaaksiottoalueista toimeenpannaan vaihteittain vuosina 2027 ja 2028. Pienin koulu Kullo skola, toimii ns. sivistyskeskuksessa yhdessä suomenkielisen koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa. Vårberga skolan oppilasmäärää sopeutetaan siten, että Vellamo-moduulitalan käyttöä ei enää tarvittaisi.

Koulutuksen kehitykseen vaikuttavat valtakunnalliset muutokset lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät haasteet, oppimisen tuen tarpeen kasvu, muuttuvat lukutottumukset sekä lisääntyvä kielellinen ja kulttuurinen monimuotoisuus asettavat uusia vaatimuksia koulujen toiminnalle. Samalla kasvaa tarve vahvistaa oppilaiden ja opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, turvallisuutta, osallisuutta ja tulevaisuususkoa.

Toimintaa ohjaavat lainsäädäntö, valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet, kaupungin opetussuunnitelmat sekä Porvoon kaupungin strategia. Lähtökohtana on visio hyvästä koulusta, jossa oppilas oppii ja viihtyy. Työ perustuu näkemykseen, jossa hyvinvointi ja oppiminen vahvistavat toisiaan, jokainen lapsi ja nuori kohtaa oikein asetettuja odotuksia, saa tukea ajoissa sekä tulee kohdatuksi kunnioitavasti. Tämän toteutumiselle tärkeä edellytys on koulutuksen ja hyvinvointialueen tiivis yhteistyö.

Lukuvuonna 2026–2027 jatketaan perustaitojen vahvistamista. Erityistä huomiota kiinnitetään lukemiseen, kirjoittamiseen ja matematiikkaan sekä oppilaiden aktiivista oppimista tukevien opetusmenetelmien kehittämiseen. Lukemista edistävä työ jatkuu kaikissa kouluissa. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden osaamisen kehittymistä ja luoda hyvät edellytykset jatkuvalla oppimiselle koulutuspolun ajan.

Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoa jatketaan kehittämällä toimintamalleja, jotka turvaavat sujuvat siirtymävaiheet, henkilöstön osaamisen kehittämisen sekä muutokset erityispedagogisissa rakenteissa. Tuen tulee olla saatavilla oikea-aikaisesti ja mahdollisimman lähellä oppilaan arkea. Syksyllä 2026 toimintansa aloittanut liikkuva tiimi arvioidaan vuoden 2027 aikana osana oppimisen tuen kehittämistä. Tavoitteena on tunnistaa vaikuttavia toimintatapoja, jotka voidaan integroida osaksi varhaiskasvatusta olemassa olevien resurssien puitteissa. Konsultoivaa erityisopetusta ja ennaltaehkäisevää työtä vahvistetaan oppimisen jatkuvuuden sekä oppilaiden koulupolun tukemiseksi.

Ulkopuolisen rahoituksen avulla kehitetään toimintamalleja, joiden tavoitteena on turvata keskeytymätön koulunkäynti hoitoa ja kuntoutusta tarvitseville oppilaille. Samalla tarkastellaan uimahallissa toteutettavan uimaopetuksen toimintamalleja tarkoituksenmukaisen ja yhdenvertaisen opetuksen varmistamiseksi.

Lukiokoulutuksessa kehittämistyö jatkuu Borgå gymnasiumin vision mukaisesti. Painopisteinä ovat osallistava toimintakulttuuri turvallisessa yhteisössä, tulevaisuudenuskon vahvistaminen sekä laajan yleissivistyksen tarjoaminen korkeakouluopintoihin valmentavalla tavalla. Kurssitarjontaa ja toimintamuotoja kehitetään laadun, tarkoituksenmukaisen tarjonnan ja taloudellisen kestävyuden varmistamiseksi. Borgå gymnasiumin uusi liikuntasali otetaan käyttöön, mikä vahvistaa opetuksen ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä.

Koulujen toimintakulttuuria kehitetään vahvistamalla osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Turvallisen koulun arkea edistetään yhteisillä toimintamalleilla, ennaltaehkäisevällä työllä ja säännöllisillä turvallisuusharjoituksilla. Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaiden ja opiskelijoiden yhteenkuuluvuuden tunteeseen sekä tulevaisuususkoon. Digitalisaatiota edistetään kaupungin yhteisten linjausten mukaisesti. Vuonna 2027 kehitetään digitaalisten oppimisympäristöjen ja tekoälyn käyttöä pedagogisesti ja vastuullisesti. Samalla vahvistetaan henkilöstön osaamista sekä oppilaiden ja opiskelijoiden digitaalisia taitoja osana tulevaisuuden yhteiskunta- ja työelämäosaamista.

Johtamista kehitetään yhteisten toimintamallien, selkeämmän vastuunjaon sekä laatu- ja arviointitiedon systemaattisen hyödyntämisen avulla. Erityistä huomiota kiinnitetään henkilöstön työhyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen. Hyvä johtaminen ja hyvinvoiva henkilöstö ovat tärkeitä edellytyksiä laadukkaalle opetukselle, turvallisille oppimisympäristöille sekä oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnille ja oppimiselle. Myös koulujen välistä yhteistyötä kehitetään yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi, henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseksi ja pedagogisen kehittämisen edellytysten parantamiseksi.

Vuoden 2027 talousarviesitys noudattaa kaupungin vaikuttamisohjelman linjauksia. Sopeutustoimia toteutetaan opetusresursseissa, oppimisen tuen resursseissa, johtamisrakenteissa ja hallinnossa samalla, kun resurssit kohdennetaan koulutuksen perustehtävään sekä oppilaiden ja opiskelijoiden tarvitsemaan tukeen. Tavoitteena on tarjota jatkossakin yhdenvertaista ja laadukasta koulutusta, jossa oppilaat ja opiskelijat oppivat, viihtyvät ja kehittävät muuttuvassa yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja.

Varhaiskasvatuspalvelut

Väestörekisteritietojen mukaan 0–6-vuotiaiden lasten määrä on viimeisten viiden vuoden aikana vähentynyt noin 200 lapsella. Samanaikaisesti varhaiskasvatukseen osallistumisaste on kasvanut noin viidellä prosenttiyksiköllä ja saavuttanut ennätystason, 91 prosenttia. Osallistumisaste vaihtelee ikäryhmittäin siten, että 1–2-vuotiaista lapsista varhaiskasvatukseen osallistuu noin

75 prosenttia ja 3–6-vuotiaista noin 95 prosenttia. Lisäksi osallistumisasteessa esiintyy jonkin verran kausivaihtelua sen ollessa korkeimmillaan kevätlukukaudella. Väestöennusteen mukaan Porvoossa on vuonna 2027 yhteensä noin 3 100 lasta ikäryhmässä 0–6 vuotta. Kunnalliseen ja yksityiseen varhaiskasvatukseen arvioidaan osallistuvan keskimäärin 2 430 lasta.

Kunnallisissa päiväkodeissa lapsiryhmiä perustetaan palvelutarpeen, lasten ikärakenteen sekä tuen tarpeiden edellyttämällä tavalla. Päiväkotien täyttöasteissa esiintyy alueellista vaihtelua, minkä vuoksi kaikkia ryhmätiloja ei ole ollut käytössä vuoden 2026 aikana. Kaupungin vakauttamisohjelman mukaisesti Puistopäiväkodin vanhasta rakennuksesta luovutaan 1.8.2027 alkaen. Päiväkodin noin 30 lapselle järjestetään varhaiskasvatuspaikka kaupungin muissa toimipaikoissa.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen strategiset tavoitteet vuosille 2026–2029 on konkretisoitu palvelualueen kaupunkistrategian toteuttamissuunnitelmassa. Palvelualueen kaupunkistrategian toimeenpanosuunnitelma on laadittu kaupunkistrategian päämäärien sekä varhaiskasvatuksen vision pohjalta ja se kohdentuu vuosille 2026–2029. Suunnitelma tukee varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Keskeisiä kehittämiskohteita ovat kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuuden vahvistaminen, lapsen kuulemisen ja osallisuuden käytäntöjen kehittäminen, leikillisen oppimisen lisääminen, kieli- ja kulttuuritietoisien varhaiskasvatuksen vahvistaminen sekä työyhteisöjen itseohjautuvuuden, osaamisen kehittämisen ja johtamisen vahvistaminen.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen tavoitteena on lisätä varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää siten, että vuoteen 2028 mennessä yhtä erityisopettajaa kohden on enintään 120–150 lasta. Henkilöstösuunnitelmaan sisältyy kaksi uutta varhaiskasvatuksen erityisopettajan vakanssia, alkaen toimintavuoden 2026–27 alusta. Lisäyksellä vastataan lainsäädännön ja varhaiskasvatuksen esiopetussuunnitelman velvoitteisiin.

Päiväkotien pedagogisen johtajuuden vahvistamiseksi sekä tehtävänimikkeiden ja tehtäväkuvien yhdenmuokaistamiseksi tavoitteena on, että jokaisessa päiväkodissa toimii vuodesta 2027 alkaen päiväkodin johtajan

lisäksi päiväkodin apulaisjohtaja. Apulaisjohtaja työskentelee osittain lapsiryhmässä varhaiskasvatuksen opettajana, ja osa työajasta kohdennetaan johtamistehtäviin. Johtamistehtäviin varattava työaika mitoitetaan päiväkodin lapsiryhmien kokonaismäärän perusteella.

Kaupunkistrategian painopistettä "Tulevaisuuteen uskovat, vahvat perustaidot omaavat lapset ja nuoret" edistetään varhaiskasvatuksessa lisäämällä pedagogista osaamista nostamalla korkeakoulutetun henkilöstön kelpoisuusastetta varhaiskasvatuslain edellyttämälle tasolle vuoteen 2030 mennessä. Varhaiskasvatuslain mukaan päiväkotiryhmien henkilöstöstä kahden kolmasosan tulee vuonna 2030 olla korkeakoulutettuja varhaiskasvatuksen opettajia tai sosionomeja. Näistä vähintään puolet tulee olla varhaiskasvatuksen opettajia.

Tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien kelpoisuusaste 75 prosenttiin vuoteen 2029 mennessä. Vuonna 2025 vastaavat osuudet olivat varhaiskasvatuksen opettajien osalta 62,5 prosenttia ja sosionomien osalta 38,9 prosenttia. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää laaja-alaisia veto- ja pitovoimaa vahvistavia toimenpiteitä. Tavoitteen tueksi laaditaan kojoava toimenpidesuunnitelma, jonka toteuttamiseen osallistuvat palvelualueen johdon, esihenkilöiden ja työyhteisöjen lisäksi kaupungin henkilöstöyksikkö, viestintä ja markkinointi. Suunnitelman toteuttaminen edellyttää panostuksia johtamiseen ja kehittämiseen. Kelpoisuusasteen nostamiseen liittyvät taloudelliset panostukset toteutetaan kustannusneutraalisti toimialan ja palvelualueen sisällä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen arvioidaan pysyvän vuoden 2026 tasolla tulorajojen korottamisesta huolimatta, koska samanaikaisesti korkein perittävä asiakasmaksu nousee. Käyttömenot on budjetoitu vakauttamisohjelman mukaisesti huomioiden päätetyt menoleikkaukset ja säästötoimenpiteet. Näitä ovat hallinnon uudelleenorganisointi, kahden perhepäivähoitajan siirtäminen muihin tehtäviin, musiikkiopiston järjestämän muskaritoiminnan uudelleenjärjestely, henkilöstölle maksettavan vaaterahan pienentäminen, sekä lapsiryhmien materiaaalimäärärahojen vähentäminen. Lisäksi talousarviossa on huomioitu Puistopäiväkodin vanhan toimipaikan sulkeminen elokuussa 2027.

➤ Määräraha-aulukot

➤ Henkilöstö

➤ Tunnusluvut

	TP2025	TA2026+m	TP26 ennuste	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	5 604 506	5 213 500	5 213 500	5 250 900	5 261 401	5 287 706
Toimintakulut	-128 619 360	-131 423 815	-131 423 815	-131 090 733	-133 602 534	-135 346 616
Toimintakate	-123 014 854	-126 210 315	-126 210 315	-125 839 833	-128 341 133	-130 058 910

ELINVOIMAN TOIMIALA

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Toimiala yhteensä	48,3	7,4	290,4
Elinvoiman toimialan johto	1,6	0	2
Visit Porvoo ja markkinointi	2,8	0,2	8,8
Vapaa-aikapalvelut	19,9	3,1	135,4
Taideoppilaitos	5,8	1,6	84,2
Kansalaisopisto	3,0	1,6	46
Elinkeinot, työllisyys ja kotoutuminen	15,3	0,9	14

Elinvoiman toimialan johto

Elinvoiman toimiala tukee Porvoon kestävästä kasvusta ja vetovoimaa tarjoamalla monipuolisia palveluja yrityksille, asukkaille, maahanmuuttajille, matkailijoille sekä sijoituspaikkaa harkitseville toimijoille. Elinvoiman johto vastaa lisäksi elinvoimalautakunnan toiminnan koordinoimisesta.

Uuden kaupunkistrategian kehitysmuutokset linjaukset sekä talouden vakauttamisohjelma ohjaavat toiminnan priorisointia, resurssien tehokasta käyttöä ja toimintatapojen kehittämistä. Elinvoiman toimiala suuntaa toimintaansa strategisesti merkittäviin toimenpiteisiin, joilla vahvistetaan yritystoiminnan edellytyksiä, edistetään työmarkkinoiden toimivuutta sekä lisätään kaupungin vetovoimaa asuin- ja sijoittumispaikkana. Talousarviovuonna 2027 erityisesti kaupungin vakauttamisohjelmaan sisältyvä hallinnon kehittäminen on yksi elinvoiman johdon keskeisistä painopisteistä ja edellyttää toimintatapojen jatkuvaa tarkastelua ja kehittämistä.

Visit Porvoo ja markkinointipalvelut

Vuonna 2027 Porvoon matkailu-, tapahtuma- ja markkinointipalvelut toteuttavat kaupunkistrategian painopisteitä käytännön tekemisen tasolla. Kokonaisuuden tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa sekä kehittää vetovoimaa ja pitkäjänteisesti, kestävästi ja vaikuttavasti.

Toiminnassa keskitytään selkeisiin kohderyhmiin, valittuihin markkinoihin ja vaikuttaviin toimenpiteisiin. Kaupungin yhteistä brändiä johdetaan systemaattisesti siten, että Porvoo näyttäytyy johdonmukaisena ja tunnistettavana kokonaisuutena eri markkinoilla ja eri tarkoituksiin. Keskitetyt tuotetut markkinointimateriaalit tukevat toimialojen omia tavoitteita ja toimenpiteitä. Tavoitteena on vahvistaa Porvoon asemaa kaupunkina, joka houkuttelee osajia, asukkaita, yrityksiä ja kävijöitä.

Markkinointi kohdennetaan valituille kotimaisille ja kansainvälisille markkinoille, erityisesti Eurooppaan, ja tekemistä vahvistetaan mediasuhteita hyödyntämällä osana markkinoinnin kokonaisuutta.

Suunnitelmallisen markkinoinnin keinoin tuetaan kaupunkiorganisaation strategisten tavoitteiden saavuttamista muun muassa asumisen markkinoinnissa, uusien palveluiden ja kokonaisuusien käyttöönotossa, tapahtumissa sekä elinvoimaa vahvistavissa hankkeissa. Asumisen markkinointia toteutetaan yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa, ja matkailun ja asumisen markkinointia jatketaan toisiaan tukevin kokonaisuuksina. Näin edistetään kaupunkiin kotoutumista ja pitkäaikaisesta sitoutumisesta Porvooseen.

Business Porvoon markkinointia toteutetaan yhdessä elinkeinopalvelujen kanssa valituista teemoista, painottaen sekä kansallisia että kansainvälisiä investointeja, mukaan lukien vihreän siirtymän tarjoamat mahdollisuudet. Yritystonttien markkinointi tukee maapolitiikan tavoitteita, ja kaupungin työllisyyspalvelujen toimintaa vahvistetaan markkinoinnin keinoin.

Matkailussa painopiste on ympärivuotisessa ja kestävässä kasvussa. Toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti sesonkien ulkopuoliseen kysyntään ja viipymän pidentämiseen sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Kaupunkitapahtumat ovat väline elävän kaupunkikulttuurin, elinvoiman ja yhteisöllisyyden vahvistamisessa, ja niitä kehitetään ajassa elävänä ja uudistuvana kokonaisuutena. Tapahtumat luovat alustoja yrityksille, tukevat matkailua eri vuodenaikoina ja vahvistavat Porvoon pito- ja vetovoimaa. Porvoon saaristo on keskeinen osa kaupungin vetovoimaa ja sitä hyödynnetään osana matkailua ja tapahtumallisia kokonaisuuksia. Kaksikielisyys huomioidaan suunnittelussa ja toteutuksessa osana Porvoon identiteettiä, kun kaupunki järjestää itse tai yhteistyössä muiden kanssa tapahtumia.

Kestävyyden näkökulmasta yrittäjiä rohkaistaan mukaan kaupungin ilmastokumppaneiksi. Matkailutoimijoille tarjottavaa tiedolla johtamisen tukea kehitetään kokoomalla dataa selkeiksi kokonaisuuksiksi, kuten visuaaliseksi raporttinäkökulmaksi.

Taidetehdas on vuonna 2027 keskeinen osa tätä kokonaisuutta. Se toimii yhtenä Porvoon merkittävimmistä kulttuuri-, tapahtuma- ja kokouspalveluiden keskuksista. Asiakaskokemusta vahvistetaan kehittämällä tapahtumien sujuvuutta sekä tilojen toimivuutta. Samalla huolehditaan tapahtumatekniikan ajantasaisuudesta ja toimintavarmuudesta, jotta Taidetehdas vastaa erilaisten tapahtumien ja käyttäjäryhmien tarpeisiin ja tukee kaupungin elinvoimaa.

Matkailu-, tapahtuma- ja markkinointipalvelujen tavoitteena on, että näihin kokonaisuuksiin kohdistuvat panostukset tuottavat vaikuttavuutta, vahvistavat paikallistaloutta ja tukevat Porvoon strategian toteutumista myös pitkällä aikavälillä.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-ajan palvelualueella eli kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalveluilla on tärkeä rooli porvoolaisten hyvinvoinnin ja terveyden, osallisuuden ja yhdenvertaisuuden sekä mielekkään vapaa-ajan edistämiseksi. Palveluiden kohderyhmänä ovat kaikki porvoolaiset, mutta monipuoliset ja houkuttelevat vapaa-aikapalvelut ovat myös vetovoimatekijöitä ja matkailuvaltteja.

Vapaa-ajan palvelualue on tiiviisti mukana mahdollistamassa ja edistämässä Porvoon kaupunkistrategian mukaisia kärkihankkeita Kokonniemen liikuntakeskus ja Gammelbackan kehitys. Kokonniemen liikuntakeskuksen ja sitä ympäröivien alueiden suunnittelun edistämisen edellyttää liikuntapalveluiden tiivistä mukanaoloa. Gammelbackassa kirjasto- ja nuorisopalvelut toimivat uusissa väliaikaistiloissa, ja nuorisopalveluiden johtaman asukasraadin toiminnan päätyttyä raadin julkilausumia hyödynnetään alueen jatkokehittämisessä. Länsirannan kehittyminen vaikuttaa Taidetehtaan toimintaympäristöön ja asiakaskuntaan, ja muutos hyödynnetään ja huomioidaan kulttuuripalveluiden kehittämisessä.

Vuonna 2026 toteutettu vapaa-ajan palveluverkon ja –valikoiman kehittämissuunnitelma ohjaa palvelualueen kehittämissuuntaa ja painopisteitä.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden keskeinen tavoite on edistää porvoolaisten liikunnallisen elämäntavan edellytyksiä monin eri tavoin. Liikuntapalveluiden tehtävä on myös osaltaan edistää kaupungin eri toimijoiden yhteistyötä liikunnan, urheilun ja liikkumisen saralla. Liikuntapalvelut mahdollistaa osaltaan liikunnan harrastamista ja omatoimista liikkumista sekä seuratoimintaa tarjoamalla liikuntapaikkoja, -palveluita ja avustuksia.

Lasten ja nuorten liikkumisen lisäämiseksi vuonna 2024 aloitettu projekti (Liikkumisen lumoa porvoolaisille lapsille ja nuorille) päättyy elokuussa 2027. Tavoitteena on kehittää lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan Porvoon toimintamalli.

Vakauttamisohjelman toimeenpano näkyy liikuntapalveluiden toiminnassa vähentyvinä palveluiden ostoina ja kalustohankintoina, ja etenkin liikunnan ohjausavustuksen lakkauttamisena.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut edistää, järjestää ja kehittää kulttuuritoimintaa. Toiminnalla vahvistetaan kaupungin omaleimaisuutta ja kulttuurista identiteettiä sekä tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osallistua taiteeseen ja kulttuuriin.

Kulttuuripalvelut tuottaa laajan kokonaisuuden näytteilyitä, kulttuuritapahtumia, konsertteja, taidetyöpajoja ja yleisötyötä. Määrärahojen vähentyessä tapahtumatuotannossa suositaan aiempaa pienempiä toteutuksia. Taidetehtaan kehittämistä jatketaan yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Nykyaikaisen näyttelytoimintaa toteutetaan Porvoon Taidehallissa ja Galleria Vanhassa Kappalaisentalossa. Taidehallin näyttely- ja yleisötoiminnan uudistamista valmistellaan. Runebergin

kotimuseossa esitellään kansallista kulttuuriperintöä näyttelyiden ja yleisötyön avulla, samalla kun Walter Runebergin veistoskokoelman puhdistustyö jatkuu ja kokoelman uudelleensijoittumista suunnitellaan.

Toiminnan painopisteenä ovat lasten, nuorten ja ikään-tyvien palvelut. Lastenkulttuurin asemaa vahvistetaan palvelutuotannossa ja kulttuurikasvatuksen yhdenvertaisuutta kehitetään hyödyntämällä SKAPA-hankkeen tuloksia. Paikallista kulttuuritoimintaa tuetaan avustuksilla, kumppanuuksilla, residenssitoiminnalla, työtiloilla ja Näsin kartanossa. Julkista taidetta edistetään kaupungin taideohjelmien sekä julkisen taiteen periaatteiden mukaisesti. Resurssien vähentyessä toimintaa keskitetään omiin toimintaympäristöihin.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelut edistää asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta tukemalla lukutaitoa ja elinikäistä oppimista, tarjoamalla luku- ja kulttuurielämyksiä, tarjoamalla tiloja ja laitteita opiskeluun, harrastamiseen ja yhdessäoloon sekä edistämällä aktiivista kansalaisuutta.

Porvoon kaupunkistrategian tavoitteena on, että lukutaidossa vähintään 80 % oppilaista (s1 ja r1) saavuttaa 6. luokalla vähintään keskitason. Kirjasto tekee työtä tämän tavoitteen eteen yhteistyössä koulujen, varhaiskasvatuksen ja perheiden kanssa. Vuonna 2027 Porvoon kaupungin lukutaito-ohjelma valmistuu ja alkuvuodesta Porvoossa järjestetään kansallinen lukutaitoseminaari yhdessä FinRan (Finnish Reading Association) kanssa.

Kirjastopalveluiden ytimessä ovat laadukkaat ja ajan-kohtaiset kokoelmat, joilla edistetään kaikenikäisten lukuintoa ja tiedonsaantia. Monipuolisella tapahtumatuotannolla tarjotaan matalan kynnyksen kulttuurielämyksiä aikuisille ja lapsille. Kirjaston demokratiaa tukeva toiminta vastaa polarisaation haasteisiin ja edistää vuoropuhelua. Projektilla ”Moniääninen Porvoo” tuetaan kaupunkistrategian mukaisesti maahanmuuttajien kotoutta-

mista ja osallisuutta luomalla heille kirjastoissa mahdollisuuksia tapaamisiin ja vuoropuheluun muiden porvoolaisten ja päättäjien kanssa. EU-hankkeessa "Revive!", johon Porvoo ja latvialainen Cesis-kaupunki osallistuvat, kehitetään kirjastojen kapasiteettia toimia fasilitaattoreina oman yhteisönsä osallisuuden puolesta maaseudulla. Porvoo osallistuu hankkeeseen kirjastoautolla tavoitteena tutkia, miten kirjasto voisi yhdessä kyläyhteisöjen kanssa kehittää asukkaille tärkeitä asioita.

Talouden vakauttamisohjelman myötä kirjastopalveluilta vähennetään yksi vakanssi ja Kevätkummun kirjaston aukioloajat supistuvat sen myötä vuonna 2027.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyö on tavoitteellista kasvatustyötä, jonka pääpaino on ennaltaehkäisyssä, mahdollisuuksien ja toimintatapojen ja -tilojen tarjoamisessa nuorille ja se pohjautuu monelta osin kokemuksellisuuteen. Nuorisotyö vastaa Porvoossa sille asetettuun tehtävään luoda nuorille yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua, kehittyä, kokea ja toteuttaa erilaisia taitoja ja toimintaa.

Vakauttamistoimenpiteenä nuorisopalvelut luopuu WSOY-talon erillisistä toimistotiloista. Henkilöstön työtilat sijoitetaan jatkossa nuorisotyön tiloihin WSOY-talossa. Muutos vaikuttaa nuorisotila Zentran ja yksilöllisen nuorisotyön käytössä oleviin työtiloihin sekä toiminnan järjestämiseen, mikä edellyttää toimintatapojen ja tilankäytön uudelleenjärjestelyjä.

Virvikin leiri- ja retkialueella otetaan käyttöön uusi kumppanuusmalli, jolla osa alueen ylläpitovastuusta ulkoistetaan kaupungin kumppanille. Tavoitteena on kehittää aluetta entistä vetovoimaisemmaksi, monipuolisemmaksi ja paremmin porvoolaisten tarpeita palvelevaksi sekä luoda edellytyksiä toiminnan pitkäjänteiselle kehittämiselle.

Vuoden 2025 tilastojen mukaan porvoolaiset 15–24-vuotiaat ovat ylliedustettuina liikenneonnettomuus- ja liikennerikostilastoissa. Tämän vuoksi nuorten liikenneturvallisuusasenteita, osaamista ja vastuullisuutta vahvistetaan nuorisotyössä mm. mopopajatoimintaa toteuttamalla. Ulkoinen rahoitus ja kaupungin Hyte-rahasto mahdollistavat myös muita palvelukokonaisuuksia kuten nuorten työpajojen toimintaa ja harrastamisen mallin kerhotoimintaa. Nuorisopalveluiden projektirahoitus on kokonaisbudjettiin nähden merkittävä, tuloina noin 590 000 €.

Vuoden aikana toiminnassa panostetaan erityisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen sekä kansainvälisen toiminnan kasvuun.

Taideoppilaitos

Porvoonseudun musiikkiopisto – Borgånejdens musikinstitut ja Porvoon Taidekoulu – Borgå Konstskola muodostavat alueellisen kaksikielisen Taideoppilaitoksen. Se huolehtii toiminta-alueellaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisesta musiikin ja kuvataiteiden opetuksesta.

Vuonna 2027 palveluiden tarjontaa supistetaan talouden vakauttamisohjelman mukaisesti. Mm. Porvoon maksutoman muskarin tarjontaa supistetaan. Muuten opetustoiminta toteutetaan opetussuunnitelmien mukaisesti. Konsertti- ja näyttelytoiminnassa keskitytään ainoastaan oppilaskonserttien ja -näyttelyiden järjestämiseen. Taiteen perusopetuksen lakiuudistuksen astuessa voimaan vuoden 2027 aikana, taideoppilaitos aloittaa opetussuunnitelmien uudistusprosessin. Tavoitteena on säilyttää merkittävän ja vaikuttavan kulttuuritoimijan asema kaikissa sopimuskunnissa.

Taiteiden opiskelu tukee lapsen ja nuoren kasvua sekä ohjaa itsenäiseen ja tavoitteelliseen työskentelyyn. Opetus ohjaa oppilasta omaehtoiseen elinikäiseen taiteiden harrastamiseen sekä antaa valmiuksia ammattiopintoihin. Pääpaino oppilaitoksen toiminnassa on lasten ja nuorten taideopetuksessa.

Taideoppilaitoksen tavoitteena on tarjota laadukasta ja saavutettavaa taiteen perusopetusta matalalla kynnyksellä. Oppilaitos osallistuu kaupungin kulttuuripolkutoimintaan ja tarjoaa ohjelmassa lapsille ja nuorille taide-elämyksiä sekä kuvataiteissa että musiikissa.

Taideoppilaitos ylläpitää taiteen perusopetuksen lisäksi taidepainotteista iltapäivätoimintaa Konstikasta ja muun musiikkitoiminnan alla Porvoon puhallinorkesteria ja Porvoo BigBandia.

Porvoon kansalaisopisto

Kuntasuunnitelman toiminnalliseksi tavoitteeksi kirjattiin vuonna 2025–2026 7000 opiskelijaa ja 21 990 oppituntia (h). Porvoon kaupungin vakauttamisohjelman mukaisten säästötoimien vuoksi oppituntien ja sitä myöten kurssien tarjontaa on supistettu lukuvuodelle 2026–2027 niin, että lukuvuodelle on suunniteltu vain noin 18 000 oppituntia. Niistä noin 4500 on ruotsinkielisiä kursseja, mikä suunnilleen vastaa kunnan asukkaiden kielisuhteita.

KoMbin kehittämistoimenpiteet liittyvät talouteen, tiloihin, opetustarjonnan monipuolistamiseen sekä markkinointiin. Tavoitteena on talouden vakauttaminen ja tehtyjen Porvoon kaupungin vakauttamisohjelman mukaisten säästötoimien toteuttaminen niin kuin on suunniteltu. Tätä päämäärää varten pyrimme kurssien täyttöasteen nostamiseen, niin että kurssimaksutuloja kerätään mah-

dollisimman paljon. Säästöihin liittyvät suuret toiminnalliset muutokset, kuten Meeting Point- toiminnan lakkauttaminen, opetustuntimäärän lasku ja tilojen käyttöön suunnitellut säästötoimenpiteet toteutetaan sellaisenaan. POMO-talon sekä KoMbi-centerin tilojen käyttöä ja toimintamalleja kehitetään kokemusten perusteella. Tavoitteena on vahvistaa yhteisöllisyyttä, lisätä tilojen käyttöastetta sekä hyödyntää tilojen tarjoamia uusia mahdollisuuksia opetuksessa, tapahtumissa ja näyttelytoiminnassa. Varsinaisen lukuvuoden ulkopuolella tapahtuvaa ns. kolmannen kauden toimintaa kehitetään osana ympärivuotisen oppimisen toimintamallia. Kurssi- tarjonnan sisältöä, viestintää ja palautteen keräämistä kehitetään opiskelijalähtöisesti. Painetun laaja opinto- ohjelman tilalle markkinointia suunataan omille kanaville somessa.

Kotoutumiskoulutusten toteutusta kehitetään yhteistyössä työllisyysalueen, kotoutumispalveluiden sekä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. Tavoitteena on luoda sujuvia opintopolkuja sekä vahvistaa opiskelijoiden osallisuutta yhteiskunnassa.

Elinkeinot, työllisyys ja kotoutuminen

Vuonna 2027 palvelualueella aloittaa toimintansa mm. International House Porvoo ja sen kautta tapetilla onkin erityisesti kotoutumispalveluiden yhteisvaikuttavuus elinkeinopalveluiden, työvoimapolkujen ja toki kaupungin koko palveluvalikoiman kanssa.

Elinkeinot

Vuonna 2027 olennaista on vakiinnuttaa kaupungin strategian mukainen Business Porvoo –toimintamalli. Toimintamallin menestys määrittyy sekä kaupungin eri palveluiden yhteen toimivuudesta (kaavat, rakennusluvat, ylikunnalliset työvoimapolkujen, yritysneuvonta jne.) että markkinoinnillisesta uskottavuudesta, joihin kumpikin tulee panostaa.

Olennaista vuonna 2027 on myös yritysneuvontapalveluiden palvelusopimuksen kilpailutuksen valmistelun aloitus (sopimuskausi päättyy vuonna 2028) sekä Invest In –toiminnan jatkokehittäminen, jotta yritysten sijoittumista ja investointeja kaupunkiin voidaan tukea entistä vaikuttavammin. Osana tätä työtä panostetaan myös Kilpilahden alueen tarjoaman potentiaalinen hyödyntämiseen ja nostamiseen osaksi kansallista keskustelua.

Vihreän siirtymän rahasto

Rahaston tunnettuutta on tarkoitus kasvattaa sekä markkinointiviestinnällä ylipäätään, että uuden, näillä näkymin syyskaudella 2027 järjestettävän tapahtuman puitteissa.

Rahasto on rahoittanut ja rahoittaa jatkossakin monipuolisia hankkeita, jotka tukevat vihreän siirtymän tavoitteita. Rahaston toimintamallia kehitetään niin, että haku- prosessissa huomioidaan hankkeen koko erityisesti pienempien hankkeiden osalta.

Porvoon omat työllisyyden edistämispalvelut

Kaupungin omat työllisyyspalvelut vastaavat kaupungin maksuosuudesta pitkäaikaistyöttömien työttömyysetuuksiin. Menokehityksen ennakointi on haastavaa, mutta siihen on pyritty talousarviovalmistelussa mahdollisimman tarkasti. Kunnan maksuosuus kasvaa portaittain jo 100 työttömyyspäivän jälkeen, mikä korostaa työttömyyden pitkittymisen ehkäisyä ja varhaisten työllistymistä edistävien toimenpiteiden merkitystä.

Työllisyyttä edistetään alueellisissa verkostoissa sekä poikkihallinnollisessa yhteistyössä tukemalla työllistymistä, osaamisen kehittämistä ja työkykyä. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia työllistyä samalla ennakoiden tulevaisuuden osaamistarpeita. Yrittäjyys nähdään tärkeänä osana työllisyyden edistämistä. Ohjaamo verkostoinen (erit. nuorisopalvelut ja työvoimapolkujen) tukee nuoria koulutus- ja työpolkujen löytämisessä, myöntää kesätyöseteleitä sekä vahvistaa nuorten työelämä- ja yrittäjyysvalmiuksia.

Kotoutuminen

Kotoutumisen toimintaympäristö muuttuu vuonna 2027 laskennallisten korvausten piirissä olevien asiakkaiden määrän vähentyessä. Vuonna 2027 päättyy suuren määrän vuosina 2024–2025 korvausten piiriin tulneiden ukrainalaisten asiakkaiden korvausaika. Uusien asiakkaiden arvioitu määrä ei riitä kattamaan tätä poistumaa. Samalla työ- ja opiskeluperäisen maahanmuuton merkitys kasvaa osana kaupungin elinvoiman vahvistamista.

Vuoden 2027 toimintatuottojen ja toimintakulujen arvio perustuu aiempien vuosien asiakasaineistoon, vuoden 2026 toteumatietoihin sekä arvioon uusien korvausten piiriin kuuluvien henkilöiden määrästä. Ennusteessa uusien korvausten piiriin tulevien asiakkaiden määrän on arvioitu säilyvän vuoden 2026 tasolla. Kiintiöpakolaisten osalta laskelma perustuu 25 henkilön vastaanottoon koska toteutuneet vastaanottomäärät ovat myös aikaisempina vuosina jääneet sopimustasoa alhaisimmiksi. Arvioon liittyy epävarmuutta, sillä laskennallisten korvausten toteuma riippuu muuttoliikkeestä, asiakkaiden ikärakenteesta sekä korvausten piiriin kuuluvien henkilöiden määrästä. Toimintatuottoja pienentävät osin myös korvausjärjestelmän muutokset, joiden myötä osa laskennallisista korvauksista siirtyy valtionosuuksiin ja korvaustasojen muutetaan.

Vuoden 2027 keskeinen tavoite on käynnistää International House Porvoo, joka kokoaa kansainvälisille asiakkaille suunnattuja palveluja yhteen ja vahvistaa palveluiden saavutettavuutta, sujuvuutta ja vaikuttavuutta. Toimintamalli tukee työvoiman saatavuutta, työelämään siirtymistä sekä kaupungin veto- ja pitovoimaa. Lisäksi toimintamalli vahvistaa poikkihallinnollista yhteistyötä ja eri toimijoiden välistä koordinaatiota.

Kotoutumisen edistämisen osaamista vahvistetaan edelleen kaupungin eri toimialoilla, jotta kotoutuminen nähdään osana koko kaupungin perustehtävää. Samalla vahvistetaan hyviä väestösuhteita ja yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia, mikä tukee onnistunutta kotoutumista sekä kaupungin kestävästä kasvusta.

➤ **Määräraha- ja tulotaulukot**

➤ **Henkilöstö**

➤ **Tunnusluvut**

Elinvoiman toimiala ilman vihreän siirtymän rahastoa	TP2025	TA2026+m	TP26 ennuste	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	8 722 143	8 315 918	8 815 918	7 444 477	7 459 366	7 496 664
Toimintakulut	-46 382 633	-46 967 374	-46 767 374	-47 339 056	-48 450 450	-49 291 558
Toimintakate	-37 660 489	-38 651 456	-37 951 456	-39 894 579	-40 991 084	-41 794 894

Vihreän siirtymän rahasto	TP2025	TA2026+m	TP26 ennuste	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot						
Toimintakulut		-1 000 000	-800 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Toimintakate		-1 000 000	-800 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000

PORVOON TYÖLLISYYSALUE, LASKENNALLINEN TASEYKSIKKÖ

Työllisyysalueen talousarvio laaditaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti vastuukunnan talousarvioprosessia noudattaen. Talousarvion valmistelun lähtökohtina ovat alueen työllisyystilanne, arvioitu palvelutarve sekä valtionosuuksien määrä. Palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja kuntien kokonaisedun näkökulmasta siten, että huomioon otetaan palvelutuotannon kustannusten lisäksi työttömyysturvan rahoitusvastuu, valtionosuudet, verotulot ja muut kuntiin kohdistuvat rahavirrat.

Talousarviossa on toteutettu vakauttamisohjelman mukainen 300 000 euron sopeutus verrattuna vuoteen 2026. Sopeutukset kohdistuvat henkilöstökuluihin, palvelujen ostoihin ja muihin toimintakuluihin.

Vuoden 2027 talousarvion suurimmat menot muodostuvat henkilöstökuluista (3,8 milj. euroa), asiakkaille hankittavista palveluista (1,9 milj. euroa), avustuksista (1,5 milj. euroa) sekä kiinteistä kuluista (0,34 milj. euroa).

Toimintaympäristön muutokset lisäävät työvoimaviranomaisen lakisääteisiä tehtäviä vuonna 2027. Työllisyyspoliittisten avustusten myöntämisen sekä luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen järjestämisen arvioidaan lisäävän kustannuksia yhteensä noin 130 000 euroa. Lisäksi kotoutumiskoulutuksen järjestämistapaan suunnitellut muutokset voivat kasvattaa kustannuksia arviolta 80 000 euroa vuodessa. KEHA-keskuksen tehtävämuutoksista aiheutuviin uusiin kustannuksiin, kuten osaamisen kehittämiseen, asiantuntijapalveluihin ja tietojärjestelmämuutoksiin, on varattu 30 000 euroa.

Työmarkkinoiden haasteet ja vähäinen työvoiman kysyntä vaikeuttavat edelleen työllistymistä ja korostavat työmarkkinoiden tarpeisiin kohdennettujen työllistymistä tukevien palveluiden (esim. Starttiraha, palkkatuki, työvoimakoulutus ym.) ja avustusten merkitystä. Lainsäädäntömuutosten arvioidaan lisäävän työvoimaviranomaisen kustannuksia enintään noin 240 000 eurolla vuonna 2027. Tästä syystä työllisyysalueelle esitetään

7,2 miljoonan euron nettotalousarviota. Työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvion mukaiset toimintatuotot ovat 7,7 miljoonaa euroa, mikä on noin 4,5 prosenttia enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa (7,4 miljoonaa euroa). Toimintatuottoihin sisältyy 481 000 euroa sellaista rahoitusta, joka katetaan täysimääräisesti valtion tai muun julkisen rahoittajan varoista. Näitä eriä ovat muun muassa Työllisyysrahaston rahoittamat muutosturvakoulutukset sekä valtionavustuksilla rahoitettavat toimenpiteet, kuten nuorten työllistämiseteli ja pitkäaikaistyöttömien opintotieteli. Koska näistä aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti ulkopuolisella rahoituksella, niillä ei ole vaikutusta kuntien maksuosuuksiin. Kunnilta (ml. Porvoo) laskutettava osuus vuonna 2027 on yhteensä 7,2 miljoonaa euroa, mikä on noin 0,8 % vähemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa on arvioitu kuntalaskutuksen määräksi. Kuntien maksuosuudet määräytyvät yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti sopijakunnille on varattu mahdollisuus osallistua talousarvion valmisteluun. Talousarviota on käyty läpi kehittämissuunnitelmassa ja kunnilta on pyydetty lausunnot talousarvioluonnoksesta. Kuntien lausunnoissa korostuvat sekä lähipalveluiden tarve että määrärahojen tarkoituksenmukainen kohdentuminen. Näiden lisäksi on toivottu myös seuranta muiden työllisyysalueiden eläkeselvitysten tuloksista. Samoin on korostettu erityisesti henkilöstön ja palveluiden riittävyyden varmistamista. Taloudellisen läpinäkyvyyden ja tehokkuuden varmistamista on myös pidetty edelleen tärkeänä, kuten myös nuoriin ja pitkäaikaistyöttömiin panostamista. Yhteistyön tiivistämistä on myös pidetty tärkeänä erityisesti palveluiden ennakoitavuuden ja viestinnän osalta sekä toivottu selkeämpiä tavoitteita ja mittareita. Ylikunnallinen työllisyysohjelma vastaakin varmasti moniin näistä kysymyksistä.

➤ Määräraha-aulukot

➤ Henkilöstö

➤ Tunnusluvut

	TP2025	TA2026+m	TP26 ennuste	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot	6 619 003	7 360 000	7 060 000	7 691 000	7 867 683	8 001 536
Toimintakulut	-6 619 003	-7 360 000	-7 060 000	-7 691 000	-7 867 683	-8 001 536
Toimintakate	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	0	0	0	0	0	0

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA JA -KEHYS

Henkilöstökehityksessä suunnitellaan ja ennakoita kaupungin henkilöstömäärän, -rakenteen ja -kustannusten kehittyminen. Henkilöstösuunnitelman yhteydessä arvioidaan seuraavien vuosien henkilöstörakenteen muutoksia eläkepoistumaa ja arvoitua vaihtuvuutta hyödyntäen. Henkilöstökehityksen yhteyteen kirjataan myös tulevaisuuden tunnistetut osaamistarpeet ja suunnitelma osaamiskapeikkojen täyttämisestä.

Kaupungin strategian mukaisesti henkilöstömme on uudistuskypyt, osaava ja sen määrä oikein mitoitettu. Valtuuston kesäkuussa 2026 hyväksymän vakauttamisohjelman mukaisesti vaihtuvuutta ja eläköitymistä hyödynnetään jatkossakin siten, että kaikkien tehtävien osalta ensimmäisenä tutkitaan mahdollisuus jakaa tehtävät uudelleen organisaation sisällä. Uusia vakansseja perustetaan vain lainsäädännön muuttuessa tai silloin, kun uusi vakanssi tarvitaan tehtävien uudelleen järjestelyiden takia ja järjestelyllä saavutetaan sujuvuutta prosesseihin tai säästöä henkilöstömenoihin.

Osaamisen kehittämisessä painotamme ICT-ratkaisujen ja tekoälyn tehokasta hyödyntämistä, digiturvallisuutta, varautumista, eri kulttuureista tulevien asukkaiden kohtaamista sekä myönteisen asiakaspalvelukokemuksen vahvistamista.

Konsernipalveluiden henkilöstörakenteen muutokset

Konsernipalveluiden henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet kasvavat selkeästi vuoteen 2026 verrattuna vakauttamisohjelmassa päätettyjen rakenteellisten uudistusten takia. Toimialan henkilöstökehityksessä ei kuitenkaan ole uusia ulkopuolisia vakansseja, vaan lisäykset tulevat siirtoina organisaation sisästä. Loppuvuodesta 2026 on perustettu uusi hankintapäällikön vakanssi vahvistamaan hankintaosaamista koko organisaatiossa.

Hallinnon tukipalveluja keskitetään siirtämällä toimialoilta demokratiayksikköön kolme henkilötyövuotta. Keskitämisen tavoitteena on yhdenmukaistaa toimintatapoja, vähentää päällekkäistä työtä ja parantaa palvelujen laatua. Muutos tukee kaupungin strategisia tavoitteita johtamisen, hyvän hallinnon, päätöksenteon tuen sekä palveluprosessien kehittämisen näkökulmasta. Lisäksi it-palveluita keskitetään vakauttamisohjelman mukaisesti siirtämällä eri toimialoilta hajautuneita tehtäviä ja henkilöstöä yhteiseen kaupunkitasoiseen tiimiin. Keskitämisen tavoitteena on parantaa resurssien joustavaa käyttöä, varmistaa kriittinen osaaminen, yhtenäistää toimintamalleja sekä vähentää päällekkäistä työtä. Samalla pyritään siihen, että kasvaviin osaamis- ja palvelu-

tarpeisiin voidaan vastata ensisijaisesti nykyistä henkilöstöstä ja resursseja uudelleen kohdentamalla ilman rekrytointitarvetta.

Vakauttamisohjelman yhteydessä päätettiin, että liikelaitos Porvoon ateria- ja puhtauspalvelut lakkautetaan ja toiminta siirretään kaupungin konsernipalveluiden toimialalle. Ateria- ja puhtauspalvelut siirtyvät toimitilayksikköön yhdeksi toiminnoksi rakennuttamisen ja kiinteistön ylläpidon rinnalle. Nykyisen toimitusjohtajan eläköityessä virka muutetaan ateria- ja puhtausjohtajan työsuhteiseksi tehtäväksi. Koko liikelaitos siirtyy sellaisenaan entisiin organisaatorakentein toimitilayksikköön kuitenkin siten, että vuosien 2028 ja 2029 henkilöstösuunnitelmassa on oletuksena, että Epoon ja Ilolan koulut sekä Puistopäiväkotit suljetaan. Tämän jälkeen henkilöstöä ei tarvitse varata näihin toimipaikkoihin. Kaikki mainitut kohteet ovat ns. yhdistelmätyöntekijöiden kohteita, joita jokaista hoitaa yksi henkilö.

Vuosina 2027–2032 Konsernipalveluiden henkilöstöstä saavuttaa eläkeiän lähes 50 henkilöä, kun myös ateria- ja puhtauspalvelut huomioidaan. Näistä voidaan tehtäväjärjestelyin jättää arviolta 5–7 tehtävää täyttämättä. Ateria- ja puhtauspalveluiden työntekijätarve on sidoksissa asiakastoimialojen toimintoihin. Työ on paikka-sidonnaista, ja niin keittiö- kuin siivoustyökin on mitoitettua. Mitoitus määrittää kussakin työkohteessa tarvittavan työtuntimäärän ja siten työntekijätarpeen. Mitoitukset tarkistetaan aina, kun asiakasmäärässä tai muissa järjestelyissä tapahtuu muutoksia. Tämän takia mahdollisuus hyödyntää eläköitymisistä ja vaihtuvuudesta on ateria- ja puhtauspalveluissa rajallinen.

Konsernipalveluiden henkilöstön osalta keskeiset tulevaisuuden osaamistarpeet liittyvät muutos- ja uudistumiskykyyn ja joustavuuteen. Prosessien jatkuva tarkastelu ja etenkin poisoppiminen edellyttävät uudenlaista työn tekemisen tapaa ja myös luopumista. Työkyky- ja työhyvinvointijohtaminen, prosessien kehittäminen, asiakaspalvelun ja osallisuuden kehittämien, tekoälyn ja digitalisaation hyödyntäminen ovat konsernipalveluiden toimialan tärkeitä tulevaisuuden osaamisen kehittämisen kohteita. Osaamista kehitetään ensisijaisesti omassa työssä, mutta myös koulutuksella, vertaisoppimalla, verkostoitumalla ja osallistumalla aktiivisesti yhteistyöverkostoihin sekä tekemällä yhteistyötä muiden kuntien, valtionhallinnon ja palveluntuottajien kanssa.

Ateria- ja puhtauspalvelujen lähivuosien tavoitteena on lisäksi kehittää selkokieliä ja visuaalisuutta hyödyntävää perehdytysmateriaalia. Tärkeää on myös tukea työntekijöiden kotimaisten kielten osaamisen kehittämistä.

Kaupunkikehityksen henkilöstörakenteen muutokset

Vuoden 2027 talousarvioon ja suunnitelmavuosiin 2028 - 2029 vaikuttavat henkilöstömuutokset kaupunkikehityksen toimialalla. Kaupunkikehityksen toimialalla työskentelee yhteensä noin 240 henkeä, joista elokuun lopussa 2026 vakituisten määrä on 194 henkilöä ja määräaikaisia henkilöitä 47 henkeä. Vuonna 2025 on eläköitynyt neljä henkilöä. Vuoden 2026 aikana jää vähintään kuusi henkilöä eläkkeelle ja yksi osa-aikaeläkkeelle. Pääosin eläköityneet ovat jatkaneet työtään ylimääräisen vuoden eläkeiän täytyttyä. Vuosien 2027 - 2030 välillä vielä 49 henkilöllä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle. Työskentelyn yläikäraja täyttyy kymmenellä henkilöllä vuoteen 2032 mennessä. Vakauttamistoimet, määräaikaisten tehtävien päätyminen ja eläköityminen yhteensä vähentävät toimialan henkilöstöä 7,3 %.

Kaupunki-infrassa uudistetaan työnjohto- ja tuotantomallia. Henkilöstöresursseja kohdennetaan jatkossa aiempaa tarkemmin kriittisimpiin ja lakisääteisiin tehtäviin. Maapolitiikassa hyödynnetään pidempikestoisia kesätyöntekijöitä tai harjoittelijoita maastotöissä, ympäristönsuojelusta kesätyöntekijät on karsittu.

Osaamistarpeen (mm. tietomallipohjaiseen kaavoitukseen siirtyminen ja tulevat lakimuutokset) kehittäminen hoituu koulutusten ja työssäoppimisen kautta.

Kasvun ja oppimisen henkilöstörakenteen muutokset

Kasvun ja oppimisen toimialan henkilöstömäärä vähenee vuoteen 2026 verrattuna 26 henkilöllä. Perusteena vähenemiselle ovat vakauttamisohjelma, lasten määrän väheneminen sekä toimintojen uudelleenjärjestely kaupunkitasoisesti.

Kasvun ja oppimisen johdossa henkilöstömäärä vähenee 2,5 määräaikaisen järjestelmäasiantuntijan tehtävän päätyttyä. Hallinnon suunnittelija sekä johdon assistentti on siirretty hallinnon keskittämisen myötä demokraatiayksikköön 1.10.2026 alkaen.

Ruotsinkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden henkilöstö vähenee yhteensä 7 henkilöä projektityöstä, koulunkäynninohjaajista ja määräaikaisista tuntiopettajista.

Suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden henkilöstö vähenee neljällä. Perusopetuksesta vähennetään vakauttamisohjelman mukaisesti 8 koulunkäynninohjaajaa sekä koulusihteeri. Myös kaksi projektityöntekijää vähenee hankerahojen vähetessä. Palvelualueen henkilöstövähenemä olisi vielä 5 henkilöä enemmän ilman hyvinvointialueelle tuotettavaa aamu- ja iltapäivätoimintaa.

päivätoimintaa. Porvoon kaupunki tuottaa palvelun Tulliportin tiloissa, mutta laskuttaa sen kokonaisuudessaan hyvinvointialueelta. Ohjaajien määrän lisääminen näissä palveluissa perustuu suoraan lasten määrän lisääntymiseen.

Varhaiskasvatuspalveluissa henkilöstö vähenee 10,5 henkilöä ryhmien määrän ja toiminnan uudelleenmuotoilun myötä sekä perhepäivähoitajien vähenemisen myötä. Erityisopetukseen on panostettu edelleen ja paljattu kaksi konsultoivaa erityisopettajaa lisää.

Toimialan henkilöstömäärä on vuodesta 2024 (1341 henkilöä) vähentynyt yhteensä 68 henkilöä eli reilu 20 henkilöä vuodessa.

Toimialan henkilöstömäärän ollessa laaja on myös eläköityviä henkilöitä vuosittain jopa kymmeniä. Kasvun ja oppimisen toimialalla on lokakuussa 2025 otetun raportin mukaan 184 työntekijää/viranhaltijaa, jotka täyttävät 60 vuotta. Lukujen perusteella ei voida päätellä tarkempaa yksittäisen henkilön eläköitymisaikaa, mutta keskiarvoisesti voidaan arvioida jopa 35 henkilön eläköityvän vuosittain seuraavien vuosien aikana.

Lapsimäärän väheneminen ja henkilökunnan eläköitymiset mahdollistavat tulevina vuosina työnkuvien muokkaamisen ja henkilöstömäärän vähenemisen rakenteellisten ratkaisujen myötä. Pitkällä aikavälillä lapsimäärän ja sitä kautta tarvittavien ryhmien määrän vähentyessä eläköitymisiä voidaan hyödyntää palvelun tasoa laskeutta. Henkilöstöä uudelleen kouluttamalla, toimenkuvia muuttamalla tai toimintoja yhdistelemällä voidaan saada yksiköihin uutta, tarvittavaa osaamista henkilöstömäärää kasvattamatta.

Toimialan tehtävät perustuvat suurelta osin lakisääteisiin resursseihin ja mitoituksiin. Laki ei määritä, miten palveluita järjestetään tai kuinka monessa yksikössä, vaan sen, mitä palveluita tulee järjestää. Tämä on merkittävää paitsi päätöksenteon näkökulmasta mutta myös toimintojen organisoidessa.

Eläköitymisen huomiointi osana suunnitelmallista, taloudellista henkilöstöpolitiikkaa on mahdollisuus, mutta

myös uhka osaamisen ja tiettyjen henkilöstöryhmien rekrytointihaasteiden vuoksi. Esimerkiksi koulujen erityisopettajia on eläköityvissä kymmenkunta, opettajia jopa neljäkymmentä. Varhaiskasvatuksen opettajia, joiden rekrytoinnissa on jo viime vuosina ollut huomattavia haasteita, löytyy yli 60-vuotiaista noin kolmekymmentä.

Toimialalla osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö on toiminnan keskiössä. Henkilöstön eläköityessä sekä vaihtuvuuden ollessa melko voimakasta, on tärkeää varmistaa palvelun laadun ja osaamisen jatkuvuus myös jatkossa. Rekrytoinnit, perehdytys, työnantajamielikuva ja hyvinvointi työssä nousevat yhä merkittävämpään asemaan tulevaisuudessa.

Haasteena kelpoisen henkilöstön eläköityessä on pätevyyden omaavan ja osaavan henkilöstön saaminen, varhaiskasvatuksessa etenkin korkeakoulutettuihin tehtäviin. Tätä varten on jo useita vuosia tehty erilaisia toimenpiteitä korkeakoulututkinnon suorittaneen henkilöstön määrällisen osuuden lisäämiseksi. Toimenpiteitä tulee edelleen pohtia ja ottaa käyttöön lisää vastataksemme lain kelpoisuusvaatimuksiin vuonna 2030.

Porvoo on vetovoimainen kaupunki ja maine työnantajana on hyvä. Tämä näyttäytyy etenkin opettajien osalta ainakin toistaiseksi hyvänä saatavuutena. Rekrytoinneista suurin osa voidaan täyttää pätevillä hakijoilla.

Elinvoiman henkilöstörakenteen muutokset

Elinvoiman toimialan henkilöstömäärä vähenee vuonna 2027 yhdellä henkilötyövuodella verrattuna vuoteen 2026. Vaikka vakauttamisohjelman mukaisilla henkilöstöjärjestelyillä on saavutettu henkilöstömäärän vähenyksiä, vuonna 2026 henkilöstömäärää kasvatti Kokonhallin toimintojen siirtyminen liikuntapalveluihin. Suunnitelmavuosien henkilöstömuutokset johtuvat pääosin hankerahoitteisten toimintojen päättymisestä sekä niihin liittyvien määräaikaisten työsuhteiden päättymisestä. Elinvoiman toimialalla (mukaan lukien Työllisyysalue) työskentelee tällä hetkellä yhteensä noin 358 henkilöä. Vuonna 2027 työllisyysalueen henkilöstörakenteen arvioidaan vakiintuvan, ja kaikkien vakanssien arvioidaan olevan täytettyinä.

Elinvoiman toimialan henkilöstötarpeisiin vaikuttavat erityisesti lainsäädäntömuutokset, etenkin työllisyyspalveluihin lyhyellä aikavälillä kohdistuvat uudistukset. Myös hankerahoituksen muutokset ja palvelutarpeiden kehitys vaikuttavat henkilöstötarpeisiin. Väestön ikääntyminen, maahanmuutto ja nuorten hyvinvoinnin haasteet muuttavat palvelutarpeita samalla, kun palveluilta edellytetään yhä parempaa vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta.

Elinvoiman toimialan palvelutuotanto on keskenään hyvin erilaista, minkä vuoksi henkilöstötarpeet ja muutostekijät vaihtelevat merkittävästi palvelualueittain. Tämä edellyttää henkilöstöressurssien jatkuvaa arviointia sekä kykyä reagoida toimintaympäristön muutoksiin. Vuoden 2027 talousarvion yhteydessä esitetään palveluvastaa- van viran perustamista kotoutumisen edistämisen yksiköön sekä yhden kotoutumisohjaajan viran lakkauttamista. Kyseessä on tehtävien uudelleenjärjestely, jolla varmistetaan tehtävien tarkoituksenmukainen organisointi. Muutoksella ei ole vaikutusta henkilöstömäärään.

Elinvoiman toimialalla on palvelualuekohtaisesti odotettavissa yksittäisiä eläköitymisiä tulevina vuosina. Henkilöstömäärän arvioidaan lisäksi vähenevän jonkin verran tulevina vuosina tilanteissa, joissa hankerahoituksen nykyistä tasoa ei pystytä ylläpitämään ja määräaikaaiset hankkeet päättyvät. Kokonaisuutena arvioidaan kuitenkin, ettei toimialalla ole mahdollisuuksia merkittäviin henkilöstövähennyksiin ilman tehtävien karsintaa. Toimintaympäristön muutokset lisäävät palvelujen järjestämisen, kohdentamisen ja kehittämisen tarvetta sekä edellyttävät riittävien henkilöstöressurssien varmistamista. Muuttuvien palvelutarpeiden edellyttämät muutokset voidaan tarvittaessa huomioida tehtäviä uudelleenjärjestämällä ja osaamista kehittämällä.

Porvoon kaupunkistrategian mukaan kaupungin menestyksen perustana on uudistuskyykyinen henkilöstö, kyvykäs johtaminen sekä digitaalisten toimintamallien ja tekoälyn hyödyntäminen. Tämä pitkälti ohjaa meitä tulevina vuosina. Lisäksi monikulttuurisuus-, kansainvälisyys-, turvallisuus- ja varautumisosaaamisen merkitys korostuu toimintaympäristön muuttuessa tulevina vuosina entisestään.

Digitalisaatio ja tekoäly tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia toiminnan tehostamiseen ja palvelujen kehittämiseen. Ne eivät kuitenkaan korvaa ihmisten välistä vuorovaikutusta ja asiantuntijatyötä. Osaava, uudistuskyykyinen ja hyvinvoiva henkilöstö säilyy myös tulevaisuudessa toimialan tärkeimpänä voimavarana.

Porvoon veden henkilöstörakenteen muutokset

Vuonna 2026 voimaan tullut uusi Vesihuoltolaki edellyttää vesilaitokselta mm. suunnitelmallista omaisuudenhallintaa ja pitkäntähtäimen investointien suunnittelua ja vesihuoltoinfran saneerausta. Myös uusi jätevesidirektiivi tuo Porvoon vedelle uusia velvoitteita, kuten vaatimuksen energiatehokkuuteen- ja omavaraisuuteen sekä kiristävän jätevedenpuhdistuksen typenpoistovaatimuksen. Kaupunkikehitys, uudet asuinalueet ja liikehuoneistot, edellyttävät, uuden vesihuoltoinfran rakentamista. Lainsäädännön velvoitteet edellyttävät henkilöstöä, jolla on sekä teknistä- että taloudellista osaamista vetää ja suunnitella laitos- ja verkostohankkeita. Kriittisen infran

valmiuden ja varautumisen ylläpito vaatii osaa henkilöstöä.

Vuosina 2027-2032 yli 65-vuotiaiden työntekijöiden lukumäärä Porvoon vedessä on viisi. Arvio on, että yksi tehtävä voidaan järjestellä siten, ettei rekrytointia tarvita.

Henkilöstön osaamista pitää kehittää ja ylläpitää osallistumalla vesihuoltoalan ajankohtaiskoulutuksiin ja kehittämishankkeisiin, Huoltovarmuuskeskuksen, Puolustusvoimien ja Porvoon kaupungin varautumiskoulutuksiin sekä johtamis-, projektinhallinta- ja esihenkilökoulutuksiin.

Lakkautettavat ja perustettavat virat

Henkilöstökehityksen hyväksymisen yhteydessä kaupunginvaltuusto perustaa seuraavat virat:

- Palveluvastaavan virka perustetaan lakkautettavan kotoutumiskoordinaattorin viran tilalle Työllisyyspalveluiden kotoutumisen edistämisen yksikössä.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää lakkauttaa seuraavat virat:

- kunnossapitomestarin virka kaupunkikehityksen kaupunki-infrassa

Henkilöstökehityksen mukaisesti kaupungin toimialojen ja liikelaitosten henkilöstömäärä laskee yhteensä 76,1 palvelussuhteella vuodesta 2025 vuoden 2029 loppuun mennessä. Vakauttamisohjelman mukaisesti henkilöstömäärän ennakoitiin vähenevän 74-76 henkilötyövuotta. Vakauttamisohjelmassa ennakoituja eläköitymisiä tapahtuu vielä suunnitelmavuosien jälkeen vuonna 2030. Lisäksi henkilöstön määrä on kasvanut, kun muun muassa Kokonhallin ylläpidon siirryttyä kaupungille (2 henkilöä) ja kotouttamisen ja kotouttamiskoulutuksen tarpeisiin (n.8 henkilöä).

Henkilöstökehys ja -suunnitelma 2027–2029

Vakituinen ja yli 6 kuukauden määräaikainen henkilöstö

TOIMIALOJEN HENKILÖSTÖ	2026	lisäys/ vähennys 2026	2027	2028	2029
KONSERNIPALVELUT					
Sisältää ateria- ja puhtauspalvelujen luvut vuodesta 2027 alkaen					
Virat	11,0	0,0	13,0	13,0	13,0
Työsuhteiset	94,5	0,0	261,5	257,0	255,5
Yhteensä	105,5	0,0	274,5	270,0	268,5
Muutos edelliseen vuoteen	0,0		169,0		
ELINVOIMA					
Virat	128,0	1,0	128,0	129,0	128,0
Työsuhteiset	163,3	4,1	162,4	155,9	155,9
Yhteensä	291,3	5,1	290,4	282,3	283,9
Muutos edelliseen vuoteen	14,0		-0,9		
KAUPUNKIKEHITYS					
Virat	70,6	1,0	71,6	71,6	71,6
Työsuhteiset	134,5	-4,0	120,5	119,5	119,5
Yhteensä	205,1	-3,0	192,1	191,1	191,1
Muutos edelliseen vuoteen	4,0		-13,0		
KASVU JA OPPIMINEN					
Virat	604,0	4,0	601,0	596,0	596,0
Työsuhteiset	693,0	-21,0	669,5	667,5	667,5
Yhteensä	1297,0	-17,0	1270,5	1263,5	1263,5
Muutos edelliseen vuoteen	-22,7		-26,5		
PORVOON TYÖLLISYYSALUE					
Virat	68,0	0,0	68,0	68,0	68,0
Työsuhteiset	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	69,0	0,0	68,0	68,0	68,0
Muutos edelliseen vuoteen	0,5		-1,0		
TOIMIALAT YHTEENSÄ					
Virat	881,6	6,0	881,6	882,6	876,6
Työsuhteiset	1 086,3	-20,9	1 213,9	1 199,9	1 198,4
Yhteensä	1 967,9	-14,9	2 095,5	2 082,5	2 075,0
Muutos edelliseen vuoteen	-4,2		127,6	-13,0	-7,5
LIIKELAITOSTEN HENKILÖSTÖ	2026	lisäys/ vähennys 2026	2027	2028	2029
PORVOON VESI					
Virat	4,0		5,0	5,0	5,0
Työsuhteiset	42,0		41,0	41,0	41,0
Yhteensä	46,0		46,0	46,0	46,0
Muutos edelliseen vuoteen			0,0		
PORVOON ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT					
Luvut sisältyvät konsernipalveluihin vuodesta 2027					
Virat	2,0		0,0	0,0	0,0
Työsuhteiset	163,0		0,0	0,0	0,0
Yhteensä	165,0	-6,0	0,0	0,0	0,0
Muutos edelliseen vuoteen	-1,0		-165,0		
TOIMIALOJEN JA LIIKELAITOSTEN HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	2026	lisäys/ vähennys 2026	2027	2028	2029
Yhteensä	2178,9	-20,9	2141,5	2128,5	2121
Vuotuinen muutos	-5,2		-37,4	-13,0	-20,5

➤ Yksityiskohtainen henkilöstösuunnitelma

INVESTOINNIT

Investointiperustelut

Kaupungin investointitaso säilyy edelleen korkeana suunnittelukaudella. Vuodelle 2027 jaksettujen investointien määrä on yhteensä 54,7 miljoonaa euroa. Investoinneista 39 miljoonaa euroa kohdistuu konsernipalvelujen toimialalle, josta valtaosa muodostuu talonrakennushankkeista, sekä 14,9 miljoonaa euroa kaupunkikehityksen toimialalle erityisesti kaupunki-infraan kohdistuvista investoinneista.

Investointiprosessi, päätöksenteko ja kustannusten tarkentuminen

Investointiprosessi etenee tarveselvityksestä hankesuunnitteluun, toteutussuunnitteluun, rakentamiseen ja käyttöönottoon. Tarveselvityksessä perustellaan hankkeen tarve ja arvioidaan vaihtoehdot, minkä jälkeen hankesuunnitelmassa määritellään hankkeen laajuus, laatu, sijainti, toteutustapa, aikataulu ja kustannustavoite. Kaupunginhallitus hyväksyy talousarviossa yksilöityjen kaupungin talonrakennushankkeiden hankesuunnitelmat, ellei valtuusto ole pidättänyt niiden hyväksymistä itsellään talousarvion käsittelyn yhteydessä. Lautakunta puolestaan päättää alaistensa palvelualueiden investointien hankesuunnitelmista sekä niiden muuttamisesta valtuuston myöntämien sitovien määrärahojen puitteissa. Investointihankkeen hankesuunnitelman aloittaminen edellyttää, että hankkeelle on varattu talousarviossa alustava määräraha. Hankintapäätökset tehdään hallintosäännön toimivaltarajojen mukaisesti.

Investoinnin kustannusarvio muodostuu vaihteittain ja tarkentuu suunnittelun edetessä. Tarveselvitysvaiheessa arvio perustuu tavallisesti aiempien vastaavien kohteiden vertailutietoihin ja alustavaan käsitykseen hankkeen laajuudesta. Hankesuunnittelussa kustannukset täsmentyvät hankkeen laajuuden, laatutason, olosuhteiden, toteutustavan ja aikataulun perusteella. Hankesuunnittelussa on arvioitava myös ylläpito-, huolto-, korjaus- ja muut elinkaarikustannukset sekä toiminnalle aiheutuvat käyttötalousvaikutukset. Toteutussuunnittelun ja kilpailutuksen jälkeen kustannustaso perustuu yksityiskohtaisiin suunnitelmiin ja urakkatarjouksiin, jolloin markkinatilanne voi muuttaa toteutushintaa aiemmasta arviosta. Toteuttamisen aikana kokonaiskustannuksiin vaikuttaa mahdolliset lisä- ja muutostyöt.

Mikäli hankesuunnitelmassa ja talousarviossa hyväksytyn hankkeen kustannukset, laajuus tai ajoitus muuttuvat olennaisesti tai valtuuston myöntämät määrärahat uhkaavat ylittyä, asia on tuotava uudelleen toimivaltaisen toimielimen päätettäväksi. Ratkaisuna voi olla hanke-

suunnitelman päivittäminen, lisärahoituksen myöntäminen, hankkeen karsiminen tai toteutuksesta luopuminen. Talousarviossa yksilöidyn investoinnin kustannusarvion tai aikataulun muutokset päivitetään tulevien vuosien osalta investointisuunnitelmaan talousarvion laatimisen yhteydessä. Kuluva vuoden muutokset tuodaan tarvittaessa päätöksentekoon talousarvion sitovuustasojen noudattaen.

Kokonniemen liikuntakeskus

Kokonniemen liikuntakeskuksen uudisrakennusprojektin kehitysvaihe on jatkunut syksyyn 2026 saakka ja vaiheen 1 (jäähalli) rakentaminen käynnistyy marraskuussa 2026. Suunnittelussa on tehty yhteistyötä käyttäjien ja sidosryhmien kanssa toimivien ratkaisujen löytämiseksi.

Hanke on edelleen jaettu kahteen erilliseen osaprojektiin: uudisrakennusprojektiin (jäähalli, monitoimiareena ja matalan kynnyksen tilat) ja infraprojektiin (kadut, pysäköintialueet ja ulkokentät). Uudisrakennusprojektin kustannusarvio on päivittynyt aiemmasta alustavasta 58 miljoonan euron arviosta. Hankkeelle on nyt määritetty tiukka 67,8 miljoonan euron hintakatto. Tavoite perustuu tiivistettyyn B-skenaariolajuuuteen, ja se koostuu muun muassa kaksikaukaloisesta jäähallista (27,9 milj. euroa), monitoimiareenasta (28,8 milj. euroa) sekä aulailoista (4,8 milj. euroa). Uudisrakennuksen hintakattoon on sisällytetty myös tilojen ensikertainen kalustaminen (3,1 milj. euroa) sekä erillinen varaus suhdannenousulle (3,2 milj. euroa). Ulkokenttien ja infran kustannukset eivät sisälly tähän uudisrakennusprojektin hintakattoon, vaan ne toteutetaan erillisenä kokonaisuutena.

Infraprojektin osa-alueen uudet katu- ja pysäköintijärjestelyt valmistuvat syksyllä 2026 ja uusi liikuntakaarre pysäköintialueineen otetaan käyttöön lokakuussa 2026. Hiekkatekonurmikentän, lämmitettävän tekonurmikentän ja huoltorakennuksen yleissuunnittelu on käynnissä, ja niiden rakentamissuunnittelun on määrä valmistua keväällä 2027. Huoltorakennuksen rakennustyöt aloitetaan 2027. Kenttien rakentamiskustannukset ovat tarkentuneet syksyllä 2026 ja varsinainen rakentamisaikataulu vahvistetaan myöhemmin.

Talonrakennusinvestoinnit

Peipon uusi koulu Gammelbackassa

Peipon uusi koulu suunnitellaan ja mitoitetaan Gammelbackan alueen esikoulun ja perusopetuksen vuosiluokille 1–6, käsittäen noin 550 esiopetus- ja koulupaikkaa. Rakennustyöt jatkuvat aikataulunsa mukaisesti. Uusi koulu valmistuu vuoden 2028 loppuun mennessä ja

korvaa valmistuttuaan kokonaisuudessaan nykyisen Peipon koulun.

Borgå Gymnasiumin uusi liikuntasali

Rakennustyöt on aloitettu alkuvuodesta 2026 ja työt valmistuvat alkukesällä 2027. Piha kunnostetaan rakennustöiden valmistuttua.

Kvanbackens skola

Vanhan koulun sisäisten tilajärjestelyiden hankesuunnittelu aloitetaan 2027. Varsinaiset muutostyöt painottuvat vuodelle 2029.

Keskuskoulun pihajärjestelyt ja pallokentän pukukopit

Keskuskoulun pihan pihajärjestelyiden ja pallokentän pukukoppien peruskorjausten hankesuunnittelu aloitetaan vuonna 2027. Rakennustyöt tehdään samanaikaisesti vuoden 2028 aikana.

Uimahalli

Uimahallin tilojen perusparannukset aloitetaan pesutilojen korjauksilla, jotka on ajoitettu vuosille 2027–2028.

Vellamo

Kanteletalon lisärakennuksen Vellamon erillinen väestönsuojarakennus valmistuu alkukevällä 2027.

Energiansäästöinvestoinnit

Energiansäästötavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että energiansäästötoimenpiteitä tehdään sekä uudisinvestointien että peruskorjausten yhteydessä. Painopiste energiansäästöinvestoinneissa on talotekniikassa, ilmanvaihtojärjestelmien lämmöntalteenottolaitteissa ja säätöautomaatikassa. Aurinkoenergian ja maalämmön hyödyntämistä lisätään kohteissa, missä sillä saavutetaan järkevä takaisinmaksuaika.

Kaupunki-infra investoinnit

Kaupunki-infran investointiohjelman tavoitteena on turvata kaupungin infrastruktuurin toimivuus, hallita korjausvelkaa sekä mahdollistaa kaupungin kasvun edellyttämä alueiden rakentuminen. Investointiohjelmassa painottuvat aiempia vuosia voimakkaammin olemassa olevan infrastruktuurin perusparantaminen ja omaisuuden elinkaaren hallinta. Investointien priorisoinnissa otetaan huomioon vakauttamisohjelman tavoitteet sekä investointien vaikutukset tulevien vuosien käyttötalouteen.

Perusparannusinvestoinneilla jatketaan katujen, siltojen ja muiden rakenteiden korjausvelan hallintaa. Investointien kohdentamisessa painotetaan erityisesti rakenteiden turvallisuutta ja käytettävyyttä sekä pitkän aikavälin

kunnossapitokustannusten hallintaa. Omaisuudenhallintajärjestelmien tuottamaa tietoa hyödynnetään investointien priorisoinnissa entistä järjestelmällisemmin. Perusparannusten suurimmat yksittäiset investointivaraukset liittyvät Sikosaaren kulkuyhteyteen sekä Taidetehaan rantakadun ja Aleksanterinaukion perusparantamiseen. Sikosaaren kulkuyhteydessä varaudutaan kaupungin alustavan tiekuntaosuuden mukaisesti 40-50% osuuteen kulkuyhteyden arvioiduista rakennuskustannuksista.

Kaupungin kärkihankkeista jatketaan Puistokadun hankkeen valmistelua ja hankintaa. Investoinnin toteutuksessa otetaan huomioon alueen rakentumisen, tonttutuottojen ja muun yhdyskuntarakenteen kehittämisen aikataulut.

Uudisrakentamiseen ja työpaikka-alueisiin liittyvät investoinnit kohdistetaan kaupungin kasvua tukeviin asemakaava-alueisiin sekä hankkeisiin, joilla mahdollistetaan tonttutuotanto ja parannetaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Investointien ajoituksessa otetaan huomioon kaupungin talouden tasapainottamistavoitteet siten, että hankkeet vaiheistetaan ja toteutetaan hallitusti käytävissä olevan rahoituksen puitteissa. Keskeisiä uudisrakentamishankkeita ovat Kevätlaaksonrinteen ja Vanhan Veckjärventien asemakaava-alueet.

Päälystysinvestoinneissa sekä liikennejärjestelyihin ja hulevesijärjestelmiin liittyvissä investoinneissa painotetaan olemassa olevan verkoston toimintavarmuutta ja omaisuuden arvon säilyttämistä. Tavoitteena on varmistaa, että investointitaso tukee kaupungin infrastruktuurin pitkäjänteistä kunnossapitoa ja ehkäisee korjausvelan kasvua tulevana vuosina.

Suunnittelun ja tutkimuksen määrärahaa käytetään vuosien 2027–2029 investointikohteiden lähtötietojen hankintaan, kuten maaperäselvityksiin, sekä kohteiden suunnitteluttamiseen.

Suunnitelmakauden investoinnit

Suunnitelmakaudella etenevät Meritullin päiväkodin, Kvanbackens skolan toisen vaiheen ja Puistokadun hankkeet. Katujen ja liikuntapaikkojen suunnittelua, rakentamista ja perusparantamista jatketaan suunnitelmakaudella. Lisäksi toteutetaan Albert Edelfeltin koulun pienluokkien siirto Pääskytien koulun yhteyteen sekä Haikobrinks daghemin uudisrakennus.

➤ Hankekohtainen investointiliite

INVESTOINNIT	TA2026+m	TA2027	TS2028	TS2029	TS2030	TS2031	TS2032	TS2033
KONSERNIPALVELUT								
Investointimenot	-28 660 000	-39 000 000	-30 150 000	-27 850 000	-31 600 000	-12 900 000	-6 600 000	-400 000
Investointitulot								
YHTEENSÄ	-28 660 000	-39 000 000	-30 150 000	-27 850 000	-31 600 000	-12 900 000	-6 600 000	-400 000
KAUPUNKIKEHITYS								
Investointimenot	-21 935 000	-14 860 000	-16 045 000	-19 695 000	-27 670 000	-24 320 000	-20 430 000	-18 440 000
Investointitulot								
YHTEENSÄ	-21 935 000	-14 860 000	-16 045 000	-19 695 000	-27 670 000	-24 320 000	-20 430 000	-18 440 000
KASVU JA OPPIMINEN								
Investointimenot	-150 000	-300 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Investointitulot								
YHTEENSÄ	-150 000	-300 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
ELINVOIMA								
Investointimenot	-240 000	-490 000	-820 000	-245 000	-480 000	-425 000	-220 000	-600 000
Investointitulot								
YHTEENSÄ	-240 000	-490 000	-820 000	-245 000	-480 000	-425 000	-220 000	-600 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
Investointimenot	-50 985 000	-54 650 000	-47 165 000	-47 940 000	-59 900 000	-37 795 000	-27 400 000	-19 590 000
Investointitulot								
YHTEENSÄ	-50 985 000	-54 650 000	-47 165 000	-47 940 000	-59 900 000	-37 795 000	-27 400 000	-19 590 000

INVESTOINNIT	Määrärahan tarve TA2027- TS2033	TA2027	TS2028	TS2029	TS2030	TS2031	TS2032	TS2033
Pitkävaikutteiset menot								
Osakkeet ja osuudet	-8 100 000	-1 800 000	-1 800 000	-2 500 000	-1 500 000	-500 000		
Talonrakennus	-140 400 000	-37 200 000	-28 350 000	-25 350 000	-30 100 000	-12 400 000	-6 600 000	-400 000
Kiinteä omaisuus	-7 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Infra	-132 120 000	-12 920 000	-14 270 000	-18 270 000	-26 620 000	-23 270 000	-19 380 000	-17 390 000
Liikunnan investoinnit	-2 220 000	-470 000	-500 000	-225 000	-400 000	-125 000	-200 000	-300 000
Irtain omaisuus	-4 600 000	-1 260 000	-1 245 000	-595 000	-280 000	-500 000	-220 000	-500 000
Menot yhteensä	-294 440 000	-54 650 000	-47 165 000	-47 940 000	-59 900 000	-37 795 000	-27 400 000	-19 590 000
Tulot yhteensä								
YHTEENSÄ	-294 440 000	-54 650 000	-47 165 000	-47 940 000	-59 900 000	-37 795 000	-27 400 000	-19 590 000

Investoinnit ilmastotyön tukena

Porvoon kasvihuonekaasupäästöt

Porvoon kasvihuonekaasupäästöt ovat pienentyneet Suomen kuntien keskiarvoa (suluissa) nopeammin. Vuonna 2024 Porvoon kokonaispäästöt olivat 52 (45) prosenttia ja asukaskohtaiset päästöt 55 (48) prosenttia pienemmät kuin vertailuvuonna 2007. Kokonaispäästöt vähenivät Porvoossa kolme prosenttia edellisvuodesta, kun kunnissa keskimäärin vauhti oli hieman rivakampaa (4 %). Luvut perustuvat Suomen ympäristökeskuksen päästölaskentaan ja Hinku-laskentamenetelmää, joka tarjoaa kaikkien kuntien kesken vertailukelpoista päästötietoa.

Kaupungin strategisena tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Lämmityksen ja kulutussähkön päästöt ovat vähentyneet merkittävästi, mutta päästövähennystavoitteen saavuttaminen edellyttää edelleen määrätietoisia toimia erityisesti liikenteessä. Tieliikenne muodostaa noin 46 prosenttia Porvoon kokonaispäästöistä, ja sen päästöt vähenivät vuonna 2024 vain alle yhden prosentin. Vuodesta 2007 laskua on kertynyt kuitenkin lähes 30 prosenttia.

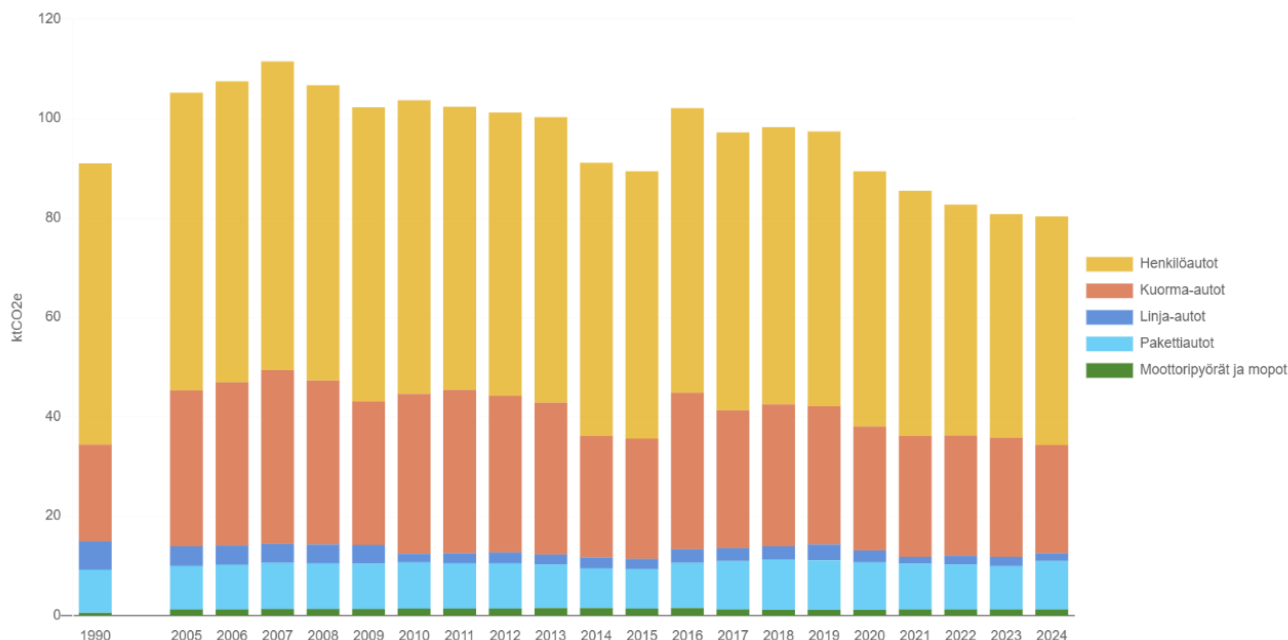
Kaupungin investoinneilla voidaan vaikuttaa päästökehitykseen erityisesti kaupungin rakennuksissa, infrastruktuurissa, kaupunkiympäristössä ja yhdyskuntaraken-

teessa. Investointien suunnittelussa ja toteutuksessa arvioidaan hankekohtaisesti energiatehokkuutta, rakentamisen päästöjä, kestävän liikkumisen edellytyksiä, yhdyskuntarakenteen vaikutuksia sekä ilmastomuutokseen varautumista. Toimenpiteet ja niiden merkitys täsmentyvät investointien hankesuunnittelussa ja päätöksenteossa

Verkostoista vauhtia ilmastotyöhön

Porvoo hyödyntää kansallisia verkostoja, sitoumuksia ja sopimuksia investointien ilmasto- ja ympäristövaikutusten huomioon ottamisessa. Kaupungin strateginen ja myös Hinku -verkoston tavoite vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä edellyttää, että päästöjä vähentävät ja energiatehokkuutta parantavat ratkaisut ovat osa kaupungin investointien suunnittelua ja toteutusta.

Kiertotalouden green deal ohjaa kaupunkia edistämään rakennetun ympäristön resurssiviisautta. Investoinneissa tämä tarkoittaa erityisesti maamassojen suunnitelmallista hallintaa sekä pitkäikäisiä, muuntojoustavia ja monikäyttöisiä rakennuksia. Julkisen alan energiatehokkuussopimus puolestaan tukee energiatehokkuutta parantavien investointien ja energiansäästötoimien toteuttamista sekä niiden tulosten seurantaan vuosina 2026–2035.

Tieliikenne muodostaa lähes puolet Porvoon kokonaispäästöistä. Suurin tieliikenteen päästövaikutus syntyy henkilö- ja kuorma-autoista. Lähde: Suomen ympäristökeskus ([Kuntien ja alueiden kasvihuonekaasupäästöt](#)).

Investointisuunnitelman keskeiset ilmastönäkökulmat talousarviovuodelle 2027

Kaupungin omat rakennusinvestoinnit ja tilojen perusparannukset

Kaupungin omissa talonrakennusinvestoinneissa ja perusparannushankkeissa huomioidaan ilmastönäkökulmat kohdekohtaisesti. Rakennuksissa korostetaan mahdollisuuksien mukaan matalaa energiankulutusta ja uusiutuvien materiaalien käyttöä. Rakennukset pyritään kytkemään ympäröivään luontoon siten, että ympäristön monimuotoisuus säilyy. Vanhan kiinteistökannan energiatehokkuutta pyritään aktiivisesti parantamaan.

Uuden Peipon koulun rakentamisurakka edistyy yhteisesti sovitun aikataunsa mukaisesti. Hankkeen suunnittelussa hyödynnetään puuta ja tutkitaan vähähiilisen betonin käyttömahdollisuuksia. Kohteessa hyödynnetään maalämpöä.

Energiasäästöjä sekä ilmastohyötyjä tavoitellaan myymällä vanhoja käytöstä poistettuja koulu- ja päiväkotikiinteistöjä, jotta rakennuksien elinkaari voi jatkua yksityisellä sektorilla. Muita vaihtoehtoja ovat tilojen ulosvuokraaminen tai purkaminen. Uutena toimenpiteenä kokeillaan muutamissa C-salkun kohteissa kuivasäilytystä, jossa rakennuksen lämmitys voidaan kokonaan sulkea.

Kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden kehittäminen

Kävelyn ja pyöräliikenteen olosuhteiden kehittäminen on kaupungissa suunnitelmallista ja määrätietoista. Molempien kulkumuotojen olosuhteiden kehittämistä jäsentelemään on laadittu kulkumuotokohtaiset edistämishjelmat, joiden mukaisia toimenpiteitä toteutetaan vuosittain määrätietoisesti. Lisäksi molempien kulkumuotojen olosuhteita kehitetään pienillä sekä myös hieman laajemmilla liikenneturvallisuustoimenpiteillä.

Toimenpiteillä tavoitellaan mahdollisimman monelle aiempaa selkeästi parempia ja houkuttelevampia mahdollisuuksia arjen matkojen tekemiseksi kävellen tai pyörällä. Silloin kun parantuneet mahdollisuudet lisäävät siirtymää henkilöauton käytöstä kävelyyn tai pyöräliikenteeseen, toimenpiteillä vaikutetaan suoraan liikenteen päästöihin alentavasti.

Joukkoliikenteen kehittäminen

Porvoon kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2024 kaupungin joukkoliikenteen palvelutason asettumisesta tasolle Maltillinen ja kehitetty vuosiksi 2024–2027. Tämän

palvelutason mukainen liikenne on kokonaisuudessaan käynnistynyt elokuussa 2025 ja toiminut isona tason nostona kaupungin järjestämässä liikenteessä. Erityisesti joulukuun 2025 maksuton joukkoliikenne -kampanja toimi hyvin houkutellen paljon uusia matkustajia. Kevään 2026 matkustajamäärien kuukausittainen kasvu verrattuna kevääseen 2025 oli keskimäärin 65 %. Keväällä 2026 käynnistettiin seuraavan joukkoliikenteen palvelutason valmistelu ja tarkoituksena on nyt rakentaa useita vuosia kestävä järjestelmä, joka nojaa vuosina 2025 ja 2026 saatuihin matkustajamäärätietoihin. Uuden palvelutason mukainen liikenne tulee käynnistymään keuhällä 2028.

Ilmastovaikutuksen näkökulmasta, panostaminen joukkoliikenteeseen, voidaan pitää merkittävänä tekijänä. Tehostamalla joukkoliikennekapasiteetin käyttöä ja houkuttelemalla henkilöautoilijoita joukkoliikenteeseen voidaan vaikuttaa hiilidioksidipäästöihin.

Kokonniemen liikuntakeskus

Tavoitteena on kehittää Kokonniemen liikuntakeskuksesta ympäristöystävällinen ja laadukasta julkista rakentamista edustava maamerkki. Suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan vähähiilisiä rakennusmateriaaleja sekä kestäviä rakennusteknisiä ratkaisuja. Lisäksi purettavia rakenteita ja rakennusosia pyritään hyödyntämään aluerakentamisessa.

Liikuntakeskuksen energiaratkaisujen lähtökohtana on uusiutuvaan energiaan perustuva palvelumalli, jossa energia tuotetaan ensisijaisesti alueellisena ja tulevaisuudessa laajennettavana kokonaisuutena. Tavoitteena on energiatehokas, toimintavarma ja muihin alueen tarpeisiin skaalautuva ratkaisu, joka tukee alueen pitkän aikavälin kestävää kehitystä.

Kokonniemen liikuntakeskukselle tavoitellaan vähintään kolmen tähden luokitusta Rakennustiedon ympäristöluokituksen mukaisesti. Lisäksi uuden rakentamislain mukaiset vaatimukset, vähähiilisyyttä koskeva ohjaus sekä rakennusten elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset huomioidaan hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Näin varmistetaan, että liikuntakeskus vastaa sekä nykyisiin että tuleviin kestäväan rakentamisen tavoitteisiin.

LIIKELAITOS PORVOON VESI

➤ Porvoon vesi talousarvio 2026

Kaupungilla on yksi kunnallinen liikelaitos: Porvoon vesi. Liikelaitoksen talousarvio on esitetty kaupungin talousarvion lisätiedoissa.

Liikelaitoksen johtokunnan tehtävänä on kuntalain mukaisesti hyväksyä liikelaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma sekä päättää liikelaitoksen investoinneista, jollei muuta ole määrätty. Mikäli liikelaitoksen investoinnit ovat niin suuret, että niitä ei voida rahoittaa tulorahoituksella, kaupunginvaltuusto päättää sekä liikelaitoksen lainanotosta että kaupungin varsinaisen toiminnan lainanotosta yhtenä kokonaisuutena.

Kaupunginvaltuusto päättää liikelaitoksen sitovat tavoitteet sekä kaupungin ja liikelaitoksen väliset rahoituserät, mm. tuottotavoitteen. Liikelaitos toteuttaa osaltaan kaupungin strategian tavoitteita.

Liikelaitos Porvoon veden toiminta rahoitetaan vesimaksutuloilla siten, että myös pitkällä aikavälillä voidaan kattaa laitoksen uudis- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset sekä kaupungin tuloutusvaatimus.

Talouden ja toiminnan tavoitteet

Sitova tavoite:

Tuloutus kaupungille 5 % liikevaihdosta, yhteensä 923 000 euroa

Toiminnalliset tavoitteet:

Veden tuotanto ja vedenjakelu

Talousveden laatu, putkirikkojen määrä, vuotoprosentti

Jäteveden viemärointi ja käsittely

Jäteveden puhdistuksen tehokkuus, tukosten määrä, vuotoveden osuus jätevesimäärästä

Tavoitteena toiminnallisten tavoitteiden osalta on Venla-tunnuslukujärjestelmän mukaisen kolmiportaisen arviointiasteikon parhaan arvosanan saavuttaminen

KUNTAKONSERNI

Kuntalain mukaisesti valtuusto määrittelee omistajapolitiittiset tavoitteet omistamilleen yhteisöille sekä päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Vuosittain valtuusto päättää myös talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, joihin sisältyy omistajapolitiikasta johdetut vuositavoitteet myös merkittävimmille konsernin yhteisöille. Oikeudellisesti tavoitteet eivät sido tytäryhteisöjä, vaan ne ovat ns. välillisen tavoiteohjauksen työkalu. Toimiessaan tytäryhteisöjen päätöksentekotehtävissä kaupungin edustajien tulee toimia valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjeita. Yhtiöt raportoivat tavoitteiden toteutumisesta omistajalle konserniohjeen mukaisesti osavuosi- katsauksissa ja tilinpäätöksessä.

Porvoossa konserniasiat on vuoden 2023 alusta alkaen keskitetty konsernijaostolle. Konsernijaosto ohjaa ja valvoo omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden ja kaupunkistrategian mukaisesti sekä huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta konserniohjeiden mukaisesti.

Porvoon konsernirakenne

Kaupunkikonserniin kuului yhteensä 17 yhteisöä 30.9.2026. Konsernilla tarkoitetaan Porvoon kaupunkia emoyhteisönä sekä sen tytäryhteisöjä, joissa Porvoon kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä, yhdistellään konserniin omistussuuden mukaan. Konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi osakkuusyhteisöjen tilinpäätökset.

Porvoon kaupunkikonsernin keskeisimmät konsernit ja yhtiöt ovat Porvoon Energia -konserni, Careeria -konserni sekä Porvoon Kodit Oy. Lisäksi kaupungin palvelutuotannon kannalta keskeisiä yhtiöitä ovat HPK Palvelut Oy sekä Kokkonniemen liikuntakeskus Oy.

Kokonhalli Oy toiminta ja omaisuus siirrettiin alkuvuonna liikkeenluovutuksella kaupungin liikuntapalvelujen koordinoitavaksi. Yhtiörakenteen purkaminen selvitystilamennettelyn kautta valmistuu alkuvuoden 2027 aikana.

Toimenpiteet Event Factoryn toiminnan alas ajamiseksi hallitusti käynnistettiin syksyllä. Yhtiön toiminta vähenee asteittain ensi kevääseen asti ulottuvan siirtymäkauden aikana ja samalla kaupunki valmistelee Taidetehtaan uutta toimintamallia.

Keskeisten konserniyhtiöiden toimintanäkymät

Porvoon Energia -konsernin toimintaympäristö on viime vuosien aikana ollut haastava, kun sähkön markkinahintojen voimakas vaihtelu ja geopolitiittinen tilanne on aiheuttaneet merkittäviä epävarmuuksia koko toimialalle. Energiamarkkina on vihreän siirtymän myötä murroksessa ja koko toimialan toimintaympäristö on muutosvaiheessa. Konserni on suoriutunut pääsääntöisesti hyvin läpi hankalan ajanjakson, mutta varsinkin vuoden 2026 tulos näyttää selvästi normaalia heikommalta. Yhtiö on ryhtynyt toimenpiteisiin pitkän aikavälin kannattavuuden varmistamiseksi ja näkymät vuodelle 2027 ovat selkeästi paremmat. Tuleviin investointeihin varaudutaan myös, mikä on omiaan tukemaan kannattavuutta ja alueen vihreää siirtymää.

Careerian toimintaympäristö on vakiintunut ja kustannusrakenne vastaa lyhyellä tähtäimellä yhtiön tuloja. Julkisen talouden säästöpaineeet luovat haastetta erityisesti vuodesta 2028 alkaen. Kulurakenteen keventämiseen on varauduttu käynnissä olevalla toimitilahanke- ja kiinteistöjärjestelykokonaisuudella, jonka tavoitteena on vähentää Porvoon toimipisteverkko kahteen toimipisteseen vuoden 2027 aikana. Toiminnanohjauksen kokeilu on huomioitu ja organisoitu sisäisesti vastaamaan ope- tus- ja kulttuuriministeriön kanssa laadittua sopimusta.

Porvoo Kodit -konsernin yhtiörakennetta yksinkertaistettiin vuoden 2026 aikana kun Kiinteistö Oy A-lukaali Ab ja Porvoon Vuokra-asunnot sulautuivat Porvoon A-asunnot Oy:hyn ja yhtiön vaihto samalla nimensä Porvoon Kodit Oy Borgå Hem Ab:ksi. Valtion päätökset korkotukilainoituksen vähentämisestä lisäävät epävarmuutta yhtiön tulevien uudiskohteiden rahoitukseen.

Konserniyhtiöt	Omistuosuus
Tytäryhtiöt ja -yhteisöt	
Porvoon Energia Oy (konserni)	100 %
Porvoon Sähköverkko Oy	100 %
Careeria (konserni)	65,64 %
Careeria Plus Oy	65,64 %
KOY Edupolis	65,64 %
Wenhe Oy	20 %
Porvoon Kodit Oy	100 %
Porvoon Event Factory Oy Ab	100 %
Oy Kokonhalli Ab	100 %
Ab Svartså Vattenverk-Mustijoen Vesilaitos Oy	60 %
Kiint Oy Gammelbackan Liikekeskus Oy	100 %
Keskinäinen kiinteistö Oy Porvoon Piispantalo	100 %
Porvoon Seudun Asuntosäätiö	66,7 %
Kokonniemen liikuntakeskus Oy	100 %
Näsin tilat Oy	100 %
Kuninkaanportin tilat Oy	100 %
Kuntayhtymät	
Uudenmaan liitto - Nylands förbund	3,20 %
Osakkuusyritykset	
HPK Palvelut Oy	37,67 %
Posintra Oy	37,77 %
Borgå Folkakademi Ab	37,13 %
Roskn Roll Oy	20,70 %

Porvoon Energia Oy - Borgå Energi Ab

Emoyhtiö Porvoon Energia Oy vastaa lämmön ja sähkön tuotannosta, lämmön jakelusta, sähkön myynnistä. Tytäryhtiö Porvoon Sähköverkko Oy vastaa sähköverkon kehittämisestä ja sähköjakelusta

TAVOITE JA MITTARI	TA2027	TS2028	TS2029
Yhtiön toiminta tukee kaupungin strategiaa ja tuloutus on kestäväällä pohjalla.			
Yhtiössä noudatetaan hyvää hallintotapaa ja siihen liittyvä ohjeet on hyväksytty yhtiön hallituksessa.			
Kaupungille tuloutettava osinko	3,0 milj. €	3,0 milj. €	3,0 milj. €
Omavaraisuusaste, %	≥ 25 %	≥ 25 %	≥ 25 %
Päästöttömien polttoaineiden osuus kaukolämmön tuotannosta on vähintään 95 prosenttia	≥ 95 %	≥ 95 %	≥ 95 %
Sähkön ja lämmön ominaispäästöt (scope 1&2)	< 3 gCO ₂ /kWh	< 3 gCO ₂ /kWh	< 3 gCO ₂ /kWh
Henkilöstön tyytyväisyys: Future Workplaces -sertifikaatti saavutettu, kyllä/ei			

Careeria Oy

Toisen asteen ammatillinen koulutus.

TAVOITE JA MITTARI	TA2027	TS2028	TS2029
Yhtiön toiminta tukee kaupungin strategiaa ja sen talous on kestäväällä pohjalla.			
Yhtiössä noudatetaan hyvää hallintotapaa ja siihen liittyvä ohjeet on hyväksytty yhtiön hallituksessa.			
Tilikauden tulos	≥ 0 €	≥ 0 €	≥ 0 €
Omavaraisuusaste	≥ 60 %	≥ 60 %	≥ 60 %
Sijoittuneet opiskelijat			
Työllistyneiden opiskelijoiden osuus (kun kulunut vuosi valmistumisesta)	≥ 72 %	≥ 73 %	≥ 74 %
Jatko-opintoihin siirtyneiden opiskelijoiden osuus	≥ 6 %	≥ 7 %	≥ 8 %

Porvoon Kodit Oy

Vuokrataloyhtiö, kohtuuhintainen vuokranantaja, Porvoon asuntopoliitikan toteuttaja.

TAVOITE JA MITTARI	TA2027	TS2028	TS2029
Yhtiö toimii osana kaupungin asuntopoliitikan toteutusta ja yhtiön talous on kestäväällä pohjalla.			
Yhtiössä noudatetaan hyvää hallintotapaa ja siihen liittyvä ohjeet on hyväksytty yhtiön hallituksessa.			
Asukkaiden suosittelevuudeksi NPS säilyy nykytasolla tai kasvaa	≥ 30	≥ 30	≥ 30
Porvoon Kotien hallinnassa olevien asuntojen osuus 8-12% kaupungin asuntokannasta	8-12 %	8-12 %	8-12 %
Käyttöaste, %	≥ 98,5 %	≥ 98,5 %	≥ 98,5 %
Velka eur & m ² laskee nykytasosta (ilman uudiskohteita) (TP2025 662 €/m ²)			
Asuntokannan kuntotaso keskimäärin	70 %	70 %	70 %

TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN PERUSTELUT SEKÄ SITOVUUS

Keskeiset kuntalain talousarviota ja -suunnitelmaa koskevat määräykset

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Talousarvion ja taloussuunnitelman sisältö

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, investointien, tuloslaskennan ja rahoituksen näkökulmista. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Käyttötalousoosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta ja rahoitusosuudet. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvedona rahan lähteet ja käyttö.

Talousarvion laatimisen lähtökohdat

Talousarvion laatimisohteet ja talousarviokehys muodostavat puitteet toimialojen talousarviovalmistelulle. Talousarviokehityksessä arvioidaan verorahoituksen taso, kustannuskehitys, toiminnalliset muutokset ja investointitarpeet.

Käyttötalouden menot ja investoinnit sopeutetaan käytävissä oleviin rahoitusmahdollisuuksiin. Toimialat voivat painottaa eri tehtäviä tarpeen mukaan. Kehys on kuitenkin yläraja, jonka puitteissa toimialan talousarvioehdotus tulee laatia.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 29.6.2026 talousarvion ja taloussuunnitelman laatimisohteet sekä talousarviokehityksen toimialoille.

Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviossa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan talousarviota.

Määrärahat, tuloarviot, toiminnan tulos sekä toiminnan ja talouden tavoitteet voidaan määritellä sitoviksi. Sitovuus merkitsee mm. sitä, että määrärahaa ei saa ylittää, tulotavoitetta ei saa alittaa tai sitova tavoite ei saa jäädä saavuttamatta ilman kaupunginvaltuuston hyväksymistä.

Sitovuus valtuustoon nähden

Toimialojen käyttötalousoosan sitovuus valtuustoon nähden on toimialan tuloarviot ja määrärahat sekä sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet. Laskennallisen taseyksikön sitovuustaso valtuustoon nähden on määrärahat, toiminnan tulos sekä sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet. Vihreän siirtymän rahaston sitovuustaso valtuustoon nähden on määrärahat. Investointiosan sitovuus valtuustoon nähden on toimialan nettoinvestointimääräraha ja hankekohtaisesti yli yhden miljoonan euron investointimääräraha. Rahoitusosan sitovuus valtuustoon nähden on pitkäaikaisten lainojen lisäys ja antolainojen lisäys. Liikelaitoksen sitovuus valtuustoon nähden on toiminnan tulos, tuottotavoite ja sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus päättää hankekohtaisesti yli yhden miljoonan euron investointihankkeiden hankesuunnitelmista valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.

Lautakunta

Lautakunta päättää alaistensa palvelualueiden käyttötalouden toimintasuunnitelmista ja investointien hankesuunnitelmista sekä niiden muuttamisesta valtuuston myöntämien sitovien määrärahojen puitteissa. Investointihankkeen hankesuunnitelman aloittaminen edellyttää, että sille on varattu talousarviossa määräraha.

Tilivelvollisuus

Lautakuntien ja jaostojen jäsenet sekä kyseisen toimielimen johtavat viranhaltijat ovat kuntalain 125 § mukaisia

tilivelvollisia. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toimieli-
men jäsenen ja viranhaltijan toiminta tulee valtuuston ar-
vioitavaksi osana toimintakauden tilinpäätöksen hyväk-
symistä. Valtuusto päättää tilinpäätöksen hyväksymisen
yhteydessä myönnettävästä vastuuvapaudesta tilivel-
vollisille.

Luettelo tilivelvollisista:

Luottamushenkilöt

- Kaupunginhallituksen ja sen jaostojen jäsenet
- Lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet
- Liikelaitoksen johtokunnan jäsenet

Konsernipalvelujen toimiala

- kaupunginjohtaja
- talousjohtaja
- henkilöstöjohtaja
- yhteys- ja viestintäjohtaja
- toimitilajohtaja
- hallintojohtaja
- kehitysjohtaja
- rakennuttajapäällikkö
- ylläpitöpäällikkö
- aterial- ja puhtauspalvelujohtaja

Kaupunkikehityksen toimiala

- kaupunkikehitysjohtaja
- kaupunki-infrajohtaja
- tonttipäällikkö
- kaupunkisuunnittelupäällikkö
- rakennusvalvontapäällikkö
- ympäristönsuojelupäällikkö
- kaupungineläinlääkäri-hygieenikko

Kasvun ja oppimisen toimiala

- sivistysjohtaja
- perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja
- varhaiskasvatusjohtaja
- varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö
- lapsen tuen palvelupäällikkö

Elinvoiman toimiala

- apulaiskaupunginjohtaja
- vapaa-aikajohtaja
- elinkeinojohtaja
- taideoppilaitoksen rehtori
- kansalaisopiston rehtori

Porvoon työllisyysalue

- elinkeinojohtaja
- työllisyyspäällikkö

Liikelaitos Porvoon vesi

- Porvoon veden toimitusjohtaja

LIITTEET

➤ Kaikki talousarvion liitteet yhdistettynä